

ORSZÁGOS HIRLA

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után!

II. év.

Budapest, 1898, péntek, április 1-én.

91. szám.

Schlauch.

Gondolom tizennegyedik Benedek pápa pótolta a római Rituáléban azt a hiányt, mely az utolsó kenetnek tömeges kiosztására vonatkozik. Az ő Benedictio generalisa szerint több haldoklónak egyszerre is feladható ezen szentség, de Schlauch bíbornok az előkre nézve is használja ezt a szabadságot. Szokása neki az ugynevezett uralkodó eszmék közül kiválogatni egy egész sort s aztán egy akadémikus beszéd keretében egyszerre banni el valamennyivel. Briliáns módszerétől azonban elállt ma és a Szent István-társulatnak küldött megnyitó beszédében csupán egy témát ragadott meg. A szociáldemokráciát alkalmas incidensnek tekintette arra, hogy belőle kifolyólag a szellemi haladásnak adassék föl az utolsó kenet. Ugy tett, mintha ez utóbbi már is in articulo mortis volna.

Midőn egy előkelő és nagy tudományú főpap profán dolgokról beszél, első sorban is a rokonszeny érzése támad fel bennünk. A profán tudományok megkövetelik, hogy aki kutató csövet vesz kezébe, az lelkében beiratlan lapnak tekintse a felkutatói való talajt. Már azonban a pap szívében hordja a dogmát, midőn az igazság keresésére indul és bizonyosra veszi, hogy azzal ellenkezőt nem találhat és bizonyosra veszi, hogy ha talál is annak ellentmondót, azzal könnyedén el fog banni. Ezt tehát nem mondjuk mi elítélendő önbizalomnak, hanem tiszteletreméltó buzgalomnak, mely kiérdemli a rokonszenvet. Schlauchban az érvelésnek és a phraseológiának (jó értelmében használjuk e szót), továbbá a látkörnek csudálatos modernsége fokozza ezt a rokonszenves vonást. A negyedéve tartott brüsszeli katolikus kongresszuson elhangzott egy belga püspök szájából az a szó, hogy a modern haladás korszakában modern eszközökkel kell harcolni a katolicizmusnak. Ezt a tanítást a mi hierarchiánk nem nagy lelkesültséggel követi, némely püspökünkről például Majláth Gusztávról pláne egyenesen állítható, hogy valószínűleg nem is hallott erről a tanításról. Schlauch azonban már harmincz esztendeje követője ennek az iskolának. Ma is modern eszközökkel élt, nézzük hát, mit talált, midőn az élesen látó szemén és a modern eszközökön kívül még a petitio principii-vel is fölfegyverkezve pillantott be a kutató csöbe?!

Nem akarom kiemelni bizonyításának leggyöngébb oldalait. Midőn az eltevelyedett és ismeretlen czélok után kapkodó emberiséget a vallás nyugalmas mezejére óhajlja visszavezetni, szép és igaz eszméért kardoskodik. Bizonyos azonban, hogy az Istenszeme mint megnyugvási pont, nem egy felekezethez a tulajdona; ebben a tekintetben Schlauch

Lörincz nem veszi tudomásul azt, hogy a modern tudomány is csupán arról igyekszik fölvilágosítani az embert, hogy mit tudhat, ellenben nem parancsolja neki azt, hogy mit higgyen. A szellem világának ez a bianimizmus igen régi és a modern bölcselet ősen, Kant Immanuelen kezdődik; már ő is köteteket írt arról, hogy a megismerhetően kívül tényleg még minnek a hite van meg az emberiségben és utódai sem zárkoztak el az elől a nézet elől egészen máig, 1898-ig. Az igazi tudománynak nem az a czélja, hogy a kinyilatkoztatás és a hit ellen harcoljon; békén mozog, párhuzamosan halad, igazságtalan tehát az a vád, hogy elfordul az Istentől. Nem. Egyszerűen csak nem teológia, nem lépi át a maga hatáskörét. A theológusokban megvan azonban az a hit, hogy minden felvilágosítás azonos a század közepéről való materializmussal, e hóbortos filozófiai kontárrel és azonos annak még hóbortosabb őseivel, az „écrassez l'infame“-al. Kegyelmes bíbornok, ez csak egy elkopott és rövid életű irány volt a kulturhistóriában. Ma már a jó Istent megint nem csufolják a tudományok. Mire való tehát az az állítás, hogy a haladás szülte a vallástalanságot, a vallástalanság meg a szociáldemokráciát?! . . . Mire való azt bizonyítani, hogy az atavizmus azonos a dogma „eredendő bűn“-ével (sic!) — de hagyjuk ezt, mert ez egyrészt nem tartozik ide, másrészt meg mondtuk, hogy nem emeljük ki a bizonyítás leggyöngébb oldalait.

A beszédre alkalmat adott a szociáldemokrácia. Ez az áramlat egy titokzatos szörnyeteg, mert rendszerint nincsenek vele tisztában azok, akik hirdetik és akik cikkeznek róla. Azt hiszem, Magyarországon báró Bánffy Dezső a legalaposabb ismerője, mert szembe mer vele szállni; a miniszterelnök tudja, hogy itt egy olyan Minotaurusról van szó, akinek Magyarországon csak a szarvát kell letörni. Azután már elvérzik rögtön. Azonban Schlauch a szörnyeteg genezisével is előáll, ő még jobban ismeri a szociáldemokráciát mint a kormány és a kormányelnök, ő azt mondja, hogy a szociáldemokrácia a hitetlenségből fakad. A hitetlenségből fakad a szociáldemokrácia. Azonban a köznép — mint a klérus igen jól tudja — mindig hívő volt; egy-két esztendő nem elég ahhoz, hogy a hitetlenség elterjedjen, a köznép tehát még ma is hívő klásszis. A művelt osztályokat ellenben folyton vallásbeli közömbösséggel vadolja a klérus. Hogy van hát mégis, hogy nem a hitetlen középosztály körében terjedt el a szociáldemokrácia, hanem a hívő népnél? . . . Erre nem ügyelt Schlauch Lörincz.

Valószínűleg úgy lesz a dolog, hogy a szociáldemokráciának más a forrása.

„A gyomor“ — koncedálja a „Hitel“-párt maga is, de nincs igaza ebben, mert a művelt középosztály is éhes és mégsem szociáldemokrata. A forrás alighanem az értelmiség alacsonyágában van, azért látjuk a mozgalmat a félművelt és a műveletlen tömegekből előbugygyanni. Erről folytatólag sokat lehetne is még mondani ma, mikor a Marxizmus esődjét a szociáldemokrácia legfőbb vezetéi is összedugott fövel elismerik, mikor ugyanazoknak be kell látniuk, hogy a kollektivizmus gazdasági kaptafája rossz, mert tökéletlen: de csak a Schlauch kaptafájáról volt czélunk kimutatni a tökéletlenséget.

A kardinális által oly kedveléi idézett Huxley így argumentál a szociálisták ellen: „A munkások keresztül akarnek furni egy hegyet, tehát neki-indulnak gyémánthegyű furóikkal: az alagút félig készen is van már, mikor egyszerre csak leküzdhetetlen akadályokra bukkannak. Vagyis a munka produkált egy félig kész alagutat; ugyan mit ér hát ez, ha ti azt mondjátok, hogy a munka mindig értéket termel?“ Schlauch is gyémántszerszámokkal dolgozik, de az alagutja csak félig lesz készen; az elháríthatatlan akadályt a biboros munkás a petitio principii-vel maga hozza. Mégis kellemes lehet neki az a tudat, hogy az igazi géniusznak félig elkészült alagutja is érték.

Papp Daniél.

A politika menedékháza.

Mi történt a politikával? Hajléktalan lett. Régi szállásáról, a képviselőházból kinézték, kizavarták. Kell is ott valakinek Politika asszonya unott szerelme. Ott nem politizálnak, hanem hazabeszélnék; nem kell bizottsági munka, inkább felügyelő-bizottsági; nagy dolgokat végeznek egy perc alatt non chalance-szal és csak a személyi ügyeknél van érdeklődés. Nem a jognak építenek védőbástyát, hanem a kerületnek viczinális vasutat; nem a visszaéléseket, hanem a folyókat szabályozzák. Kiállhatatlan lett az a szólásforma, hogy „biztosíthatom a tisztelt képviselőházat“, ehelyett az járja: „biztosítanám a tisztelt képviselő urakat“.

Szóval, a kissé fonyadt Politika urhölgynek nagyon kellemetlen lett az állapotja. Negligálták, semmibe se vették. Aztán ide-oda tolták, a sarokba állították, még ott is lökdösték, amíg csak egyszer kifordult az ajtón. Politika kisasszony hajléktalan lett.

Mit csináljon szegény Politika szállás nélkül egy ilyen nagy városban? Pláne Rudnay főkapitány alatt, akiről hallotta a Házban, hogy nem tűri meg a hajléktalanul csavargó fehérseledeket. Különösen az olyant, akinek gyanus viszonya volt a legmagasabb körökkel. Még kitolonczoltatja az országból. Politika kisasszonyt Magyarországból, „a politika házából“.

sett hát új hajlékot. Ugy tett, minden ravasz, emelkedett cocotte, fiatalabbakhoz menekült: az Alma materba. Ott csak fiatalok vannak; olyanok, akik még fiatalok és olyanok, akik már fiatalok.

Az Alma materben él most Politika kisasszony vidám életét. Ott árulgatja fonnyadt mosolyát az ifjuságnak, amely mohó kapzsisággal vásárolja. (Az újságokban pedig azt olvassuk, hogy a sorozáson 159 katonaköteles legényből mindössze — egy vált be.) A legfőbb soute-nálója Herczegh Mihál, egyetemi rektor. (Mihálnak írjuk, mert ő úgy szereti. Az új-ját letette a haza oltárára.)

Politika kisasszony az Alma materben egész kis fiók-parlamentet alapított. Egy kis felülbíró parlamentet, amely jóváhagy vagy vétőt mond. Minden kérdésben van különvéleménye. Mindenhez van szava. És Herczegh Mihál-tól sokkal liberálisabbnak látszik ez a fiók-parlament, mint az igazi. Lám a nemzeti-ségekkal szemben milyen elnézők. A képviselőházban nincsenek nemzetiségi klubok, az egyetemen vannak; a képviselőházban nincsenek szociálisták, az egyetemen vannak. És mi, deressedő fejű vén emberek mindig azt mondjuk és azt hisszük, hogy a haza ifjusága, a nemzet reménye husz esztendő szívvel és husz esztendő vérével chauvin és hazafias és meg nem alkuvó. Mi, deressedő fejű vén emberek azt hittük, hogy husz esztendő politika csak egy van a világon, a szív politikája, és ime a magyar egyetemen több politikai párt van, mint a német birodalmi gyűlésen, pedig ott annyi van, hogy jóformán nevet se találnak számukra a szótárban. (A Deutsch-Freisinnige más, mint a National-Liberale; mintha csak nálunk magyar szabadelvűek és nemzeti szabadelvűek volnának.)

Külső politikával is foglalkoznak és

ebben is Herczegh Mihál, a rector magnificus jár elől. Mint a Kisküküllőmenti Türogo-tó-nak, neki is mindenhez van szava és ő is: „Óva figyelmezteti Bismarck herceget, nehogy...” Czikkez, levelez, czáfol és ellenzcháfol, nyilatkozik és ellennyilatkozik. Hiszen elvégre Wlassics Gyula is sokat levelez, de ő t ö b b e t. A francia tulzókhoz is van intó szava, a kínai misszionárius-pusztítókhöz is, meg az afrikai zulu-kafferekhez. Még csak a György herceg krétai jelöltségéről és a Mac Kinley hadüzenetéről nem nyilatkozott, nyilván azért húzódik olyan keservesen ez a két kérdés.

Aggódó gonddal örködik a világpolitika eseményei fölött és sas-szemével figyel meg, hol várják az ő intó szózatát. Persze, hogy néha váratlanul és kértellenül is lecsap a saskeselyű; persze, hogy néha nem fog meg semmit. Azt mondom, hogy néha, mondhatnám, hogy soha. Mert akinek mindenhez van szava, annyi, mintha sohase beszélné.

Rector magnificus ur, Herczegh Mihál! Ön szeretetreméltó, jó, derék, rokonszenves ember. A diákjai imádják, talán azért is, mert soha senkit se buktat meg (igaza van, önt se buktatták meg, akkor ne bukjék más se). Folyton politizál az egyetemen, s naiv emberek azt hitték, hogy roppant hatása van a diákságra. S most, mikor egyszer igazán helyén van az okos szó, odaáll a rector magnificus dísztojgájában (a szép arany keresztrel) és beszél az ifjusághoz. Nagyon szépen beszél, ragyogó frazeológiával, pattogó bombasztokkal. A „hazám ifjusága, nemzetem büszkesége“ pedig rá se hederít. Elolvassák a felhívását és mennek tüntetni. Hisznek a dicséreteinek, de nem hisznek az érveinek.

Herczegh Mihál ur, ön olyan, mint az a kotlós tyuk, aki addig ült az alája tett tojásokon, anug egyszer csak szépen kibujtak a kis zöld fiókák. Ezekkel aztán

jár-ke, szedeget nekik magot, vigan kotkodácsol és sejtelve sincs róla, hogy az apró madárcák kacsatojásból bujtak ki. Csak amikor a tóhoz érkezik, akkor bámul el, hogy édes magzatai beleszaladnak a vízbe s vigan uszkálnak. Akkor már nézhet utánuk, kotkodácsolhat utánuk, ök lubiczkolnak tovább az önnök idegen elemében. Lám, így jár a tyuk, ha kacsatojásokat költ ki.

Igy járt ön, mert nagyon kitanitotta diákjait a politikában. Mert nagyon rászoktatta a közéjük szabadult politikával való szeretkezésre. Mert aki az első alapvizsgán megbukik is, mégis azt tartja, hogy a politikához többet ért önnél. Pedig ez talán még sem igaz.

Herczegh Mihál ur, rector magnificus (Mihálnak írjuk megint a nevét, mért szeretnők, ha szót fogadna), zavarja ki azt a zsémbes kisasszonyt az Alma materből. Semmi keresni valója ott. Tanulni kell az egyetemen és nem politizálni. És ha kizavarja, ha nem ad neki menedéket, a hajléktalan Politika kisasszonynak, megint kénytelen lesz visszamenni a régi lakására, a hajdani szállására, oda, ahová való, a parlamentbe. Akkor majd nem csinál galibát az egyetemen, amiért ott van; a parlamentben meg azal, hogy hiányzik onnan. Küldje vissza azt a kikapós menyecskét a hites urához.

POLITIKAI HIREK.

A főrendiháznak délelőtt 11 órakor ülése van.

Meghasonlás. Fiuméből táviratozzák: Az autonompárt kilencz kiküldötte a felhívás szövegezése kérdésében meghasonlott. Mayländer, Kuscher, Vio és Bellen tulzókkal szemben állanak a higgadtabbak, Smoguina, Grossich, Celligoi, Therry, kik külön felhívást bocsátanak ki. Hir szerint a mérsékelték a liberálisokkal egyesülnek.

Az ajándék.

Írta: Gyp.

Színhely: Mac Chabée de Clairvaux grófnő szalonja, tele csecsebecsékkal, csokrokkal, hanyagul állított butorokkal.

Gróf Sem Mac Chabée de Mazas (26 éves, igen elegáns, kezében kis csokor ibolyával lép be): Kedves nénikém, engedje meg, hogy e szerény virágocskák kíséretében kívánjak boldog új esztendőt!... Megesőkolhatom?...

Mac Chabée grófnő (44 éves. Feltűnő szép volt. Halavány, feketehaju, csillogó szemű. Termete kissé tulméltóságos, de rendkívüli módon befűzött. Mandarin bársonyruhát visel, czobolyprémmel és csipkével díszítve. Szép kezein gyűrűk pompáznak): Ugyan, miért ne esőkolhatnál meg?... (Odanyújtja orcáját.)

Gróf Sem: Hát csak azért haboztam, nehogy elrontsam a teint-jét... ha ugyan mesterséges?... (Megesőkolja és szaglász.)... pedig mesterséges... de teljesen gyöngéd és óvatos voltam... remélem, hogy nem tettem kárt benne?...

A grófnő (boszankodva): —...
Gróf Sem: Hát nem teszi vízbe a kis csokromat?... Jól tudom, hogy nem valami remek az ártatlan, de egyáltalán nem áll módomban versenyre kelni azokkal az ajándékokkal, amelyekkel elhalmozták, ugy-e?... Mert a papám borzasztó szűken méri... napról-napra elviselhetetlenebb!...

A grófnő (egy kis tartóba, amelyben azonban nincs víz, helyezi a csokrot): Köszönöm... meghat a figyelmed...

Gróf Sem (körülmezt a szobában): Teremtettét!... ugyan itt van aztán ajándék!...

A grófnő: Sokat kapok... és különben is...
Gróf Sem: Oh! oh! egy hárfá!... talán szokott hárfán játszani, nénikém?...

A grófnő: Hisz tudod, hogy nem!... ez csak olyan csecsebecse... d'Houbly küldötte... ez a hárfá valaha a Hortense királynőé volt...

Gróf Sem (bámulattal elteltlen véve szemügyre a hárfát): Nagyszerű!... (Tovább vizsgálódik köröskörül.) És ez a praetori szék?...

A grófnő: Ah!... hát ezt praetori székek nevezik?...

Gróf Sem: Igen... elefántesonttal van kirakva... tehát...

A grófnő: Miért van kirakva elefántesonttal?...

Gróf Sem: Mert a római praetorok ültek ilyenén, és...

A grófnő: Milyen kellemes lehetett...
Gróf Sem: Bizony... de az a kis csomag, amit most göngyölt ki a nénike, mit rejt?...

A grófnő: Gyűrűt... egy régi gyűrűt... (Elolvassa a doboz fenékén levő névjegyet.) d'Ebrouillar küldte... (Hanyagul.) derék tőle...

Gróf Sem: Meglehető bizalmas ajándék...
A grófnő: De talán ezzel már vége is a meglepetéseknek...

Gróf Sem: Mivel járult színe elé Cayenne?...

A grófnő: Még semmivel...
Gróf Sem: Biztosan valami nagyon széppel fogja meglepni...

A grófnő: Bajosan hiszem!... fősvény...
Gróf Sem: Fősvénynek fősvény... de mindig a nénike nyomában van... Párisban, falun, a fürdőkön... mégis csak ki kell hogy szorítson magából valamit... hogy a fogához fogja verni, de végtére is... Hanem a vi-

szontlátásra nénikém!... maga most ugyis egész armádia látogatót készült fogadni... menekülök, amig még lehet...

(Mac Chabée grófnő az apróságokat rakogatja el. Pár perc múlva az inas a karikafábu Cayenne de Rio grófot vezeti be, aki csomagot tart kezében.)

A grófnő: Milyen kedves, hogy nem feledkezett meg rólam!...

Gróf Cayenne (Gyalázatos kiejtéssel): Grófnő, a világ minden részvényéért sem mulasztot-tam volna el, hogy lábai elé rakjam hódolatomat az újév napján... de még ajándékot is hoztam... (Odanyújtja a kis csomagot.)

A grófnő: Milyen szeretetreméltó!...

Gróf Cayenne: Ez nagyon de nagyon drága valami, rettenetes értékes ez a kis váza, egyedüli a maga nemében... (A grófnő egy mulatságos, ostoba alaku kis vázát csomagol ki, de minthogy egy szikra érkeke sincs a csinos íránt, csunyának és semmitmondónak tartja, bizonyos szent borzalommal nézegeti.) Tetszik?...

A grófnő (Aki mindazonáltal udvarias): Nagyon!... Elragadó!...

Gróf Cayenne: Nem elragadó, hanem ritka ez, kérem... rettenetes ritka... ez a váza Gurtisdánból ered!...

A grófnő: Gurtisdánból?... Hát az mi?...

Gróf Cayenne: Berzsiában fekszik... Berzsiának egy megyéje...

A grófnő: Ah!...

Gróf Cayenne: Bizony... Gurtisdánból, még pedig a fővárosából... bizony... ennek a kis vázának kitűnő származása van... Ardaxerkésé volt... négyszázban... vagy valami efféle időben... bizony... de még

Schlauch a szocializmusról.

A Szent István-társulat mai ülésén, melyen gazgátot választottak, Schlauch Lőrincz nagyváradi bíborospüspöknek a szocializmusról szóló nagyszerű beszédét olvasták fel. A beszéd így szól:

Tisztelt közgyűlés!

Isteni Mesterünk, Jézus Krisztus nevében üdvözlöm a Szent István-Társulat tisztelt tagjait, akik ma a szeretet és tudomány ezen szent hajlékában egybegyűltek, hogy a magyar katolicizmus szolgálatában kötelességet teljesítsen, tudományt vegyenek a társulat munkálkodásáról, igazolván azon bizalmat, melyet a katolikus közönség e legszentebb ügyben annak előlegezett.

Nehéz viszonyok közt működik ma társulatunk. Mert lehetetlen, hogy a társadalmi viszonyok hullámszásának zaja ne legyen azon csend-ülte magányba is, melyben a szellemi munkások teljesítik fáradsztó feladatukat. Lehetetlen, hogy társulatunk tudományt ne vegyen azon nagyszerű mozgalomról, mely e század végén egész Európát és vele edes hazánkat is magával ragadni készült egy ismeretlen cél felé. Lehetetlen, hogy azon iradalmi termékeket, melyekkel ma úgy a magasabb körök, mint az alsóbb osztályok elárasztatnak, figyelemmel ne kísérje azon ezékből, hogy údvös szorgalommal a tévedéseket helyreigazítsa, a sebeket gyógyítsa, az egészségtelen törekvéseket ellensúlyozza, mindenben pedig híven nagy és szent királyunk szelleméhez, Szent István országát az azt fenyegető veszélyektől megóvni segítsen.

Legyen szabad ez alkalmat felhasználnom arra, hogy bár csak aphoristicus vonásokkal jellemezsem e mozgalmat, oda mutassuk annak részletes oldalaira; de épen isteni vallásunk örökké változatlan elveiből meríthessem azon reményt, hogy a katolicizmus e rázkódtatások közepette is szilárdan fog állani, mint a köszikla, melyen szent Péter nagy utóda, diességében uralkodó XIII. Leó pápa ül.

Az európai társadalom nagyszerű átalakulás küszöbén áll, hogy miként fog az átalakulás történni és végződni, senki sem tudja. Ma tudjuk, hogy a bizonytalanság ónsulya nehezedik a keblekre. A problémák egész halmaza foglalkoztatja az elméket. Érezzük, hogy az emberiség ismét a fejlődés egy újabb stádiumához jutott, mely nagyszerűségében hasonlósát nehezen találja a múltban. A szocializmusnak rémképe mintha megszüntasztana minden tevékenységet. Maga a tudomány, mely pedig néhány évtized óta magához ragadta a társadalom vezetését, zavarodottan tapogató és sem módot, sem eszközt nem nyújt a feljlesztett értelemekek és érzelemekek, hogy nyugodtan nézhessenek a jövő elé. Csakugyan a szocializmus fog uralkodni a huszadik században? Uralkodni azon ijesztő alakban, mely ma a legközön-

ségesebb szíveket is borzalommal tölti el? A tudomány szédítő magaslatra emelte az emberiséget és e magaslatról vélte neki megmutathatni az igéret földjét, de e magaslattól kőd szállotta még és a tudomány szárnya-szegetten áll a reménytelenség fokán. Nihilista lett. Nem tud egy életrevaló eszmét adni, mely e rettenetesnek látszó katasztrófát elhárítsa vagy csak szelidítse is. Nem én mondom ezt. Huxley tanár, a modern agnosticizmus atyja, kit Kidd Benjámín idéz, azt mondja: hogy a legjobb modern civilizáció sem tüntet fel oly társadalmi állapotot, mely méltó volna azon eszményhez, mely felé az emberiséget vezetni kell.

Anyagiilag óriási mérvben haladunk, de erkölcsileg oly nyomorultak vagyunk, mint akár a római Caesárok idejében. Akkor a jólét, a gyönyör, a fényezés és az ezeket előteremtő arany szomja megnevezhetetlen kiesapongásokra ösztönözte az embereket. Hit nem volt, az erkölcsök parlagon heverték, a családi élet felbomlott és az önértéket vesztett nép — mint Thierry Amadé mondja — humlikán a rabszolgáság és tehetetlenség kettős bélyegét viselte.

Az ész fejlődésének fénypontján áll és mégis eddig nem volt képes az egyenlőtlenséget megszüntetni, vagy az ellentétet, mely az egyén és társadalom közt fennáll, megoldani. Egyéni szabadságot ígért és az individuum, midőn ezen jogosultságát érvényesíteni akarja, szemben találja magát a társadalom jogaival. Az individualizmus felbontja a társadalmat alkotó elemeire, a társadalom ismét, hogy fennállhasson, kénytelen az egyéni jogokat megszorítani és lesz belőle az egyén zsarnoka, az egyén pedig az összeség rabszolgája.

Es továbbá!

Nem halljuk-e már a tompa morajt, mely a tudomány igéretei által felvillanyozott elégedetlenség soráiból felhangzik, azoknak soráiból, kik előtt az ész fényét lobogtatták, de akiknek szívéből kiszakították az Isten s vele mindazt, ami őket a túlvilághoz fűzi? És mit adtak nekik kárpótlásul? Éveken át hangoztatják füleikbe: mit a vallás! mit a dogma! mit az egyház! Tudomány, tudomány és élvezet, ez a földi boldogság!

Es a tudomány készített romboló eszközöket, melyekkel a mai civilizációt légbe röpíthetik, de türezen hagyta a szíveket. Es az élvezet? Oh! ez csak ígért volt, mert milliók és milliók nem tudják: mi az élvezet.

Az Istenben való hittel össze van fűzve a türelem, a megadás, a lemondás egyfelől; másfelől a szeretet, az önfeláldozás; az irgalmasság és jótékonyvá, mindezek felett pedig lebeg a vallás őrangyala, mely felfelé mutat, és mit állítottak helyébe? Kielégíthetlen vágyakat, kettévágták a köteleket, mely az embert a végtelenhez fűzi és a végtelenséget kereső lélek mint egy szárnyaszegett madár lehullott a földre, itt csuszlik a földön, mint az elátkozott kigyó a paradicsomban, mindent a földtől vár, mindent a földön keres és

amit keres, azt nem találja és amit talál, abban csalódik.

Csoda-e, ha az elégedetlenség a mai társadalom ellen fordul és számon kéri tőle, amit lelkétől elragadt, kárpótlást kér azért, amit elvesztett, teljesítését kéri mindannak, amit a tudomány, a művelődés, a társadalom ígért? A felcsigázott képzelődés valószínűsíti kéri mindannak, amit szemei előtt évek óta kápráztató fényenlő lobogtattak. Amit a műveltebb körökben könnyelműen, nevetve, meggondolatlanul mondanak, vagy irnak, azt az alsóbb körökben egész komolysággal életbe léptetni óhajtják.

Es így válik kétélfé az emberi társaság, az egyik frivol, modern, vallástalan; a másik levonja a következtetéseket és ledöntvén az Isten, az emberi művelődés daczára előkészíti a katasztrófát, melynek előjelei a láthataron jelentkeznek.

Ime, ez a mai kor reménytelenségének oka, ez a félelemnek és nyugtalanságnak kulcsa.

Hogy híven jellemeztem-e a mai társadalmi állapotot, hogy nagyon erős, vagy csak halvány vonásai-e ezek a létező állapotnak? nem tudom, de azt tudom, hogy a bekövetkezhető rázkódtatásoknak lehetőségét a komoly gondolkozók komoly számításba veszik.

De hogyan van az: hogy ma, amidőn a tudomány, a művészet lépten-nyomon oly fényes diadalokat arat, amidőn a műveltség oly fokon áll, ahol az a múlt időkben tán sohasem állott, mégis az erkölcsök mindinkább súlyednek, a romlottság oly mérvet öltött, hogy méltán a társadalom diszociációjától kell tartani?

Bármily nehéz ezen kérdésekre válaszolni, mégis alig tévedünk, ha azt állítjuk: hogy azon materialisztikus irány, melyet az Istenről elszakadt és a tisztán természeti alapra fektett tudomány kezdeményezett és rideg következetességgel honossá tenni igyekezett, meggyengítette a társadalomban azon élető princípiumot, mely azt eddig fentartotta.

A kulturtörténeteszek az e század harminczas éveiben feltűnt pozitív bölcsészet nyomdokain haladva, elvetvén az isteni Gondviselést, keresték azon titkos természeti erőt, mely a civilizációt megteremtette és fejlesztette. — Nem találták! Keresik ma is! — Amit elértek, az: hogy nyers materialisztikus felfogásból kiindulva, teremtettek egy, az ujításokat mohón felkapó társadalmat, melyből, mivel természetfeletti mozzanatot nélkülöz, kiveszni készül a magasabb eszményi törekvés.

Es ezzel a tudomány elhagyta azon tért, mely hivatásánál fogva azt megilleti, ahol törekvései és vívmányai előtt meghajol mindenki, ahol a természeti erők felhasználása mellett az ember szolgálatába hajtotta magukat a természeti törvényeket és létesített oly műveket, melyek a létűnt emberiség legmerészebb álmait meghaladják. Ez az exakt tudás tere. A szellemet fejleszteni, az éstt kiművelni, az ismeretek által az ember fölényét a teremtésben fölfűntetni. Összhangba hozni az értelmi és erkölcsi tényezőket, kijelölni a korlátokat, melyeken túl az emberi tudás tehetetlen, ez azon tér, amelyen a tudomány údvösen mozoghat. De a tudomány ellagyta e tért és társadalmi tudomány akart lenni, magának tulajdonította a vezerszerepet korlátlanul, függetlenül, kizárólagosan. Itt van a tévedés kulcsa. A társadalom nem pusztán természeti erők által kormányoztatik, egy magasabb, egy fényesebb, egy természetfeletti hatalom vezeti azt. Erkölcsi ország ez, melyben a természeti erők másodszerre vannak utalva. A fő-tényező itt azon magasatos ideál, melyet az istenség az emberi nemnek kitűzött. Es ezen erkölcsi alapra fektett társadalom élt, fennmaradt, haladt a benne rejlt isteni erőnél fogva, sokszor karöltve a tudománnyal, sokszor anélkül, sőt ellenére.

Sajátságos! Kétezer éves haladásnak keresik a kulcsát és induktív eljárással, nem a szellemi és erkölcsi tényezőkből, hanem csoportosítván a történelmi tényeket, ezekből vonnak következtetést egy titkosan és erőszakosan működő, a rideg természeti kényszerre alapított hatalomra, mely a művelődést vezette. Az élet anyagi fejlődését látták, a szellemi és erkölcsit nem kutatták, és ahelyett, hogy ezeknek jelenségeiből egy magasabb erkölcsi tényezőre vontak volna következtetést, az életet az anyagba temették.

Mindenütt, kétezer éven át, a katolicizmus működése észlelhető, és nem volt jelentékeny esemény, mely ezt nem érintette, vagy általa előidézte nem lett volna és mégis ignorálták azt. A felületen maradiak, mélyebbre nem hatoltak, nem tartották érdemesnek más tényezőit keresni, miután a tudomány a társadalmat teljesen kielégíteni látszott. Hiszen fényes volt minden, az emberek haladnak a művelődésben, a művészet csarnokokat épített, az ipar mesés dolgokat teremtett, a kereskedelem minden képzeletet meghaladó kiterjedést nyert, minnek tovább kutatni egy természetfeletti, egy túlvilági befolyás után, miután minden oly nagy boldogságnak örvend.

Csak hogy minden külfény, máz, mely alatt iszonyu nyomor lappang. Maga a kulturtudomány megdőbvenve, tanácsatanul áll azon a magas-

azelőtt is megvolt... származását Cyprusig, a nagy berzsiái császárig vihetjük vissza... bizony...

A grófnő (elragadtatva): Igazán? ... Cyprus császárig? ...

Gróf Cayenne: Bizony... nagy dologba került, míg megszerezhettem! ...

A grófnő (Aki most is ép olyan csunyanak tartja a kis jószágot, de kezdi hinni, hogy nagy értéket képvisel): Nem is tudom, hogyan köszönjem meg... ..

Gróf Cayenne: Bizony... de különben ne is köszönje meg! ... Boldoggá tesz már az is, hogy megörvendeztettem... hanem még sok látogatást kell tennem... (Kezet csókol)... A viszontlátásra grófnő... bizony, nagyon értékes ám a kis váza... nagy bajjal tudtam megszerezni... bizony... csókolom a kezét... ..

A grófnő: A viszontlátásra... még egyszer köszönöm... (Cayenne gróf eltávozik. A grófnő bizonyos áhitattal helyezi a vázát a kandallóra. Két óra múlva gróf Sem Mac Chabée de Mazas visszatér.)

A grófnő: Ilyen hamar! ...

Gróf Sem: Nagy szerencsém volt! ... senkisémet találtam otthon... kivéve Cologne nénit... aki szegény már egészen megkötyagosodott... azt hitte, hogy az apám vagyok... nagyszerű... ..

A grófnő: Igazán! ... (Végignéz rajta.)

Gróf Sem: Hiszen nem a kinézésemről van szó! ... hanem vittem neki egy csokrot... papa pedig soha sem vitt neki semmit sem, az már biztos! ... az ajándékozás nem betegsége! ... (Kis szűnet után): Voltak látogatói? ...

A grófnő: Igen... amazt a kis vázát hozták... ..

Gróf Sem: Látom! ... Hát már a jó Namur szíve is lángra lobbant? ...

A grófnő: Namur? ... De hát ki lobbant lángra? ... mért hozod szóba Namurt? ...

Gróf Sem: Mert ott látom az ő vázáját... (A kandallóra helyezett kis vázára mutat.)

A grófnő: Az ő vázája! ... de hiszen ezt Cayenne hozta! ... rengeteg értékes! ... Gurtisdánból való... valaha a Cyprusé volt a császáré... ..

Gróf Sem: Talán Kurdistánt és Cyrust akar mondani... igen... már ami Kurdistánt illeti, az áll... Namur épen Perzsiából tért vissza... ahova egy esztendőre küldték... mindegyikünknek hozott egy-egy ilyen kis vázát... ..

A grófnő: Megbolondultál? ... ez a váza az Ardaxerkésé volt... még a múlt századból! ...

Gróf Sem: Jó, jó! ... ha akarja, hát elhozom és megmutatom az enyémet is... majd meglátja... Namur bizonyosan Alphonse de Cayenne-nek adta... ..

A grófnő: Es az apja elszedte tőle, hogy nekem hozza! ...

Gróf Sem: Nem szedte... vette... vásárolta tőle... Alphonse nem ad olyan könnyen... ..

A grófnő: Es olyan sokat fizetett érte! ...

Gróf Sem: Dehogy... dehogy... az egész nem ér meg öt frankot... ..

A grófnő (Magánkívül): Öt frank! ... Vén tolvaj! ... ilyen ajándék! ... én nekem! ...

Gróf Sem (Félig nevetve, félig komolyan): Hja! ... már elmúlt az az idő, mikor másokat csaptunk be... most már meg kell kezdeni magunk között is! ...

laton, melyet oly nagy fáradsággal ért el és nem tud számot adni azon ígéretekéről, melyeket a társadalomnak adott.

Azt, hogy a vallás a civilizációnak tartós, változatlan tényezőjét képezte, maguk a kulturtörténészek is elismerik: hogy képezi ma is, mutatja a szellemek nyugtalansága. Ki fogja tagadni, hogy a vallási kérdések nagy mérvben foglalkoztatják a műveltebb köröket is. A támadásokban is, melyek a vallás ellen intézettek, nem fekszik-e indirekt beismerése annak, hogy a vallás ma is nagyhatalom, melylyel a tudománynak számolni kell: hogy alig van osztály, mely látván az erkölcsök iszonyú súlyedését, látván, hogy a század végén a vallástalan áramlat által a legnemesebb érzelmek is letaroltatnak, visszatérni óhajt az elhagyott ősi lakba? Ki fogja tagadni, hogy ezen mozgalom teljesen független minden tudománytól, sőt hogy sokban a tudomány ellen irányul, mely nem képes többé, bármily magasan álljon is, mentő gyanánt szerepelni?

A szociális mozgalom eldobja magát a vallást — nem figyelmeztető jel-e ez mindazokra nézve, akik a vallás befolyását kicsinylik?

A szegényeket támogatjuk, a betegeket gyógyítjuk, a nyomort enyhítjük, kórodákat, menhelyeket állítunk, a korcszülőtteket, a nyomorékokat a tudomány minden eszközeivel fentartani igyekszünk, szóval a társadalom leggyöngébb osztályait sem a barbár népek módjára megsemmisítetnünk, sem a darvinisztikus tudomány elvei szerint elveszni nem engedjük; hanem a krisztusi és evangéliumi irgalmasságnak parancsai szerint a társadalomnak megmenteni igyekszünk.

A társadalom nem dezavouálja itt a tudományt?

Csak futólag kívánok oda mutatni: hogy magában az irodalomban is félre nem ismerhető jelei mutatkoznak a vallásos irányzatnak, mely majd mint miszticizmus vagy spiritizmus, majd komolyabb alakban, mint önkénytelen vagy átgondolt vallomás tudományos munkákban jelentkezik. Lombrosónak atavizmusa például, mely szerint a jó és rossz testi és lelki tulajdonságok a szülőktől átszármaztatnak a gyermekekre és ez által az egész generációk anyaira megrentathatnak, hogy Lombroso nekik büntetlenséget is kíván biztosítani, nem indirekt odamentés-e az eredendő bűnre, melyet a tudomány olyannyira ostromol? Ibsenek, a ma oly ünnepeit írónak, szemére vetik, hogy, mint ők mondják, krisztianizál, miután irataiban a bűnbűvésés, a megváltás és a bűnbánás oly nagy szerepet játszanak. És hogy komoly bölcsészeti műveket is említsek: Balfournak a vallásnak alapjáról. Kiddnek a szociális evolúcióról, Brunetiernek a tudomány esődjéről irt munkái nem azt mutatják-e, hogy a vallás, mint társadalmi divina vis movens, a kedélyeket mélyen foglalkoztatja?

Hiába! Ami isteni van az emberben, azt ember le nem ronthatja. Az ember Isten képét hordozza lelkében és ez hár az ember hibájából megrontva, sokszor eltorzítja jelent meg a századok lefolyásában, de mint az ősi nemesség helyege fennmaradt. Innen van, hogy nem volt nép, melynél nem találtak volna nyomain ezen isteni vonásnak, mely vonás csak az isteni kegyelem érintésére várt, hogy feléledjen és a keresztény vallás melegével és világosságával vezesse és megtartsa az embert a civilizáció útján.

Ez azon isteni erő, mely teremtette, hatványozta és virágzásra emelte a kétezer éves európai civilizációt. Ezen erő nem halt ki soha, működött nyugodtan a legrettéesebb katasztrófák közepette; működik ma is, midőn a társadalom alapjában megrendülve lenni látszik; működik az anyaszentegyház által, mely mint szociális tényező, mint regulátora a közerkölcsiségnek szabályozza az emberek gondolkozási módját és igazítja tetteit.

Az emberi társadalom erkölcsi alapon nyugszik, ennek kizárólagos vezetője nem lehet a tudomány, mely Istentől elszakadt. Isten nélkül nincsen morál. Materialisztikus világnézet csak konvenzionális erkölcsöket teremthet, melyek az első társadalmi viharban megrendülnek és az ujjalakításban támpontot nem nyújthatnak.

Ezzel nincsen mondva: hogy a tudomány hatalmas befolyását a művelődés menetére kicsinyelnie. Fontos szerepe van ennek még a keresztény művelődés evolúciójában is, de nem egyedüli, nem is főtényezője ennek. A társadalmi erkölcsök fejlesztésére az emberiségnek egy magasabb erőre van szüksége, szüksége van egy mozdulatlanul álló sziklára, melyen az emberi romboló szenvedélyek megtörjenek, szüksége van a lelküsmertre, mely Isten szava az emberiségben, szüksége van a kereszténységnek, mely képviseli azon magasabb eseményt, mely után az emberiség tör, mely képezni fogja azon mentő deszkát, mely a hajótérés után ismét a boldogság répartjába vezesse a társadalmat.

És azért nagy tévedés a hitet az észszel, a vallást a tudományval ellentétbe állítani. A művelődésnek mindkettőre szüksége van, mindegyiknek megvan a maga hivatása és feladata, a maga hatásköre, a kölcsönhatásban az egyiknek nem szabad a másiknak megsemmisítésére törni; és akik maguknak oly jövőt képzelnek, melyben a vallás megszűnik, azok sohasem elmélkedtek azon életelv felett, mely az emberiségnek organikus fejlődésében az uralkodó elemet képezte. Volt idő, amidőn tudomány nem volt; de vallás mindenkor volt. A társadalmi katasztrófákban elmerült sokszor a tudomány, a művészet; de fennmaradt a vallás és ez vezette ismét az emberiséget fáradságos vándorlásában és teremtett új tudományt, új művészetet. Az emberiség szellemi, lelki élete a vallásban csúcsonosodott, sem a tudomány, sem az új szociális alkotások azt le nem ronthatták.

És azért a katolicizmusnak az e század végén oly elrettentő alakban jelentkező szociális áramlattól is nincsen mit remélnie. Ezen szociális reform utáni törekvésnek, — nemesebb felfogás szerint, — nem lehet más célja, mint az: hogy a szociális viszonyok szülte új társadalmi elem a társadalom kereteibe beillesztessék; helyet kapjon abban, hogy tényezőnek elismertessék; hogy a jogok igazságos elosztása által neki is a kötelességek teljesítése lehetővé tétessék.

Rázkódtatással ezen törekvés csak akkor járna, ha az a nyugodt és logikai fejlődés stádiumát átugorni kívánván, a szenvedélyességgel szövetkezne és nem bíván az elv hatalmában, erőszakos rombolással akarná létesíteni azt, amit a történelem tanúsága szerint az életrel való organizmus mindenkor kivívott magának; vagy ha ugyanazon történelemből nem tanulná meg azt, hogy minden élő és életrel való társadalmi szervezetnek szüksége van azon természetfeletti erőre, azon hatalmas vallásérköcsi tényezőre, mely a régi civilizációkat teremtette és fentartotta és amely nélkül újabb, magasabb civilizáció nem létesülhet.

Valtak a civilizációnak már hasonló átalakulásai, átmeneti stádiumai, sokszor kisebb, sokszor nagyobb rázkódtatással, aszerint, amint a megíjodott társadalom szervezésére az emberi bölcsesség az eszközök megfelelő megválasztásánál a jog és igazság felismerésével és az emberiség eszményi céljainak szemmel tartásával megtalálta a helyes kibontakozási módot.

De ha olykor-olykor be is bojt az ég: a felhők felett ott ragyogott a nap — a vallás; — az események menetében ott működött az isteni Gondviselés keze, mely vezette az emberiséget, mely örökösödött saját isteni keze műve felett, hogy az emberi szenvedélyek hullámzásai közepette el ne merüljön és isteni hasonlatosságát sértetlenül fentartsa: örökösödött a saját vérével szerzett és dicsoított anyaszentegyháza felett, hogy az, mint világlító torony a magasról küldje szét az isteni malhasi sugárát, hogy magához visszaterelje azokat, kiket az élet hullámai tán messzire ragadtak, hogy az új társadalmi viszonyok közt is maradjon az, a mi volt kétezer éven át: az emberiség vezetője és utmutatója.

Kétezer éven át a katolicizmus vezette az európai művelődést, közel ezer éve pedig annak, hogy a katolicizmus vallásérköcsi ereje segítette fentartani nemzetünket. A történelmi tények mind Európában, mind hazánkban a katolicizmussal a legszorosabb viszonyban tűnnek fel. Magyarországon pedig a nemzet életével olyannyira összefüggnek, hogy magyar művelődési történelmet katolicizmus nélkül írni nem is lehet. A nemzet élete ugyszólván a katolicizmus életével összeforrt.

Ha tehát a történelmi eseményekből és tényekből következtetést lehet venni azon tényezőre, mely nemzeti művelődésünket vezette, akkor a katolicizmustól lehetetlen az elismerést elvonni. Ma lelkemben Szent István dicső nagy alakja tűnt fel. Ő tette le a kereszténységgel együtt nemzeti életünk alapkövét. Ezen épült a haza. Nyolczszáz éven át az ő szent szelleme szerint fejlődött nemzeti életünk, van nagy eseményekben gazdag történelmünk, a kormányzatban, a törvényhozásban, a jogszolgáltatásban, a közéletben a katolikus elvek voltak irányadók, — mindezekből következtetést lehet vonni arra, hogy az isteni Gondviselésnek különös kegyelme tartja fenn e nemzetet; de reményt is lehet meríteni, hogy bármit rejtsen is magában a jövő, bármily átalakuláson menjen is át edes hazánk, azon isteni erővel, mely azt eddig fentartotta, a keitős keresztnek oltalma alatt, — melyet a nagy és szent király szép és kedves hazánk bérceire feltűzött, élni, izmosodni és virágozni fog.

A Szent István-Társulat pedig az egyház és haza szolgálatyban mindig meg fogja tenni kötelességét.

KÜLFÖLD.

A kvóta. Bécsi tudósítónk telefonozza:

Az osztrák kvótaküldöttség ma tartotta első ülését, amelyen a küldöttség megalakult. Elnök gróf Schönborn Frigyes, elnökhelyettes lovag Javoriski, előadó dr. Beer lett. Az ülésen részt vett gróf Thun miniszterelnök és dr. Kaizl pénzügyminiszter is. A miniszterelnök az utolsó évtizedek adóbevételeiről — újabb kimutatásokat terjesztett a küldöttség elé. Ezután általánosságban megbeszéltek egyes taktikai és érdemleges kérdéseket. A többség azon a nézetben volt, hogy az osztrák kvótaküldöttség tartózkodó álláspontra helyezkedjék mindaddig, míg a magyar kvótaküldöttség meg nem alakul és nuntiumát meg nem írja. A vitában a miniszterek, Beer, Abrahamovics és még többen vettek részt. A jövő ülés husvét után lesz.

Válság Rómániában. Bukarestből jelentik: Parlamenti körökben mind nyilvánvalóbbá válik; hogy a liberális párt kormánya nagy válsággal küzd. Magában a pártban az elégtelenség félreismérhetetlen jelei mutatkoznak. A párt nagy része határozottan rosszalja azt a makacszkodást, melyvel Sturdza a disszidensekkel való kibékülést visszautasítja; mások és különösen a párt legkiválóbb elemei a kamara tervbe vett feloszlásától sem várnak kellő eredményt és inkább hajlandók lennének egészen visszavonulni; semhogy a mai tarthatatlan helyzetet továbbra is tartsák. — A hangulatot kedvezőtlenül befolyásolják azok a híresztelések is, melyek a kabinet kebelében dülő egyenetlenségekről terjesztettek és amelyeket eddig még nem cáfoltak meg. — Bratianu közmunkaminiszter már napok előtt adta be lemondását, amely még elintézve ugyan nincs, amelyre nézve azonban határozottan mondják, hogy a minisztérium tagjai mindenképen rá akarják Bratianu-t bírni, hogy lemondását visszavonja, mivel különben az egész minisztérium kénytelen lenne lemondani, ami által a kabinetválság egyúttal komoly pártválság jellegét öltene magára. A miniszterelnök bizalmas barátaival tanácskozik a helyzet felől s mielőbb kénytelen lesz egyik vagy másik irányban határozni, mivel az egyesült szabadalvú ellenzék egyáltalában nem mutat hajlandóságot arra, hogy az obstrukcióval felhagyjon.

Az osztrák expozé.

(Távirati tudósítás.)

Az osztrák képviselőház mai ülésén dr. Kaizl pénzügyminiszter előterjesztette az 1898-ik évi állami költségvetést. Ez alkalommal semmiféle fontos politikai kijelentést nem tett ugyan, de maga a költségvetés benyújtása és összeállításuk fontos politikai mozzanat.

A költségvetés nagyon szomorú képét tárja az ellenzék elé a jövőnek, ha az obstrukciót újra kezdik. Az ellenzék egyetlen kívánságát sem lehetett teljesíteni. A beruházásokat, a közlekedési eszközök szaporítását, az ipar támogatására ígért összegeket, az államvasutak kocsi-parkjának szaporítását, amelyben az osztrák ipar nagyon érdekelve van, vagy törölték vagy redukálták. Az utóbbi áll különösen a kivitelre oly fontos kikötő-építkezésekről. A tétel redukálását azzal indokolja a kormány, hogy csakis rendezett parlamenti viszonyok mellett lehet remélni, hogy a pénzügyi kormány fejleszthesse és emelhesse kiadásait. Rendkívüli intézkedésekkel, a szükségparagraffussal úgy sem lehetne állandóan terhelni a kincstárt. A hivatalnokok fizetésjavítását, az újságbélyeg megszüntetését ígéri a kormány és az ellenzék teszi felelőssé azért, ha nem engedi meg a parlamentnek, hogy ez útvonalon intézkedések tárgyában törvényt hozzon.

Az 1898. évi állami költségvetés, a birodalmi tanács múlt ülészakájában előterjesztett költségvetési előiránnyal szemben, az azóta szükségessé lett változtatások után eképen alakul:

Szükséglet: 717,948.804 frt
Fedezet: 732,279.182 frt

Előirányzati felesleg: 4,325.378 forint, míg a költségvetés első összeállításával a felesleg csak 3,979.455 forinttal volt előirányozva.

Ennek az az oka, hogy a kvótára 3 millió irányoztatott elő, a kvóta azonban 6 felsége döntése folytán nem emelkedett s így áll elő az említett felesleg. A többletet a beruházási szükséglet fedezésére fordítják.

Kaizl pénzügyminiszter újból bemutatja a Bilinski volt pénzügyminiszter által 1897. október 1-én előterjesztett állami költségvetést és kijelenti, hogy elég, ha a két költségvetés közti differenciákat sorolja föl. Ki fog tünni — ugymond a miniszter — hogy egyfelől a most előterjesztett költségvetésben a 4 milliányi, viszonylag magas felesleg majdnem eltűnt, míg a beruházási költségvetés tiszta szükséglete majdnem ugyanazon összeggel, kerek 4 millióval csökkent.

Ez abban leli magyarázatát, hogy az 1897. októberben a szükségletbe jelentékenyen nagyobb összeget vettek föl a közös költségek fedezésére. Ez az emelkedés 1898-ra tényleg nem állott be, amiért is olyan összegek, amelyek e célra tartalékban voltak, felszabadultak és arra voltak használhatók, hogy a beruházási előirányzatból egy jelentékeny szükségletcsoport a rendes kormányzati költségvetésbe legyen fölvehető. A beruházási alap feladata legelőször az, hogy belőle a többé-kevésbé rejtett rezsorrt-adósságokat kiktűszöböljék és remélhetőleg sikerülni fog a beruházási alapot teljes tisztaságában feltüntetni, mint ama szükségletek összegét, amelyek valóban produktív gazdasági intézmények létesítésére szolgálnak. A miniszter konstatálja, hogy a mostani helyzet már jobb, mint az volt, amikor folytonosan rezsorrt-adósságokkal kellett számolnia.

Most első sorban arra van szükség, hogy Magyarországgal az egységes Ausztria álljon szemben. A helyzet rendkívül veszélyes és kívánatos, hogy a kormány a helyzet magaslatán legyen.

A miniszter beszéde után élénk taps hangzott és számosan üdvözölték.

Stürgkh az alkotmányhü nagybirtokosság nevében kijelenti, hogy pártja szabad kezet tart fenn magának a kormánnyal szemben, de szükségesnek látja a parlament és a kormány együttműködését.

A német pártok álláspontját Maunthner, a bécs. kereskedelmi kamara elnöke fejtette ki bővebben, aki a kiegyezésről szólva a következőket mondotta:

Nyíltan kijelentem, hogy a gazdasági közösség barátja vagyok. E közösség fentartása a két államnak annyira érdekében áll, hogy a kapcsolat megszakítása a birodalom mindkét részére helyrehozhatatlan kárral járna. Ausztria összes kivitele 470 millió forint, Magyarországra 445 milliót exportál Ausztria, Magyarország kivitele Ausztriába pedig 417 millió. Ezek szerint tehát a kiegyezés Magyarországra is életkérdés épügy, mint Ausztriára. Mert hol kereshetne Ausztria másutt olyan piacot termékei számára, mint aminő Magyarország? Ha a kiegyezés létre nem jön, Ausztria és Magyarország között okvetlenül kitor a vámháború. Hogy ebben a vámháborúban melyik lesz a győztes fél, ezt nem tudni. Ausztria azonban még mindig elég erős arra, hogy magát megfélemlíteni ne engedje és minden jogosulatlan követelést visszautasítson. Ha mindaz igaz, amit a kormányok közti tárgyalásokról eddig hallani lehetett, csak azt tanácsolhatni a kormánynak, hogy elődei örökségét ne vegye át, és csak olyan kiegyezést segítsen elő, amely mindkét fél jogos kívánságának megfelel.

Vasaty foglalkozik Badeni és Gautsch nyelvrendeleteivel s Gautschnak Morvországra szóló nyelvrendeletét arroganciának mondja. Nem a német, hanem a cseh képviselőknek kellene a nyelvrendeletek miatt vádat emelniük. A magyar kiegyezésről szólva azt mondja, hogy nem használ az, ha Magyarországgal szigorú és kötelező szerződéseket kötnek, mert ők egyszerűen nem tartják meg azokat. A magyarok az államszerződéseket sem tartják meg, amiként ez az azokról az erőszakosságukból kiderül, amelyeket a magyarok Horvátországban elkövetnek.

Olyan kiegyezés, amely nem jelenti a mostani állapotok nagymérvű javulását, elfogadhatatlan. Válljunk inkább el. A szóló igazságos kiegyezés mellett van, ez azonban lehetetlen, mert a mi kedves szomszédaink arrogansok s támogatást találnak a legmagasabb szférákban, a koronánál. Emlékeztet arra a félmillió ajándékra, amelyet a magyaroknak a rebellisek szobrára adtak. Ahol ilyen törekvések vannak, ott az egyezkedés ki van zárva. Ha azonban lehetséges volna az igazságos kiegyezés, akkor a cseh képviselőknek ahhoz kell magukat tartaniok, amit Herold három év előtt mondott: „A cseh kiegyezés nélkül nem lesz magyar kiegyezés”. Botrány, hogy Ausztria nem teszi magáévá a magyarországi elnyomott és erőszakolt szlávok ügyét.

A tárgyalást itt félbeszakították.

A képviselőház este is ülést tartott, melyen gróf Thun programnyilatkozata felett folytatták a vitát.

Első szónok dr. Jarosievicz radikális rutén volt, aki előhozakodott a rutének ismert panaszaiival.

Utána dr. Herold fejtette ki az ifjucsehek álláspontját a kormány nyilatkozataival szemben. Szerinte Ausztria nagy betegség vett erőt. Ausztria „a közintézmények perversitálásában szenved.” Ennek a németek az okai, akik annak idején a törvényeket csinálták.

A választási törvény igazságtalan a szlávokra nézve. A szónok úgy találja, hogy lehetlenség a németeknek újra többségre vergődniük. Kijelenti, hogy az ifjucsehek a kormány nyilatkozata nem elégtű ki. Az ifjucsehek államjogi követeléseiket fentartják továbbra is.

Stojalovski páter kezd ezután beszélni. A németek és rutének gyakran félbeszakítják meglehetősen értelmetlen, zagyva mondatait. Teschen polgármestere, Demel képviselő, többször azt kiáltja oda Stojalovski-nak, hogy haszdik.

Éjjel egy óraker még mindig beszél Stojalovski. Sőt mi több, kijelenti, hogy neki nagyon sok a mondani valója és még sokáig fog beszélni.

Spanyolország és Amerika.

Madrid, márczius 31.

A minisztertanács 3 millió pezetát szavazott meg olyan reconcentradosok számára, akik a mezei munkához ismét hozzáfognak. Az Imparzial spanyol lap havannai tudósítója az amerikai lapok híreit a kubaiak nyomoráról, erősen tulzottaknak mondja.

Saint-Jagóból jelentik, hogy nagyobb fegyverszállítmányt, amelyet a felkelőknek akartak becsempészni, elkoboztak. A fegyvereket nagy csomagokban mint orvosságot akarták bevinni. Egy felkelővezért megölték.

Sagasta miniszterelnök egy interview alkalmával kijelentette, hogy Spanyolország mindent megtett, ami a haza becsületével és integritásával megegyeztethető, hogy a békét fentartsa és ezta jövőben is megfogja tenni.

A királyi színházban tartandó előadás jövedelme, amelyet egy hadihajó vásárlására rendeznek, rendkívülinek ígérkezik. Mária Krisztina régens-királynő egy páholyért 50,000 frankot engedélyezett. Egy zárt-székért 150,000 frankot, egy másikért pedig 100,000 frankot fizettek. A spanyol bank 500,000 frankot irt alá.

Az a körirat, amelyet Krisztina spanyol régenskirálynő az európai uralkodókhoz intézett, épen nem úgy hangzik, mint valami kérés. A királynő irata így szól:

A legnehezebb helyzetben vagyok, mint a dynastia öre, amelyet semmiféle vesztélynek kitennem nem szabad. Együttal védelmezője vagyok Spanyolország jogainak, az ország becsületének és érdekeinek. Kubának feladása bármely alakban is, melyen sértené a dynastia érdekeit. A

szigetért való harcban az uralkodóház érdekei az országéval teljesen azonosak. A kedvezőtlen feltételek, amelyek mellett Spanyolországunk harcolnia kellene, oly szembenetűnk, hogy a békés megoldás Spanyolország érdekeinek a legjobban megfelelne. Mint gyermekem gyámjának, az atyai örökséget kötelességem csorbítatlanul megőrizni számára.

Az irat nagyon jó hatást tett az egyes udvarokra. Ami a német udvart illeti, az minden rokonszenve mellett sem gondol arra, hogy Spanyolország érdekében közbelépjen.

Madrid, márczius 30.

Madrid valamennyi hajógyárában lázasan dolgoznak. A mozgósításhoz minden előkészületet megtettek. (N. Fr. Pr.)

Madrid, márczius 31.

A Fabra-ügynökség jelenti: A regenskirályné elnöklése alatt tartott minisztertanács előtt, valamint utána is, a miniszterek hosszabb értekezletet tartottak. A második értekezletről a gyarmatügyi miniszter előbb távozott, mint kartársai. A miniszterek tanácskozásáról a következő felhivatalos kommunikét adták ki:

Blanco tábornagtól távirati uton nagyon jó hírek érkeztek. A tábornagy hirt ad Lugue tábornok dicsőséges harcáról a Garcias Calixto vezérlése alatt állott felkelők ellen és közli, hogy a műveletek és paczifikálási törekvések annyira haladtak, hogy a nyugati tartományokban meg lehetett szüntetni a parasztek összevonását és egyidejűleg közmunkákba fogtak, hogy a munkakeresőknek foglalkozást adhassanak. Tekintettel e hírekre, azt várják, hogy a fölkelők tömegesen meg fognak hódolni. A miniszterek kijelentették, hogy egyhangulag hozott határozataik hazafias okokból nem tehetők közzé.

A Fabra-ügynökség kérdezősködésére a közmunkaügyi miniszter kijelentette, hogy az utolsó 24 óra hírei nagyon kedvező fordulatot mutatnak Spanyolország javára. Arra a kérdésre, vajjon áll-e ez abban az esetben is, ha az amerikai törvényhozó testületek magatartásától eltekintenek, a miniszter azt válaszolta, hogy ez a kedvező benyomás független az Egyesült Államok magatartásától.

London, márczius 31.

Madridból érkező hírek szerint a királynő ma délben minisztertanácsban elnökölt. Délután 4 óraker tárgyaltak utoljára Woodford amerikai követtel. Spanyolországunk első sorban két amerikai ajánlatra kellett válaszolnia:

Először is azt kívánják az Egyesült Államok, hogy azonnal fegyverszünet álljon be október hónapig, amely időpontig Amerika a kubai felkelők és Spanyolország között békés megegyezést kíván létesíteni.

Másodszor Spanyolország minden lehető elkövet avégből, hogy a kubai inszégések állapotán segítsen és ezen akciónál megengedi az amerikai segédkezését.

Washingtonból érkező hírek szerint Mac Kinley amellet van, hogy Spanyolország ismerje el Kuba függetlenségét. (N. Fr. Pr.)

Köln, márczius 31.

A „Kölnische Zeitung”-nak jelentik Madridból: A bizonytalanság folyton tart. A mai minisztertanácsban fog talán eldőlni, vajjon háború lesz-e vagy béke. Spanyolország minden esetre ragaszkodik ahhoz, hogy jogaiépségen maradjanak. A kanári szigetek felé nagyobb csapatok fognak hajózni. Az előkészületek már nagyban folynak avégből. A kubai inszégéseknek táviratilag három millió pesetát küldtek.

TÁVIRATOK.

A Zola-pör a semmitőségek előtt.

Páris, márczius 31. Ma kezdték meg a Zola-pör tárgyalását a közönség lanvha érdeklődése mellett. A hallgatóság között legtöbb volt az újságíró. Vagy harmincz újságíró volt a tárgyalóteremben. C a m e r a n volt a pör előadója és behatóan ismertette a panasz mellett és ellen szóló érveket. A panasz hét pontra támaszkodik, melyek közül a főbbek:

Hogy az elnök discretionális jogkörének határait tullepte, hogy a védőt kérdészi jogában korlátozta, amikor Boisdeffre tábornokot nem engedte kérdezni és hogy Boulancy asszonyt nem hallgatták ki a bíróság előtt.

Az előadó az ügy ismertetése után azt ajánlotta, hogy az esküdtek ítéletét semmisítsék meg, mert a panasz emelésére nem is a hadügyminiszter, hanem Esterházy őrnagy volt csak jogosult. Ezután a beszéd után a hallgatóság egyes tagjai elégedetlenül ott hagyták a termet. Zola barátai ott maradtak és meghallgatták a védő beszédét is. Az államügyész a panasz egyszerű elvetését javasolta.

A semmitőségek a határozathozatalt szombatra halasztotta.

A két évi szolgálati idő.

Páris, márczius 31. A kamara hadügyi bizottsága mai ülésén Billot hadügyminiszter a két évi szolgálati idő behozatalára vonatkozó határozati javaslatról nyilatkozott, amelyet százhatvan képviselő irt alá. Billot hadügyminiszter a javaslat ellen beszélt, amelyet — amint kifejté — a hadtestparancsnokok és a legfőbb haditörvényszék visszaütés és amelynek behozatala a hadsereg gyengülését vonná maga után egy bekeletészm, mint harc-képesség tekintetében. A bizottság ezután a javaslatot egyhangulag elvetette.

Léghajósok kongresszusa.

Strassburg, márczius 31. A nemzetközi lég-hajósági értekezlet, amelyre Németországból, Ausztria-Magyarországból, Franciaországból, Oroszországból és Amerikából mintegy negyven tudós jelent meg, ma összeült. Schreut helyettes államtitkár nyitotta meg az értekezletet hosszabb beszéddel, amelyben kifejtette az értekezlet célját. Windelb a n d t, a Vilmos császár-egyetem rektora üdvözölte a vendégeket az egyetem nevében. Hurielle tanár (Páris) a vendégek nevében köszönetet mondott a szétetreméltó fogadtatásért. Az értekezleten Hergesell tanár elnököl. Az ülés után az értekezlet tagjai részt vettek a helytartó részéről adott reggelin. Az ülések érelelathatólag három-négy napot fognak igénybe venni.

A görög kölcsön.

Páris, márczius 31. A kamara mai ülésén Hanotaux külügyminiszter a görög kölcsön garancziájára vonatkozó törvényjavaslatot terjesztette elő és azt kívánja, hogy azt a költségvetési bizottsághoz utasítsák. Cochin és Goblet azt kívánják, hogy a törvényjavaslatot külön bizottsághoz utasítsák. Méline miniszterelnök támogatja Hanotaux miniszter kívánságát, mire 398 szavazattal 242 ellenében elhatározták, hogy a javaslatot a költségvetési bizottsághoz utasítsák.

A görög merénylet.

Athén, márczius 31. Ma kezdték meg a közönség nagy részvételével a király ellen elkövetett merénylet tettesei: Karditzi és Georgis pörének tárgyalását. Karditzi, aki tudóvészben szenved, nagyon sápadt és közönyösen kíséri a tárgyalást. Mária hercegnő vallomását felolvasták. A tanak nagyobb részt ismert dolgokat vallanak. Egyikük, a polgármesteri hivatal egy tisztviselője, azt vallja, hogy a király ellen elkövetett merénylet előtt egy nappal abban a szekrényben, amelyet a városházán Karditzi használt, dynamit-bombát talált. Ez a vallomás nagy feltűnést keltett. A király vadászja, aki a merénylet alkalmával megsebesült, azt mondja, hogy mikor nemrég megvizsgálta azokat a ruhákat, amiket

a merénylet napján viselt, kalapjában egy második golyót talált. Több tanu azt vallja, hogy Karditzi a hivatalban rendszeren és szorgalmasan viselkedett, de gyakran buskomorság fogta el. Ennek ellenében a vádirat több büntetést sorol fel, a melyeket azért mértek Karditzire, mert megtámadta saját családjának tagjait.

Karditzi kijelenti, hogy a sajtó valamint az a vélemények indították a bűnre, melyek a királyt és a politikusokat tették felelőssé a háboru szerencsésen kimenetelért. Mária hercegnőt nem ölte volna meg. A helyszínen talált bomba Deljanisnak volt szánya arra az esetre, ha az első merénylet sikerült volna.

Georgis azt mondta, hogy ő csak Karditzinak volt eszköze és azt állítja, hogy ő csak a levegőbe lött.

A királyi ügyész halálbüntetést kért a vádlottakra.

A védő kiemelte, hogy Karditzit a sajtó és beteges chauvinizmusa üzte a bűnre, annyira, hogy felelősségre nem vonható.

A bíróság Karditzi és Georgis vádlottakat halálra ítélte.

A német költségvetés.

Berlin, márczius 31. A birodalmi gyűlés befejezte a költségvetés harmadszori tárgyalását a költségvetést a szocialdemokraták szavazatai ellenében, valamennyi szavazattal elfogadták. A vita folyamán a birodalmi nyomda költségvetésénél Podbielski államtitkár konstátálta, hogy Grunenthal lopásánál legfeljebb 1/4 millió márkáról lehet szó és hogy ebből az államnak nincs kára, mert Grunenthal vagyona nagyobb. A birodalmi bank a lopás után forgalomba jött jegyeket beváltja. A legközelebbi ülés április 26-án lesz.

Az olvasóhoz.

A közeledő negyedévvel szemben lapunkat főleg sok szavakkal ajánlani az olvasóknak. Megmondtuk már, hogy az olyan bizonyítvány, amit maga állít ki a lap maga mellett, nem sokat érhet okos olvasó előtt. Egy lapot hosszabb időn a magatartásából lehet csak alaposan megítélni, ép úgy, mint a barátot.

Annyit már eddig is bebizonyítottunk, hogy függetlenek vagyunk minden irányban, kormánytól, pártoktól és mindenkitől, még azoktól is, akik ezt a lapot alapították — mert úgy alapították, hogy az a liberalizmust szolgálja olyan mértékben, amint azt a magyarság erősödése kívánja és senki mást ne szolgáljon.

Komoly törekvésünkben, a közönségnek minél élénkebb, frissebb, megbízható és tisztességes hangon irt lapot adni, nem fogunk lankadni ezután sem, sőt a közönségnek lapunk iránt példátlanul megnyilatkozott rokonszenvét most kettőzött igyekezettel kívánjuk kiérdemelni.

Gondoskodunk, hogy lapunk mindenkit kieféltse, nem csak a politikával foglalkozókat, hanem a gazdákat és kereskedőket is. Lapunk gazdasági részére ezentul is nagy gondot fordítunk, hogy olvasóink minden e téren felmerült mozzanatról rögtön értesülve legyenek.

Az „Országos Hirlap” abban is ambícióját látja, hogy a családban minden egyes tagja a családnak megszeresse. Közölni fogjuk sorban a legérdekesebb és leghevesebb regényeket európai híri íróktól, Kiplingtől, Bourgettól, Claretietől, Sudermanntól, stb., míhelyt a most folyó „Két asszony” című regény bevégeződik. Eredeti regényünknek,

a Mikszáth „UJ ZRINYIÁSZ”-ának,

mely az olvasóközönség előtt oly nagy feltűnést keltett, hogy már kétszer kellett utánanyomajni az előző folytatásokat, márczius végéig lepergő részét, mely egy kötetet tenne már ki, különlenyomatban küldjük meg azoknak az új elő-

fizetőknek, kik legalább egy negyedévre előfizetnek.

A rendes rovatokon kívül, melyeket olvasóink ösmérnek, a hölgyek számára minden évadban közölni fog az „Országos Hirlap” dívatleveleket. A gyermekek mulatságára pedig minden második vasárnap a mellékletet nekik való olvasmányival tölti meg munkatársaink nagy gárdája.

Az előfizetési és megrendelési feltételek a lap homlokán olvashatók.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése márczius végén lejárt, hogy a megújításról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos szétküldése ákedályokba ütközzék. Legjobb, ha az előfizetési összeget a lapunkhoz csatolt postautalvánnyal sziveskednek beküldeni.

Tisztelettel értesítjük most belépett új előfizetőinket, hogy

„AZ UJ ZRINYIÁSZ”

különlenyomatát, melyet olvasóink tömegesen kérnek tőlünk, holnap fogjuk az illetőknek postára adni. A kiadóhivatal.

HIREK.

— Ferencz Ferdinánd főherceg megbízatása. Lapunk legutóbbi számában hirt adtunk arról, hogy a király Ferencz Ferdinánd főherceget a hadsereg ügyének vezetésében különleges álláshoz juttatja. E hírre vonatkozólag a N. W. A b e n d b l a t t a következőket írja: A főherceg már hosszabb idő óta el szokta végezni a király ügyeinek egy részét. Rendszeren megkapja a fontosabb aktákat betekintés végett, amelyekből információt szerezhet az államügyek folyásáról. A főhercegnek ez az indirekt részvétel a legfőbb kormányügyek elintézésében csak akkor szakadt meg, mikor vagy beteg volt, vagy a külföldön utazgatott. A múlt évben azonban, mikor visszatért utjáról, ismét átvitték hozzá a király által kijelölt aktákat és körülbelül hat hónap óta ő végzi el azokat az ügyeket, melyeket annak idején Károly Lajos főherceg végzett el, különösen a személyi ügyeket és kérvényeket, melyeket az uralkodó megbízásából és helyettesítésében végez el. Ezekhez az ügyekhez járult ujabban a katonai ügyek egy része is. Néhány hét előtt már biztossra vették, hogy a főherceg tavasszal átveszi Linzben a dandárparancsnokságot, azóta azonban a király úgy határozott, hogy Ferencz Ferdinánd főhercegnek rendkívüli befolyást biztosít a katonai ügyek vezetésében s az erről szóló legfelsőbb kézirat valószínűleg már holnap megjelenik a hivatalos lapban.

— A nagybeteg főudvarmester. Szapáry Géza gróf főudvarmester állapota egyre aggasztóbb, a beteg nem eszik és álmatlanság is gyötri. Orvosa naponta többször meglátogatja a nagybeteg főurat, kit hitvese igazi önfeláldozással ápol, úgy, hogy a család attól tart, hogy a sok virasztás a grófné idegzetét megviseli.

— Magyarok a pápánál. Rómából táviratozzák: A magyar zarándokok a vatikánban fényes fogadtatásban részesültek és jelen voltak a pápa miséjén. Kőnig Gusztáv pápai kamarás latinul üdvözölte a pápát, ki a tolmácsolt jó kívánatokat megköszönte. A magyarok iránt való szerézetét már három encziklikában kifejtette, becsüli-lelkosodásukat őseik iránt, fájjalja, hogy a jelen viszonyok oly kedvezőtlenek a vallásra, de bizik a nemzet hűségében. A nemzetek ereje vallásosságuk és hazaszeretetük. Áldását adja Ferencz József ő felségére, családjára és minden magyarra. Kőnig Gusztáv pápai kamarás bemutatta Odeschalehi herceget, Zichy, Kisszky, Sigray grófokat, Ambró nagykövetség képviselőjét, gróf Vay és gróf Zichy pápai kamarásokat. A zarándokok, kik kétszázán voltak, mindnyájan kézcsoakra mehettek. Az audenzia után Rómában a bibornok Kőnig pápai kamarást fogadta.

Mádi Kovács György állapota. Mádi Kovács György tábornagyalma egészségi állapota — mint örömmel értesülünk — napról-napra javul. Szívós természete teljesen leküzdötte a tüdőgyulladást és ereje mindinkább vissza tér. Báró Fejérváry Géza, Perczel Dezső miniszterek, herceg Lobkovitz Rudolf főhadtestparancsnok és a törzstisztikar csaknem valamennyi tagja ismételtlen meglátogatta a gyöngélt tábornagyalmat, ki vidáman beszélgetett látogatóival.

1000 vasutas névmagyarosítása. Czegléd város polgársága a 48-as nagy idők emlékére márczius 15-én kérvényt küldött be a belügyminiszterhez, melyben 100 család nevének magyarosítását kéri. Ugyancsak a szegedi üzletvezetés területéről a napokban 1000 vasutas fogja kérni a belügyminisztertől a maga és családja nevének megmagyarosíthatását.

Tüntetés a műgyetemen. Ma délelőtt kilenc órakor Tóttóssy tanár előadása kezdetén lármás tüntetésnek volt színhelye a műgyetemen. Tóttóssy tanár a husvétii szünnapokra több és komplikált témát tűzött ki hallgatóinak kidolgozásra. Az ifjúságot ez elkésértette, mert az ünnepek alatt levő szünetek esetéről-esetre csak papiroson vannak meg. Így például karácsony, husvét ünnepe napjain egész nap tartják a colloquiumokat. A tanárt husvétii feladatának elhalasztására akarta ma kérni az ifjúság, de Tóttóssy oda sem hallgatva az ifjúság szónokára, belekezdett előadásába. Erre pokoli zsvaj, dörömbölés, fütülés támadt, mely perczelek tartott a csak akkor szűnt meg, mikor a sbóth dékán a tanterembe jött s az ifjúság szónokának és Tóttóssy tanárnak meghallgatása után az ifjúságot nyugalomra intve — orvoslást ígért.

Parasztlázadás. Megdőböntő hír érkezik Torontál vármegyéből, ahol tudvalevőleg az elmúlt télen nagy inség uralkodott. Mint ugyanis nagybecskerekai tudósítónk táviratozza, Tóba községben fellázadt a parasztság már eddig is véres összeütközés volt a zendülők és a csendőrség között. A paraszt nép igaztosságának az az oka, hogy a tóbai uradalom nem akarta a mezei munkásokat az új munkás-törvény által előirt igazolványok nélkül felfogadni. — A munkások ezért rendkívül felbőszültek s fenyegetően viselkedtek magukat. A csendőrök le akarták csendesíteni a munkásokat, akik azonban rá se hederítettek a szép szóra s megrohanták a három csendőrt, akik kénytelenek voltak fegyverüket használni. Így történt, hogy négy ember t agyonlőttek a szorongatott csendőrök. Tóba község jegyzőjét a fellázadt lakosság fogva tartja. Nagyon el vannak keseredve a segédjegyző és a tanító ellen, akiknek azonban sikerült megszökniök a községből. A lázongás hírére a szomszéd község parasztsága tömegesen vonult át Tóbára, a tóbiai segítségére. Dellimanovich alispán egy század huszárt rendelt Tóbára s a környékbeli falvakba is mindenhova egy-egy század huszárt küldött. Bővebb részletek mindez ideig hiányzanak.

Zimándy ur. Zimándy Ignác török-bálinti plébános régebben brosurát adott ki Kossuth Lajos emlékére. Ez a füzet tele van a legképtelenebb rágalmakkal és együgyű koholmányokkal. A Deutsches Volksblatt című bécsi újság, mely régóta ki van tiltva Magyarországból, Zimándy németre fordított könyve után tárczát írt Kossuth Lajosról. A magyarfaló német újság tolvajnak, rablónak és királygyilkosnak írja le Kossuth Lajost. Kossuth Ferenc országos képviselő rágalmazás és becsületértés miatt följelentést tett Zimándy ellen s dr. Neuda bécsi ügyvéd utján megtorló lépéseket tett a „Deutsches Volksblatt” ellen is. — Zimándy ellen még a török-bálinti hazafias sváb lakosság körében is nagy az elkésérés. A rendszert Török-Bálinton nyaraló fővárosiak közt pedig mozgalom indult meg, hogy mindaddig nem mennek oda nyaralni, míg a községnek hazaáruló plébánosa megmarad. Zimándy a közmegvetés elől alkalmassint Ausztriába fog költözni.

Báthory halála. A krassószörény-megyeyi Vaszióva községben két év előtt meghalt Báthory János birtokos, aki fejedelmi származására sokat tartott és negyedmiliós vagyonát neje örökölte. Már akkoriban gyanusnak találták Báthory halálát, de a halottkém szívszélhűdést konstataált. Most — mint lugosi tudósítónk táviratozza — a lugosi vizsgálóbíró névtelen levelet kapott, mely az özvegyet azzal vádolja, hogy kocsisa segítségével megmérgezte herkulesi természetű urát. E följelentésre a törvénybizottság kiment és az özvegyet elfogta. A kocsis a bizottság közeléte a kutba ugrott, ahonnan holtan húzták ki. Az eset megyszerite nagy szenzációt kelt.

Elkésert szerencse. Ezzel a címmel lapunk legutóbbi számában megirtuk, hogy Lefkovits Mór utazó, aki üzleti ügyekben Debreczenben időzött, táviratot kapott Budapestről a feleségétől, aki tudtul adta neki, hogy három évvel ezelőtt megnyerte a negyvenezer forintos főnyereményt. Erre a hírnkre ma Lefkovits, akit a szerencse ilyen sulyosan meglátogatott, Szegedről, — mert azóta már oda utazott — a következő levelet intézte hozzánk:

Tekintetes Szerkesztőség!
Mai becses lapja az ujdonságok közt reám nézve azt a kellemes meglepetést hozta, hogy én 40.000 forintot nyertem volna sorsjegyen. Epen e pillanatban egy igen tisztelt vevőmnél voltam, akinek egy láda cognacot ajánlottam, hogy nálam rendelkezjen, és ez az uriember csak kezd nevetni és mondja:

— Barátom, maga ugy se boldogul, ha én 36 üveg cognacot is veszek magától, hanem itt olvassa a mai Országos Hirlapot és legyen olyan szives és adjon nekem 500 forintot hat hónapra kölcsön.
És mikor mostan a Tisza-szállodába jöttem, már 39 gratuláció fogadott. Az egyik 20, a másik 40, a harmadik 15 forintot kért kölcsön és Pestről a suszter 76 forintot kér, anynyival adós vagyok neki, a szabónak 219 forinttal. Tekintetes Szerkesztőség, nagyon köszönöm, hogy csekélységemről méltónak találta becses lapjában megemlékezni, de tiltakoznom kell a valóság érdekében, miután az egész nyeresémem, sajnos, csupán csak 40 forintra redukálódik, amint azt a mellékelt, nóm által küldött, sürgönyből is látni méltóztatik. Hogy miért tiltakozom ellene, az nagyon egyszerű és bátorodom alábbiakban kifejezni. Mint szegény utazó úgy nevezett vigécz, ki csak főnökének 1375 fittal előre tartozik, most mindenféle zaklatásnak vagyok kitéve, mert ne tessék gondolni, hogy csak kevés az adósságom, mert ha nyernék is 40.000 forintot, akkor se bírám mind kifizetni. Kérve kérem tehát tekintetes Szerkesztő urat, rektifikálja a hírt, mert utóbb a sok kérégetök és hitelezők miatt nehéz hivatásomnak nem élhetek és még a nagy szerencse által állal somat is elveszhetem. — Hazafiu üdvözlétemaradok alázetos szolgája Lefkovits Mór.

A távirat, melyre Lefkovits ur levelében hivatkozik, így szól:

Lefkovits Mór Debreczen sorsjegyet kueljed haza negyven forintot nyert paula
Szives készséggel közöljük a helyreisgázító levelet és igazán sajnáljuk, hogy ekkora kellemetlenséget okozott hírnk a derék Lefkovits urnak.

Szerelmi dráma. A szerelmi drámák általánosan napirendre kerültek. Tegnapelőtt Székely-Udvárhelyen, ma Gyulaféhvárt történt ilyen eset. Mint levelezőnk onnan jelenti, Gyurki János vasuti alkalmazott és neje, a huszonöt éves Laczó Sarolta, jó egyetértésben, boldogan éltek egymással, míg egy Gál nevű vasuti kalauz nem költözött házukba. A kalauz többnyire uton volt s ezért nem veti külön lakást, hanem beteges feleségével együtt Gyurkiéknál lakott. Gyurkiné, aki — mint hátrahagyott írásából és egyebekből kitűnik — intelligens, iskolákat végzett nő volt, halálisan beleszeretett a csinos kalauzba. Ez nem tudott az iránta táplált gyöngéd vonzalomról, mert az asszony nem merete neki bevallani szerelmét, hanem egy hosszú és epedő szerelmes levelet írt a férfinak, melyben tudára adta, hogy mennyire szereti őt. Egy napon

azonban a levelet, melyet a nő még nem küldött el, férje megtalálta ruhái között. Erre szóváltás támadt a házastársak között, aminek végén a férj kijelentette felesége előtt, hogy többé feléje sem néz a hüllen asszonynak, elmegy, valahol lakást keres és ezentul nem ismerik egymást. El is távozott hazulról s ekkor az asszony — talán a bekövetkezhető szegyetől és nyomortól félve — rémes tette határozta el magát. Szép kis hat éves leánykáját felöltöztette ünnepi ruhába és átküldte a szomszédba. Aztán magára zárta az egyik szoba ajtaját és borotvával teljesen átvágtá üttereit, aminek következtében keserves kínlódás után elvérzett. A kalauz, aki Kolozsvárra utazó feleségét épen a vasuti állomáshoz kísérte ki, délelőtt tizenegy óra tájban hazatért; de az ajtót zárva és az ablak-függönyöket leeresztve találta, ami máskor sohasem volt így napközben. Az odagyült szomszédok, mivel a hosszas zörgetésre semmi felelet nem jött és azt tudták, hogy az asszony nem távozott hazulról, biztalták a kalauzt, hogy az ajtót fejszével törje be. Ez azonban rosszat sejtve, a városi kapitányi hivatalba sietett. Rövid idő múlva megjelentek a helyszínen Roska főkapitány és dr. Hartenbaum városi orvos, akik fölnyitatták az ajtót. Ott találták az asszonyt az ágy mellett a földön, óriási vértócsa közepett. Meg volt halva. A szerencsétlen szerelmes asszony iránt általános a részvét Gyulaféhvártól.

A műgyetemi hallgatók utja. Zágrábból jelentik: A magyar műgyetemi hallgatók, akik Boszniába kirándulást tesznek, tegnap ideérkeztek; a pályaudvaron Bedekovich, a mérnök-egylet elnöke és az egylet küldöttsége fogadták a kirándulókat. A technikusok megtekintették a város monumentális épületeit, nevezetesen a székesegyházat, azután pedig a tiszteletükre rendezett vacsorán vettek részt, melyen köszöntöket is mondottak. Még az éjjel tovább utaztak Banjaluka felé.

Szerencsétlen álom. A torányi (Horvátország) tanítónak, Rubcsicsnak különös rémes álma volt a héten. Azt álmodta ugyanis, hogy rablók támadták meg és késekkel agyonszurni akarták. Az álom oly élénk volt, hogy midőn a tanító már felébredt, még mindig oly erős félelem fogta el, hogy agyából kiugrott, az ablakhoz futott, azt felszakítva, az emeletről leugrott az iskola közvett udvarába. A szerencsétlen álmodozó oly sulyos sérüléseket szenvedett, hogy életben maradásához semmi remény sincs.

Barrison Lona ügye. Berlinből táviratozzák lapunknak: Barrison Lona má az összes berlini lapoknak küldött egy kis közleményt, amelyben előadja annak történetét, hogy miképen tiltották meg neki fellépését az Apolló-színházban. Először megkapta az engedélyt, azután meg egyszerre arról értesítette a rendőrkapitány, hogy az engedélyt visszavonja, még pedig, amint azt maga írta, felsőbb megbízásból. Barrison Lona ez eljárás felett nagyon csodálkozik, amire annál inkább van oka, mert még kedden beadványt intézett a belügyminiszterhez és a rendőrfőnökhöz, amelyben kötelezte magát arra, hogy az előadásához fűzött minden erkölcsi követelménynek meg fog felelni. Az eset pikantériáját növeli az, hogy amint a „Vossische Zeitung” írja, számos konservatív képviselő volt a Barrison előadásainak vendége és mindent inkább éreztek azokon, mint erkölcsi megbotránkozást.

Tűzek. Nagy-Surányból jelentik, hogy ott a Glasz és Társa által bérelt nagy gözmalom teljesen leégett. A tűz az egész gabona- és lisztkészletet elpusztította. A kár 75.000 forintra többet tesz ki. — Huszár László birtokos határosi erdeje — mint temesvári tudósítónk jelenti — kigyulladt, a tűz olyan óriási mérvet öltött, hogy 1600 hold erdő elpusztult s csak nagy erőfeszítéssel tudták az égésnek gátat vetni.

A Nagyhét a királyi palota templomában. A budavári királyi palota templomában a nagyhét alatt a következő az isteni tisztelet sorrendje: Virágvasárnap reggel nyolcz órakor szentmise; fél 11 órakor pálmaszantálás és utánna nagy mise; délután 3 órakor litánia áldással. Nagycsütörtökön: 8 órakor nagy mise, s közben a papok és hívek ál-

döntése. (E napon és a megelőző három napon a hívek reggeli 7 órától itt győzhetnek és áldozhatnak. Nagypénteken a szent szertartások reggel 9 órakor kezdődnek, melyek végén az últári szentséget a szent sirba helyezik, hol esti 7 óráig marad imádságra kitéve. Nagyszombaton últári szentség kitével a szent sirban; 8 órakor tűz-, és husvét gyertyaszentelés. A profécia után a keresztes szentelés és a Mindszente litániája; fél 10 órakor ünnepes nagymise; délután 4 órakor feltámadási ünnepség. Husvét vasárnapján nyolc órakor szentmise, fél 11 órakor szentbeszéd; 11 órakor nagymise, délután 3 órakor litánia. Husvéthétfőn 8 órakor szentmise; fél 11 órakor szentbeszéd; 11 órakor nagymise, délután 3 órakor litánia.

— **A vetélytárs haragja.** Szent-Tamás bécskai községből írja tudósítónk: A község közelében elterülő Bara partján a rendőrség egy holttestre akadt, amelyben csakhamar felismerték Turza Illés tamási lakos 18 éves legény fiát, Imrét. A szerencsétlen átlőtt mellel feküdt a víz partján a minthogy sem nála, sem közelében fegyvert nem találtak, bizonyosnak látszik, hogy a legény gyilkosságnak lőn áldozata. A községben híre jár, hogy egyik elkiseredett vetélytársa tette el láb alól a leányok körül nagyobb szerencsével forgoló Turza Imrét. A csendőrség a gyilkossággal több legényt gyanúsít és azokat bekísérte az ó-becsei járásbíró-ság börtönébe. A tett elkövetését konokul tagadják.

— **A berlini bankjegyelőpás.** A Grüenthal vállomása alapján a temetőkben folytatott újabb kutatások alkalmával 92.000 márkát találtak bankjegyekben és értékpapirokban. Összesen egy negyed millió márkát lopott Grüenthal a bank nyomdájából.

— **Tíz bankok reklám-czélokra.** Bonyodalmas pénzhamisítást fedezett fel a bécsi rendőrség. Egy litografus ugyanis feljelentést tett a rendőrségnek, hogy hirdetés alapján megjelent egy vendéglőben, ahol Schöbél János fényképész reklám-czélokra felhasználandó tízfórintos bankjegyek elkészítésére szólította fel. A litografus gyanakodni kezdett, mert Schöbél vadonatúj tízest adott át neki s azt mondta, hogy ehhez teljesen hasonló clichét kell elkészítenie és hogy nyugodtan dolgozhassék, külön szobát bocsát a rendelkezésére. E feljelentés következtében a rendőrség Schöbél letartóztatta és megmotozta. A zsebeiben hat darab tízfórintost ábrázoló fényképet találtak és pedig hármát magyar és hármát német szöveggel. Schöbél azt vallotta, hogy a fényképeket és clichétet Spáth József fodrász rendelte, aki valami híjfestő vizet talált fel és az elkészítendő tízfórintosokat reklám-czélokra akarta felhasználni. Erre a rendőrség a fodrászt is kihallgatta, aki beismerte, hogy csakugyan megrendelte a clichétet, mert arra találmányának a reklámozására szüksége volt. A pénzt találmányának az értékesítéséhez pedig Rybar József vendéglőstől kapta. A rendőrség e vállomás alapján a fodrászt és a vendéglőst is letartóztatta, mert a vizsgálat valószínűvé tette, hogy a három ember hamis pénzjegyek gyártására szövetkezett és a híjfestőszer, meg a reklám is csak ürügyül szolgált.

— **Az utolsó boszú.** Zombori levelezőnk jelenti: Sajátságos családi dráma folyt le tegnap a szomszédos Madaras községben. Gajdácsi József igen előkelő földesgazdája volt a falunak, de fiatal feleségével, egy tüzről pattant kikapós menyecskével folytonos perpatvarban élt, ami teljesen elkiserítette életét. Végre megunva a földi nyomoruságot, eltökélte magát, hogy öngyilkosságot követ el. Mielőtt azonban ezt megtette volna, hogy feleségének is boszúságot okozzon, annak összes ruháit, tömérdek selyem és bársony öltönyt a tűzbe dobott és miután azok elégték, elment a padlásra és ott egy ruhaszárító kötéllel felakasztotta magát.

— **Elfogott templomosztogatók.** Szeghagy bécskai községben a tél folyamán ismeretlen tettesek éjnek idején többször kifosztották a római katolikus templomot, feltörték az összes könyvtár-**adományt** gyűjtő perselyeket és elemelték azoknak tartalmát. A csendőrség nem tudta a tetteseket kideríteni. A napokban megint csak feltörték a perselyeket és kétszáz forintnál többet loptak ki azokból. De most kiderült, hogy a harangozó maga,

Eckert András és két fia török fel a perselyeket és rakják zsebre azok tartalmát. A csendőrség elfogta őket és rövid vattatás után beismerték a tett elkövetését és elmondták, hogy két év óta gyakorolják a pénzszerzés e módját és ez idő alatt kerek 1000 forintot loptak el a szegények pénzéből. Átkísérték őket a szabadkai törvényszék börtönébe.

— **Anyá és gyermeke.** A Czepléd felé haladó személyvonat tegnap este a gyömrői uton elgázolt egy fiatal asszonyt és kis gyermekét. A helyszínén kint járt bizottság a szerencsétlenek kilétét nem tudta megállapítani s egyelőre csak annyit konstatalt, hogy nem baleset, hanem öngyilkosság forog szoban. Tegnap késő éjjel egy öreg asszony jelentkezett a főkapitányságnál. Özvegy Fábry Sámuelné Garay Julianna asszony volt ez, hugcskáját, Garay Karolint kerestette, aki fiacskájával együtt nála lakott az örömvölgy-utcai 18. számú házban. Ma délelőtt megint jelentkezett. Most már ne keressék, meg van s egy parányi levelet dobott sírva a rendőrszít asztalára. Kiderült hamarosan, hogy akiket keresnek, azok voltak, akiket az este a vonat elgázolt. A levél pedig a következőképen szólt:

„Bocsásatok meg, hogy úgy megszorítalak benneteket, de mire ezeket a sorokat olvasátok, én már megszüntem élni. Ha kérlek, hogy hol vagyok, mondjátok, hogy a fiam apja vitt el. Ne sirassatok. Karolin.”

A fia apjának pedig gyógyíthatatlan betegsége volt, amelytől a gyermek is megvakult.

— **A végzetes 13.** Londonban áldozatot követelt az a babona, mely szerencsétlen számnak tarja a tizenhármast. Több tiszt a klubhelyiségben együtt ült az ebéd mellett. Az ebéd vége felé két tiszt eltávozott a teremből. Kevésel ezután felállott egy idősebb tiszt, egy dragonyos-örnagys és a következőket mondotta:

— Tisztelt bajtársaim, bizonyára nem is vetitek észre, hogy mi tizenhároman ültünk az asztalnál. Most már, hogy vége az ebédnek, nem rontja meg senkinek az étvágát, ha erre a szerencsétlen számra gondol. De hogy mégse történjék önöknek bajuk, én magam felkeltem az asztaltól. A fiatalabb bajtársakért ugyanis nagy kár volna, mert aki a tizenhárom közül legelsőnek kel föl, az egy év alatt a sirba dől. Most tehát minden bajt magamra vonom és tisztelt bajtársaim nyugodtak lehetnek. Éljenek!

A tiszték vidám hangulatban még sokáig együtt maradtak és gyakran és nagyokat ittak az áldozatkész örnagys egészségéért. Az örnagys is velük ivott úgy, hogy mikor vége volt az ebédnek, már nem állott egészen biztosan a lábán. Délután az örnagysot lovaglás közben elragadta a lóva, az örnagys lebukott a lóról, fejét összezuza a kövezen és halva maradt.

— **Emberfej a fűrészpörben.** A rendőrség a Lónyay-utca 13. számú házban, a pinczébebebe felhalmozott fűrészpör között talált koponyát ma megvizsgáltatta s kiderült, hogy az állkapocs, amely a koponya mellett volt, más koponyáról való és hogy a csontok 20—25 év óta hanyódhatnak. Valószínű, amint mi is irtuk, hogy a lelet valami bonczani praeparatum tárgya. — A rendőrség e jelentésével szemben a „F. H.” a következő érdekes közleményt hozza: Két munkatársunk ma este kiment a törvényszék ibonczani intézetbe, ahol a talált emberfejet hivatalosan megvizsgálják. Megtekintették a szobán levő emberfejet, meghallgatták e tárgyban dr. Ajtay Sándor törvényszéki orvos-szakértő első tanársegédének, dr. Kovács Sándornak a véleményét. A talált koponya ma délelőtt érkezett a királyi törvényszéki orvostani bonczani intézetbe egy fehér szakácskönténybe burkolva. A tanársegéd kibontotta a koponyát és megmutatta munkatársainknak. A koponya 30—35 év körüli férfinak lehet, melyről a pulis részek két-három évi földben letel után válhatnak le.

— **Egves lapok azt állítják, hogy a talált koponya egyszerű praeparatum.** Hogy vélekedik etelbi tanár ur? — kérdezték munkatársaink.

— **Semmi esetre sem praeparatum.** Ez maga a törzstől levált fej-

rész, melyről a lágy részek a földben váltak le — válaszolt a tanársegéd.

— **Körülbelül hány éves lehet a koponya?**

— **Ez két-három éves.** De nincs ki-zárva, hogy egy évig van a földben. Az attól függ, hogy milyen földben volt elásva.

— **Lehet-e megállapítani, hogy milyen színű haja volt a halottnak?**

— **Körülbelül.** Ez szőke férfi lehetett.

— **Tehát az ki van zárva, hogy mint praeparált koponya valamely orvostanhallgató utján került a pinczébe?**

— **Teljesen ki van zárva!** A koponya mindenesetre hosszabb ideig volt földben, ahonnan felásva kerülhetett csak a fűrészpörbe.

A tanársegéd ezután alapos vizsgálat alá vette a koponyát és a rajta levő haját. Megállapította, hogy sem ütés, sem szúrás jelei nincsenek rajta. A koponya megrepedve nincs. Az Erkel-utcai 3. szám alatt levő, ugyancsak Csávolszky-féle ház pinczéjében ezelőtt néhány hónappal egy fejnélküli csontvázat találtak, másfél méternyire a földbe ásva. Cserepes Ambrus házmeister, aki tegnap a Lónyay-utcai palotában a törzsnélküli emberfejet találta, az Erkel-utcai házban lakott előbb s onnan került a Lónyay-utcai palotába.

— **Elpusztított család.** Charkowból táviratozzák: Stepanowska községben (puchwilli kerület) egy paraszt nejét, három gyermekét és egyik szomszédját fejszével agyonütötte, sógornóját pedig súlyosan megsebesítette. Ugy látszik, hogy tettét pillanatnyi elmezavarában követte el.

— **Gyógyíthatatlan baj miatt.** Szász Mihály kovácslegény Ujpesten, a Batthyány-utca 3. száma alatt volt lakásán felakasztotta magát s meghalt. Gyógyíthatatlan betegség kergette a halálba.

— **Husvétit fecskendők és tojások** Kertész Tódornál.

— **Mme. Legrand** most érkezett vissza párisi utjáról és a kalap osztályának vezetésére magával hozta a Mangin Maurice modell-ház preneurjét.

Lujza főhercegnő Varasdon.

Ma a horvátországi Varasdról titokzatos távirati értesítések érkeztek Budapestre, amelyek arról szólnak, hogy Koburg Lujza hercegnő és gróf Mattasich-Keglevits főhadnagy jelenleg Osegovich Arthurnak, Mattasich-Keglevich ifjúkori jóbarátjának, vadregényes brezniczai kastélyában tartózkodnak.

Az „E-s.” tudósítója a következőket jelenti Varasdról:

Osegovich Arthur kastélyába délután levelet küldtem gróf Mattasich-Keglevich nevére. Ebben a levélben arra kértém, hogy fogadjon engem. Rövid idő múlva megkaptam a választ, hogy menjek a tisztartó lakására.

Azonnal elmentem a jelzett lakásba, ahol Osegovich fogadott.

Előadtam jövetelem célját és a hírt, amely vendégeiről szárnyra kelt. Osegovich kitérőleg válaszolt eleintén.

— **Ön sem tagadja, hogy vendégei vannak —** mondám, amikor szándékát észrevettem.

— **Tényleg vannak vendégeim —** felelé Osegovich. — De nem Lujza hercegnő és Mattasich. Elismerem, hogy együtt voltam a hercegnővel és Mattasich-Keglevich gróffal Nizzában, Párisban és Londonban.

— **Hová mentek onnan? —** kérdeztem tovább.

— **Nem tudom —** volt a felelet.

— **De kénytelen vagyok önt figyelmeztetni,** hogy többen látták Mattasichot Varasdon, akik ismerik; látták pedig egy hölgygyel.

— **Csak annyit mondhatok, hogy jelenleg** tényleg vannak vendégeim — válaszolta.

— **Azt hiszem, a legjobb dementi volna, ha** megnevezné, kik tehát a vendégei?

Erre a kérdésemre Osegovich úgy tett, mintha haragudnék, de csakhamar nevétni kezdett és megtagadta a választ.

Mindazok a feleletek, a melyekben tagadni akarta Lujza hercegnő ottlétét, nem voltak határozott hangok és észrevettem rajta, hogy mindenáron sze-

retné titkolni, micsoda érdekes vendégeket rejteget a kastélya.

Ez a kastély a világtól távol, a legjobb elbuvóhely azok számára, a kik rejtve akarnak maradni. Hogy csakugyan Koburg Lujza hercegnő van ott a főhadnaggyal, mutatja az is, hogy a személyzet egészen új és a vendégek senkivel sem beszélnek, senkivel sem érintkeznek. Kétségtelenné teszi azonkívül az is, hogy a levelet Mattasich nevére küldtem és Osegovich mégis fogadott. Ha Mattasich nem lett volna ott, a levelet egyszerűen vissza küldték volna.

Most már bizonyosan tudom, hogy a vendégek nem mások, mint Lujza hercegnő és Mattasich-Keglevich.

Ugyancsak a kastélyban a legilletéke-sebb helyről fölhatalmazást kaptam a következők közlésére:

Koburg Lujza hercegnő azért hagyta el a férjét, mert az állandóan rosszul bánt vele; a szolgálkával minden lépését megfigyeltette s minden módon kompromittálta. Nizzából nem szökött. Vele ment és vele van jelenleg is gróf Foglorné csillagkeresztes hölgy udvari dámája. Nizzában adósságot nem csinált, mint azt róla híresztelték. Leányát, Dórá, Koburg Lujza hercegnő beleegyezésével vitték leendő anyósához. A fiatal hercegnő vőlegénye Nizzában együtt volt Lujza hercegnővel és Mattasich főhadnaggyal. Igaz, hogy Lujza hercegnő válik a férjétől, de a válást a hercegnő maga akarja. Leányát azért küldte ennek leendő anyósához, mert Koburg Fülöp herceg a rendőrséggel fenyegette.

A valódi szakadás már egy évvel ezelőtt Cannesben tört ki. Azóta Koburg herceg egy krajczárt sem adott neki.

Egy másik forrásból a következőket jelentik:

Varasdon nyílt titok az, hogy Lujza hercegnő és gróf Mattasich-Keglevich főhadnagy Osegovich Arthurnak brezniczai kastélyában tartózkodnak.

A titoktartás kedvéért Osegovich elbocsátotta a régi szolgaszemélyzetet s Lujza hercegnő Angliából hozott cselédséget magával.

Lujza hercegnő állítólag hat nappal ezelőtt érkezett a kastélyba, ahova természetesen senkit sem bocsátanak be. Az ételneműeket a novimaroji majorból szállítják az Osegovich kastélyba.

A hercegnő a férje útján nyilvánosságra került hírekről nagy felháborodással nyilatkozik. Rendkívül boszankodott a párisi Illustration pikáns cikke fölött, melynek állításait igazságtalannak mondja. A hercegnő állítólag kijelentette volna, hogy a párisi nagykövetségnek az ismeretes kommunikével való megtévesztését Fülöp koburgi herceg bécsi ügyvédje útján dr. Frischauer párisi ügyvéd követte el.

A hercegasszony és Mattasich főhadnagy holnap elutaznak Szlavóniából állítólag Angliába. A hercegnő már a maga részéről is megtette a lépéseket a válóperhez.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Bucsu a színpadtól.** Az Operaházban ma a „Rigoletto“ első felvonása után megható kis bucsuünnepély folyt le. Özvegy Kamermayer Jánosné, aki az Operaháznak 23 éven át volt a legkiválóbb altistanója és karvezetője, nyugalomba vonul s ma énekelt utóljára. Pályatársai ez alkalommal érzékenyen vettek tőle bucsút. Összegyűltek az Operaház feldiszlített társalgójában az összes művészek és hivatalnokok és Krausz Soma karantitó beszéd kíséretében átadta a kollegák emléktárgyát, egy értékes aranyórát lánczczal.

* **Ando kisasszony.** Flavio Ando, a nagy olasz színművész, aki azelőtt Dusenak volt a partnere és most a Tina di Lorenzoé, fölötté ritka fiziológiai csudán ment keresztül. Egyszerűen nemet cserélt. Pedig erről Schenk tanár, a bécsi orvosgyógyász katéder-gólyája, sem tudott még máig. A bécsi „Reichswehr“ ad először hírt ilyen érde-

kes tüneményről. Mai számában azt újságolja, hogy Tina di Lorenzo a bécsi vendégjátékát nem tartja meg, hanem egyelőre abbahagyja egész európai tournéját és több havi pihenőre visszatér Olaszországba. Ebben még semmi feltűnő sincs. A szép Tina budapesti és berlini csalódásai elég keserűek voltak arra, hogy a művelt nyugatot ne részeltesse többé színjátszó képességeiben, amelyekről az orosz bírálók oly kedvvel nyilatkoztak. Meglepőbb azonban a „Reichswehr“-nek az a híre, hogy Tina di Lorenzo a több havi visszavonulásra Andonevű nővérel együtt határozta el magát. A nevezett bécsi lap ugyanis szóról-szóra ezeket írja:

* *Tina di Lorenzo wird heuer nicht mehr in Wien auftreten, da sie und ihre Schwester Ando sich entschlossen haben, gleich nach der Abjohnung ihres Berliner Gastspiels nach Italien zurückzuziehen, um sich eine mehrmonatliche Erholung zu gönnen.*

A fatális tévedés, amelynek Flavio Ando férfiasága áldozatul esett, minden kegyetlensége dacára is megmagyarázható. A hírecske szerzője a színlapon ezt olvasta:

Ando és Tina di Lorenzo fellépése.

E hirdetésből azt következtette, hogy itt két Lorenzo nevű kisasszonyról van szó: Ando di Lorenzoról és Tina di Lorenzoról. Így lett signor Andoból signorina. Budapesten a szép Tinára fogták rá tévedésből, hogy odalisk volt, Bécsben meg Andonak tagadják le a férfias voltát. A művészpár csakugyan megérdemli már, hogy néhány hónapig pihenni hagyják.

* **A hitlen bonvivant.** Balla Kálmán, a Magyar Színház rokonszenves bonvivantja, ezelőtt Somogyi Károly pécsi színtársulatánál volt. Mikor Budapestre szerződött, régi kontraktusa még fennállott. Somogyi ennél fogva szerződésesség miatt porbe fogta és Balla Kálmánon most 1000 forint bírságot követel.

* **Zenebarátok estélya.** A Zenebarátok Köre április 2-án estélyt rendez a Nemzeti Szalon helyiségeiben. A műsor változatosan van összeállítva. A rendezőség élén dr. Márton Miksa áll.

* **Képzőművészeti ösztöndíjak.** A hazai képzőművészet érdekeinek egy nagylelkű pártfogója által alapított s jelenleg 2100—2100 forintot tevő két festőművészeti ösztöndíjra pályázatot hirdet az országos képzőművészeti tanács. Pályázhatnak a művészeti iskolai képzésen már túl lévő oly fiatal festőművészek és pedig csak férfiak, akik magyar állampolgárok s főleg az állat- és tájfestésben kívánják sikereikkel igazolt képességüket tökéletesíteni. A kellően fölszerelt folyamodványok május 1-éig a kultuszminiszteriumnál adandók be, ahol dr. K. Lippich Elek bővebb felvilágosítással szolgál.

* **Az államtitkár ur.** Az Államtitkár ur, Bisson vigjátéka holnap, pénteken, a következő szerepváltozásokkal kerül színre a Vigszínházban: Lambertint Ráthonyi helyett Góth, Bunelt Gyöngyi helyett Rónaszéki, Gentilt Szép helyett Szerémi és Chalardont Szerémi helyett Nánássy játsza. Bisson vigjátékának ez lesz az ötvenkettedik előadása.

* **Színész-csődület.** A színészegyesületben április 4-ikén kezdődik a színészjelöltek felvétele. Összesen száznyolczvanhárman kívánlónak ezuttal a világot jelentő deszkákra. Ennyi kérvény érkezett be az együlethez.

* **Zemplénmegye ezredévi képe.** Zemplénvármegye törvényhatósága az ezredévi forduló emlékére nagyszabású történeti képet rendelt meg Dudits Andor festőművésznél. Dudits most fejezte be a képet, melynek címe és tárgya „II. Rákóczi Ferencz bevonulása az ónodi országgyűlésre“. A kép történeti tanulmányok alapján készült és egykorú forrástörténeti művek nyomán van rajta megörökítve Rákóczi, Beresényi, Okolicsányi, Rakovszky és több szereplő személyiség alakja. Az országos képzőművészeti tanács a napokban veszi át a képet, melyet a sátoraljaujhelyi vármegyeház dísztermében a májusi közgyűlés alkalmával fognak fennpályésan leleplezni.

FŐVÁROS.

(A koronázási jutalom építészeti díja.) A Ferencz József koronázási jutalom építészeti osztályán a jutalomdíjat Orbán Ferencz végzett technikusnak ítéltek oda, aki a bíráló-bizottság egyik tagjának az irodájában dolgozik. A jutalmazott nem minden tekintetben felel meg az alapítvány föltételeinek, de mi köze ehhez másnak, mint az elfogulatlan bíráló-bizottságnak.

(A marhavásártéri istálló.) Az ujonnan épített s 1600 marhára berendezett vásártéri istállókra nézve, arra való tekintettel, hogy a gazdasági állatvásárt is ott tartják, a főváros azt kérte a földmívelésügyi minisztertől, hogy az istállók használati módjának megállapítása végett vegyes bizottságot rendeljen ki. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter Ruiss Gyula gazdasági felügyelőt és Uhlyarik Titusz állami állatorvost bízta meg a dologgal. Ezek az állami kiküldöttek, a főváros és az államvasutak képviselői tárgyalják majd együttesen az istállókhoz vezető vasuti rakodó ügyét is. A vegyes bizottság már a napokban ülést tart Hermann Béla székes fővárosi tanácsos elnöklése alatt.

(Hivatalvizsgálat.) Halmos János polgármester ma délelőtt megvizsgálta a VIII. és X. kerületi előjáróságokat, valamint az iktató-, kiadó-, levéltári- és kézbesítő- és végül a gazdasági hivatalt. A vizsgálatot a polgármester a napokban folytatja.

(Kevés az adó.) Erre a megállapodásra jut az ember, ha a tanács postáját naponta végignézi. Mióta a közjövödelmek szaporítását tárgyalják, naponta három-négy javaslat érkezik be jól elzárt levelekben, valamennyi a tekintetes tanács bölcsességét akarja öregíteni az adók szaporítása irányában. A különféle jó tanácsok főképen azért érdekesek, mert meggyőződhetni belőlük, mire pazarolja némely ember az idejét, mikor az idő pénz. Legujabban a biliárd, az ásványviz és a közsém adó alá vetését ajánlották. Már most nemsokára a levégő-árrenda következik.

(Uj kórház.) Ma délelőtt tartották meg az árlejtést az új dologházi főkórház építéséhez szükséges kőműves és mázoló munkákra. A kőműves munkákra nem vállalkozott senki, a mázoló munkákra két ajánlat volt s ezek közül az előnyösebb, amelyet el is fogadtak, 11 százalék engedménnyel.

(A tűzoltóság ügye.) A tanács mai ülésén elfogadta a fővárosi tűzoltóság szaporítása és fizetés rendezésére vonatkozólag főszámvérvő által tett javaslatot. A személyzet szaporítás 14240 forintba, a fizetésemelés 15620 forintba kerül évente. A fizetésemelést mint pótlékot ez év január elsejétől kezdve visszamenőleg adják meg. Itt említjük meg, hogy a tanács ma az V. kerületi tűzoltó kirendeltség ügyét is megoldotta. Ez a tűzorség ugyanis eddig az Újépületben volt elhelyezve, melynek lebontása következtében azonban május 1-én hajlék nélkül maradna. A tanács tehát a Károlykaszárnya templomépületét jelölte ki e célra, melynek átalakítása 2710 forintba kerül.

(A városi szinkör megnyitása.) A színházvizsgáló bizottság a napokban megtartotta a városi szinkör tűzrendészeti vizsgálatát s miután mindent rendben talált, a tanács mai üléséből megengedte Feld Zsigmondnak, hogy az előadásokat április hó 10-én megkezdhesse.

VIDÉK.

* (Feljelentés egy polgármester ellen.) Bsztergomból jelentik: Malina Lajos polgármester ellen fegyelmi feljelentést tettek az alispánnál, mivel mint hivatalos személyiség egy magánféltől megbízást fogadott el és 30 frt előleget vett fel. Az ügyben eddig semmi intézkedés nem történt. Ez már a harmadik feljelentés a polgármester ellen.

* (Az alispán emléke.) Máramaros vármegye törvényhatósági bizottsága ma rendkívüli közgyűlést tartott. Szabó Sándor vármegyei főjegyző elnöklése alatt, aki kegyeletes szavakban emlékezett meg Kútká Kálmán alispán elhalálozásáról. A mélyen átértett megemlékezés élénk hatást tett és a gyászoló özvegyhez, valamint az elhunyt alispán anyjához

hoz részvételt intéztek. A törvényhatósági bizottság tagjai lefestették az alispán arcképét, melynek leleplezése alkalmával emlékbeszédet is fognak tartani. Az arckép költségeinek beszerzése céljából a főhivatást Roszner Ervin főispán legközelebb szétküldi. Kegyeletesen emlékezett meg az elnöklő főjegyző még Kircz Gyula ugcsvármegyei főispán, báró Sztojka Gyula főlevéltárnok, Vajna Dániel főszolgabíró és Selevics István törvényhatósági állatorvos elhalálozásáról is.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **A meggyalázott magyar czimer.** Zágrábi levelezőnk jelenti: Ma a zágrábi büntető törvények előtt új tárgyalás volt amaz ocsmány cselekedet miatt, melyet a horvát fővárosban az új postaszekrényeken levő magyar czimer ellen elkövettek. A vádlottak közül Kazulan István képezdészt, Szircsics Károly építész-tanulót, Marics Milán boltossegédet és Lovrencsevics Mató napszámost öt hónapi börtönrre ítélték, a többi vádlottat 14 napi börtönrre és a kár megtérítésére ítélték. Orsanics István vádlottat felmentették.

— **Pörüljárt betörő.** Az elmúlt héten történt, hogy Franyó János hentesmester egy éjjel zajt hallott az üzletében. Revolvért vett magához és a boltba sietett, ahol az éjjeli látogató, Papp István ismert betörő, épen kimenőben volt egy nagyobb csomaggal. Franyó nem sokat gondolkodott, hanem a tolvaj után lőtt és a szerencsétlent el is találta. A golyó a ballapoczkájába furódott. Papp István felett, aki a lövéstől megsántult, ma új törvényt.

— Látja, kellett ez magának? kérdezte tőle az elnök.

— Bizony szerencsétlen ember vagyok...

— Mert, ugy-e, mindig rajtaérik? Mennyit tilt utoljára a fegyházban?

— Nyolc esztendő, feleli az ötször büntetett, javíthatatlan gonosztevő.

A törvényszék három évi fegyházzal sújtotta Papp Istvánt.

— Megnyugszik-e vagy felebbez? intézték hozzá a szokásos kérdést.

A vádlott hallgat.

— Hát feleljen.

— Mit feleljek, mikor hasznom semmi sem volt, belém lőtek s most még — három évet is kapok.

— Hja, az ilyen ember, mint maga, ne panaszkodjék.

— Igaza van a nagyságos urnak: — megnyugszom.

A királyi ügyész is megnyugodott s az ítélet tüstént jogerőre emelkedett.

— **A meghusult merénylet.** Megírtuk annak idején, hogy a pesti magyar kereskedelmi bank egyik volt alkalmazottja, Mádér Béla, a bank elnökgazdátja ellen merényletet akart elkövetni. A rendőrség Mádér ügyét áttette az ügyészséghez, mely most magánlaksértés és közszend elleni kihágás miatt kéri Mádér Béla megbüntetését.

A sziget-monostori gyilkosság.

Az elvetemült gonosztevők típusa állt ma gyilkosság vádjá alatt a pestvidéki királyi törvényszék előtt. Locher Ferencnek hívják. Még csak tizenhét esztendő és már több ízben volt büntetve. Nemrégiben kirabolta a sziget-monostori templomot; gyerekkorában lopás miatt kétszer büntették meg. A gyilkosságot a múlt esztendő október havában követte el. Bement Szalai István fűszerkereskedő boltjába s egy krajczárért czukrot kért. Az öreg Szalai a doboz után nyult s Locher ebben a pillanatban rásütötte a revolvért. A golyó Szalainak a halántékába furódott és nyomban megölte a szerencsétlent. A gyilkos ezután egy szekrényből százötven forintot rabolt és sietve oda hagyta az üzletet. A vizsgálat megállapította, hogy Locher Ferenc egy hétig készült a gyilkosságra és azt oly napon követte el, amikor a meggyilkolt egészen egyedül volt üzletében, mert hozzátartozói

a szent-endrei vásáron voltak. Locherrel együtt került a vádlottak padjára testvérbátyja, Emánuel is, aki az elrabolt pénzből tíz forintot kapott.

A mai végtárgyaláson Verebely Ignác bíró elnökölt. A vádhatóságot Egressi Nagy László alügyész képviselte, a vádlottakat dr. Waitzenkorn Oszkár ügyvéd védte.

Elsőnek a meggyilkolt özvegyét hallgatták ki. Sirva mondja el özvegy Szalayné, hogy a gyilkosság idején a szent-endrei vásáron volt. Ott értesítették, hogy ura halva fekszik a sziget-monostori boltban.

— Nem hittük el, — ugymond — mert jó egészségben hagytuk otthon. Azt gondoltam, hogy talán elszédült, de mikor megtaláltuk a revolvért, tisztában voltam vele, hogy meggyilkolták. Mindjárt a Kovács-gyerekekre gyanakodtam, mert azok nagyon rossz emberek. Mikor a vásárra mentünk, találkoztunk velük s én még köszöntem is nekik. De aztán rosszat sejtettem és azt mondtam a leányomnak: Meglásd, lányom, ezek a fiuk meglopnak bennünket. Most apátok egyedül van otthon! Hát ugy is történt.

— Meg is lopták magát. Mennyit vitt el a vádlott?

— Körülbelül százötven forintot.

— De azt vissza kapta?

— Pár forint hijján.

— Hát azért, hogy a kenyérkeresőjét megölték, mit kíván?

— A mit a törvény megítél.

— A törvény csak azt itéli meg, amit maga felszámít.

— Kérem, én nagyon sokat szenvedtem.

— Azt elhiszük. De azért mégis csak számita föl, hogy mit kíván.

— Hát legyen ötszáz forint.

— Ezek a Locher-fiuk járatosak voltak magához?

— Járatosak.

Locher Ferenc, a vádlott, Petrozsényban született, tizenhét esztendő, római katolikus vallású, lakatosinas. Most két esztendeje feltörté a szigetmonostori templomot s kifosztotta a perselyt. Ezért négy hónapra ítélték.

— Igaz-e az, kérdezi az elnök, hogy maga az öreg Szalait agyonlőtte?

— Igaz.

— Miért ölte meg? Rabolni akart?

— Igen.

— Mikor jutott magának az eszébe, hogy megöli Szalait?

— Egy héttel előbb.

— Hát tudta maga, hogy van ott pénz?

— Tudtam.

— Nem tudta volna a pénzt másképp elvinni?

— De tudtam volna, csak félttem, hogy észreveszi s nekem jön. Azért gondoltam, hogy inkább lelővöm.

— Hogyan határozta el magát a gyilkosságra. Megállapított valami napot?

— Eleintén úgy gondoltam, hogy ejje megyek be, mikor alszanak, de erre nem volt bátorságom.

— A gyilkosságot megelőzőleg hol járt?

— Apám bevitt Ujpestre s ott egy kovácshoz inasnak adott. Csak egy hét múlva kellett volna beállanom s ezért másnap visszamentem Szigetmonostorra. Utközben megláttam egy vaskereskedő kirakatában egy revolvért s ekkor jutott eszembe, hogy jó volna az öreg Szalait megölni. Elmentem apám egyik ismeréséhez s három forintot kértem tőle kölcsön az apám nevében. Azzal elmentem a vaskereskedésbe s két forint 40 krajczárért megvettem a revolvért s vettem hozzá tizenkét darab töltést. A revolvért a szigetmonostori uton kipróbáltam.

— És mikor hajtotta végre a gyilkosságot?

— Hétfőn. Láttam, hogy a háznép elmegy s én tíz óra felé bementem a boltba. Kértem egy krajczárért czukrot s amint az öreg Szalai levette a czukrot s felém akart fordulni, én behunytam a szememet s rálőttem.

— Akkor, ugy-e, elesett?

— Igen.

— És ön mit tett?

— Bementem a kis szobába, ott volt a láda, amelyben az öreg a pénzt tartotta. A ládát hazavittem s a padlóson fölfeszítettem.

— Mennyi pénz volt benne?

— Százötvennégy forint.

— De nem volt Ön ám egyedül! Valakinek kellett magával lenni.

— Nem volt velem senki. Amikor a csendőrök elfogtak, úgy megkötöztek, hogy a vér fejembe szállt s akkor fájdalommban azt vallottam, hogy a bátyám is velem volt.

— Ön járt iskolába, ismeri a tizparancsolatot, hogyan vetemedhetett ilyen dologra? Nem gondolt maga Istenre? Nem számított maga arra, hogy ez kitudódik, vagy ha nem tudódik ki, megbünteti az Isten?

— Erre nem gondoltam.

— Mi indította magát mégis arra, hogy ezt elkövesse?

— A szegénység. Éheztem. Édesapám elzárta előlem a kenyeret is.

Az ügyész: Miért nem dolgozott?

A vádlott: Nem szeretek dolgozni.

A bizonyító eljárás befejeztével a közbíró Locherék megbüntetését kérte. Dr. Waitzenkorn Oszkár védőbeszédének meghallgatása után a törvényszék Locher Ferencet 15 esztendő fegyházzal, bátyját, Emánuel pedig orgazdaság miatt nyolc napi fogházra ítélte. Az elítéltek fölebbezték.

SPORT.

+ **Jekyll lovaglása.** A Németországból Alagra érkezett Jekyll jockey a Rákosi-díjban Termidor-t, a „nagy alagi“-ban Ontario-t fogja lovagolni.

+ **Egy trainer rekordja.** Harry Milne, aki tíz év óta gondozza a Péchy-Üchtritz-istálló lovait, összesen 459 versenyt nyert gazdáinak. A nyeremények értéke: 2,982,824 korona.

+ **Uj jockey.** A Wahrman-istálló Swan jockeyt szerződtette istállójához. Swan 47 kilogrammal lovagolhat.

Alagi lóversenyek.

— Első nap. —

Verőfényes nappal köszöntött be az alagi tavaszi meeting kezdete. Nagy közönség nézte végig az érdekes futamokat, melyek nagyjára meglepetéssel végződtek. Különösen a nap főfutama végződött nagy meglepetéssel. A versenyt herceg Taxis Trivia l-ja nyerte meg igen könnyen Kovács-al a nyeregben. Nagyban elősegítette győzelmét az a körülmény, hogy Termidor örült iramot diktált a mezőnynek s ebben az ördöklő pace-ban csak két lovat látott a publikum: Termidor-t s az iramot szorító Trivial-t.

Előbbi az első fordulóig vezetett, hol Trivial vette át az elsőséget s mindvégig megtartotta. Osiris, mely az egyenesig az utolsók között volt, a távoszlopnál gyönyörűen felnyomult a vezetőkhöz s az utolsó pillanatban sikerült Bottine-t a harmadik helyről leszorítania. Gyönyörűen futott Verbung, mely második lett. Utóbbi második helye után 25-re 218-at fizetett a totalizátor.

Trivial, mint két éves, évjártának legjobbjai közé tartozott. Wahrman Richard tulajdonában megnyerte a baden-badeni Zukunft-Rennen-t, a bécsi Criteriumot. Mint három éves hanyallott, mint négy éves gáton próbált szerencsét, de első kísérleténél, midőn már száz hosszal elsőnek érkezett volna a célhoz, visszafordult. Ekkor Eszterházy herceg vette meg. A szeszélyes ló a gátversenyekben rendszeren hátul végzett. Eszterházy herceg szintén tudott rajta s most a jeles klasszsu telivér sunyi módon kisiklott a súlytosztó handicaper keze alól.

A többi futamokra nézve alább adjuk a részletes eredményt:

I. **Megnyitó verseny,** díj 1500 korona, táv. 1200 méter.
Gr. Eszterházy Lelencs 66 kg. lov. gr. Pejachevich I.
Geist G. D. B. 64½ kg. lovagolta Horthy Szabolcs II. †
Mr. Wood Palota 64½ kg. lovagolta báró Eltz II. †

Futottak még: gróf Andrassy Jutalom 64½ kg. lov. Brook, Mr. Blue Radar 69 kg. lov. herceg Taxis, gróf Korinsky F. Gambler 69 kg. lovagolta tulajdonos, gróf Károlyi Bajag 64½ kg. lov. báró Szentkereszty, Liptay B. Nyiri bieszkás 66 kg. lov. Gömör, báró Pletzger Golden Residne 64½ lov. tulajdonos, Rohonczy G. Arkadia 68 kg. lov. gróf Orsich. Birói ítélet: könnyen 2 hosszal első, holtverseny a második helyre. Tot.: 5 : 18, helyre 25 : 37, 86 és 76.

II. **Eladók versenye**, díj 1000 korona, távolság 1600 méter.

Gróf Batthányi Elemér *Eikonogen* 69½ kg. lovagolta herceg Taxis I.

Gróf Pejácsevich Dalfy 68 kg. lovagolta Gömör II. Wahrmann R. Jammerletzen 66½ kg. lov. báró Eltz III.

Futottak még: gróf Eszterházy B. Birtokos 75½ kg. lov. herceg Schwarzenberg, lovag Lederer Apród 61 kg. lov. Brook, báró Pletzger Pebble 66½ kg. lov. tulajdonos, Rohonczy G. Törökbecse 69½ kg. lovagolta gróf Orsich, Geist G. Menelik 65 kg. lovagolta Horthy Szabolcs. Birói ítélet: biztosan 2 hosszal első, nrak-hosszal harmadik. Tot.: 5 : 20, helyre 25 : 42, 49 és 35.

Arveresen győztest Abonyi főhadnagy 1050 koronáért megvásárolta.

III. **Bákosi díj**. Gátverseny-Handicap, díj 10.000 korona győztesnek, 1000 korona II-iknek, 500 korona III-iknek, távolság 2800 méter.

Herceg Taxis, *Trivial* 64½ kg., lovagolta Kovács I. Geist G. Verbung 62 kg., lovagolta Csompóra II.

Schossberger L. Osiris, lovagolta May III.

Futottak még: Gróf Schönborn F. King Amphion lov. herceg Taxis, Capt. Gaston Termidor 70 kg. lov. Jekyll, báró Uchritz Zs. Darlington 68 kg. lov. Seybal, Ottó főherceg Trial lov. Kapusek, Dreher A. Zofe 65 kg. lov. Wieler, Lebandy R. Bottine 64 kg. lov. Barker, Szászberki ménés Jura 64 kg. lov. Born, Auersperg F. Mühlhauser 60 kg. lov. Schünium, gróf Eszterházy B. Bánatos 60 kg. lov. Gömör, Mr. Lincoln Springinsfeld 60 kg. lov. Salter, Schwarz-Fekete Fejedelem 60 kg. lov. Buckingham. Birói ítélet: biztosan 3 hosszal I. ½ hosszal III. Tot.: 5 : 72, helyre 25 : 150, 218, 62.

IV. **Vecsési díj**. Gátverseny, díj 1200 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak, távolság 2400 méter.

Dreher A. *Gagerl* 70½ kg. lovagolta herceg Taxis I. Geist G. Límlo 66 kg. lovagolta Horthy Szabolcs II.

Gömör Viktor Enchanteur lovagolta tulajdonos III.

Futottak még: gróf Kinsky Zd. Slava 66 kg. lov. báró Szentkereszty, Obermayer E. Barinkay 72 kg. lov. tulajdonos, gróf Orsich Water-Lilly 66 kg. lovagolta tulajdonos, Mr. Red and Blue Fayr Play II. 66 kg. lov. Brook. Birói ítélet: 3 hosszal biztosan első, 3 hosszal harmadik. Tot.: 5 : 17, helyre 25 : 39, 35 és 90.

V. **Márcziusi akadályverseny**, díj 1900 korona a győztesnek, 500 korona a másodiknak, távolság 3200 méter.

Mr. C. Wood *Old Jack Dickinson* 67 kg. lov. May I. Hg. Taxis Summer Breze 67 kg. lovagolta Kovács II.

Dreher A. Diogenes 72 kg. lovagolta Wheeler III.

Futottak még: Mr. Black Dobronoc 70 kg. lov. Buckinham, Jármy F. Feleség 67 kg. lov. Huske elbükött. Birói ítélet: 1½ hosszal biztosan első, rossz harmadik. Tot.: 5 : 11, helyre 25 : 29, 28.

VI. **3 éves nyeretlenek versenye**, díj 1000 korona, a győztesnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak, távolság 1600 méter.

Mr. C. Wood, *Gábor* 68 kg. lov. br. Eltz I. Gróf Andrassy Tivadar Veloce 66½ kg. lov. Brook II.

Geist G. Fodrasz 68 kg. lov. Horthy Szabolcs III.

Futottak még: Dreher Antal Biberek 68 kg. lov. gróf Chorinzky, gróf Eszterházy L. Francziska 66½ kg. lov. Hg. Taxis, gróf Pejácsevich A., Diszpolgár 68 kg. lov. Gömör, báró Pletzger Rainbow 68 kg. lov. tulajdonos. Tot.: 5 : 17 helyre 25 : 23, 33, 28.

EGYESÜLETEK.

* **Küzdelem a tüdővész ellen.** Áldozatkész embereknek kis gárdája indította meg azt a nagy-szabású akciót, mely a legveszedelmesebb betegségnek, a tüdővésznek leküzdésére, nálunk is meg akarja kezdeni a mozgalmat azzal, hogy szegénysorsu tüdőbetegek számára szanatóriumokat állít fel. Az alakuló egyesület előkészítő bizottsága ma délután báró Harkányi Frigyes elnöklése alatt ülést tartott. Dr. Korányi Frigyes, a mozgalom megindítója, előterjeszté az alapszabályok tervezetét s rövid beszédben hívja fel a bizottság figyelmét újból az egyesület fontosságára. Egyelőre Budapesten alapítják meg az első szanatóriumot s aztán idővel, a kormány és a társadalom segítségével az egész országra ki fogják terjeszteni a mozgalmat. Ezután ismerteti az alapszabályokat. Az alapszabályzatokat ezután pontonként tárgyalták és el is fogadták. A bizottság elhatározta, hogy most már rövid idő múlva összehívja a Budapesti szegénysorsu tüdőbetegek szanatórium-egyesületének alakuló közgyűlését, mely az alapszabályokat a miniszteriumhoz terjeszti föl.

* **A Mária Dorottya - Egyesület tanítónői** szakosztálya április 2-án, szombaton, délután öt órakor Andrassy-ut 65. szám alatt ülést tart, melynek tárgyai: 1. Megemlékezés Bissitz Dávidról. 2. Vidéky Apollónia: Svédhoni utamból. 3. Fischer Sarolta: A századvégi nőnevelés kinövészei. 4. Folyó ügyek.

Vihar a Szent István-Társulatban.

— A társulat 45-ik közgyűlése. —

Nagy élénkség volt ma délelőtt a központi papnevelő-intézet palotájában.

Már a reggeli órákban kezdődött az élénkség az utcán és a lépcsőházban. Papi és nem papi kortések gyóntatták a bemenőket, hogy az igazgatóválasztásnál ki lesz a vivát? Közben egyre hangzott a lépcsőházban és kongott a folyosókon a lelkes kortések kiáltása:

— Éljen Kaposi!

— Éljen Miller!

Szegény Héricsét, akit harmadsorban kandidált a hercegprimás, egy árva lélek sem akarta megjeljenézni.

Míg a korteskedés a termen kívül tartott, addig meglehetősen kedélyes volt a dolog. Később azonban, mikor már a terembe szorultak a kortések, közeledvén a megnyitás percze, akkor már igazgatottság váltotta föl a kedélyességet.

Legnyugodtabban a Hérics emberei viselkedtek: az ő ügyük biztos volt. Már tudniillik, hogy megbuknak. A katolikus kör jelöltje, Kaposi József, körülbelül tudta, hogy ő fog győztesen kikerülni az útközéből. A kortesei azonban annál inkább igyekeztek. Meg is szólítja egyiket egy jóképű öreg tisztelendő ur:

— Ugyan fiam, minek erőlködnek? Ugyis önök lesz a majoritás.

— Ha majoritás, hát legyen becsületos majoritás, felelt az ambiciózus kortes, mire a jó tisztelendő ur mosolyogva veregette meg a vállát. (Tudniillik a kortesét.)

Véget ért az istentisztelet, a kapacitások kezdtek gyülekezni. Legelőbb Esterházy Miklós Mórincz elnök lépett a terembe s ebben a pillanatban mintha elvágta volna a közönség és a kortések zibongását. Az elnök után aztán rendre jöttek Kisfaludy A. Béla alelnök, Szmracsányi szépesi és Steiner fejevári püspökök, Szapáry István, Csekonicz Endre, lángi Zichy János, Hunyady Imre, ifjú Zichy János grófok, Molnár János, Fenyvessy Ferencz, Ruffy Pál, Mócsy Antal, Komlóssy Ferencz országgyűlési képviselők, Gerlóczy nyugalmazott alpolgármester, Bogisich czimzetes püspök, Hercegh Mihály egyetemi rektor, Timon Ákos, Csapodi István, Breznay, Lubrich egyetemi tanárok, Ruschek Antal, dr. Kiss János stb.

Gróf Esterházy Miklós Mórincz elnök megnyitja a közgyűlést és sajnálattal ad hirt Sclausch Lőrincz kardinális meghetedéséről és gróf Zichy Nándor távolmaradásáról. Indítványozza, hogy a biboros helyett Császk a György kalocsai érseket kérjék fel az elnökölésre. Az indítványt el is fogadták és gróf Szapáry István, Gerlóczy Károly, Bogisich Mihály és Margalics Ede deputációban mentek az érsekért, akit megjelenésekor a közönség nagy élénkséggel fogadott.

Mikor az új elnök elfoglalta helyét, Kisfaludy A. Béla alelnök fölolvasta Sclausch Lőrincz elnöki megnyitóját.

A nagyhatású megnyitóbeszéd után, melyet lapunk máshelyen közlünk, gróf Esterházy Miklós Mórincz indítványára elhatározták, hogy a beszédet a társulat összes tagjai részére kinyomatják.

Az alelnök és az igazgató jelentését olvasatlanul tudomásul vették, csupán az igazgatói jelentésnek azt a részét olvasták föl, amelyben dr. Kiss János, a volt igazgató bucsuzik a társulat tagjaitól. A meleg bucsuszavakat még melegebb ovációval viszonzta a közönség.

Ezután fölolvasták a tudomány és irodalmi szakosztály ujonnan megválasztott tagjainak névsorát. Az új tagok a következők: Dr. Acsay Antal, dr. Esterházy Sándor, Reininger Ferencz, Kovács Sándor, dr. Názy Engelbert, dr. Récsy Viktor, dr. Rézbányai Ferencz, dr. Zellinger Vilmos és Womanszky Mór.

Dr. Hets Ödön indítványára a közgyűlés fölkérte az igazgató-választmányt, hogy a távozó igazgató érdemeinek elismerésére keressen valami módot.

Következett a közgyűlés legérdekesebb és legizgatóbb pontja: az igazgatóválasztás.

Elnök Császk a érsek bejelentette, hogy a hercegprimás első sorban Kaposi Józsefet jelölte az igazgatói állásra.

Hosszu, viharos éljenzés követte az érsek szavait. Mikor a csönd helyreállott, az elnök folytatta: — A második jelöltje a hercegprimásnak Miller József.

Az érsek itt megállt, nyilván az éljenzésre várt, de bizony nagy némaság uralkodott a teremben. Azután mindjárt kimondta a harmadik jelölt nevét is, Hérics Mártonét.

Ahogy a Hérics Márton nevét kimondta, viharos Egyhangulag éljen-kiáltásba tört ki Fenyvessy Ferencz nyomán a közgyűlés nagy része. A Hérics-pártiak szemei ragyogtak az örömtől. De csak egy pillanattig, mert mikor meghallották, hogy az egyhangulag éljen! után a Kaposi József neve következett, elszontyolodva hajtották le fejeiket a csalódott Hérics-pártiak.

Fenyvessy Ferencz kiáltására s azt ezt követő csaknem általános éljenzésre nagy indulatba jött gróf Eszterházy Miklós Mórincz és igazgatótan fülugorva, kiáltotta:

— A közgyűlés titkos szavazást határozott el és a közgyűlés határozatát nem szabad megváltoztatni!

Fenyvessy Ferencz visszakiáltott:

— Csak azért is éljen Kaposi József!

Ezután megkezdődött a szavazás. A nagy izgatottsággal lefolyt aktus után Császk a elnök kijelentette a szavazás eredményét, mely a következő: Kaposi József 235, Miller 71 és Hérics 27 szavazatot, minélfogva az elnök Kaposi Józsefet szótöbbséggel megválasztott igazgatónak jelentette ki.

A közgyűlés nagyon rokonszenvesen fogadta az új igazgatót, akinek megválasztását még az ellenpárt soraiban is szívesen fogadták.

A közgyűlés tudomásul vette a társulat vagyoni állapotáról szóló jelentéseket, ezután megválasztották az új igazgató-választmányt, amelynek Bellágh Kálmán, dr. Purth Iván, Tomcsányi Lajos, dr. Várossy Gyula és gróf Zichy János lettek tagjai; ezután elhatározta a közgyűlés, hogy a pápának, mint eddig is minden esztendőben, ezidén is küld ezer frank adományt.

A közgyűlés végén Klinda Teofil primási titkár deputációban ment az új igazgatóért, aki a terembe lépve, megválasztását a következő szavakkal köszönte meg:

„Nagyméltóságú érsek ur! Mélyen tisztelt közgyűlés! Szívemből köszönöm megválasztásomat. Kegyelmes főpásztorom engedélyével nem mes becsvágyból kerestem a Szent István-társulat igazgatói állását s midőn erre most érdeme-sítetttem, kötelességemnek ismerem, hogy a belém helyezett bizalomnak tölem telhetőleg megfelelek. Erőmet és tehetségemet, Isten segítségével, a társulatnak és a magyar katolikus irodalom felvirágoztatásának akarom szentelni. Még egyszer ezer köszönet és hála a tapasztalt jóindulatért.”

Az új igazgató köszönőszavait nagyon rokonszenvesen fogadta a közgyűlés, mely Császk a érsek eltetésével szétoszlott.

Az új igazgató életrajzát a következőkben közöljük:

Kaposi József, esztergom-egyházmegyei áldozópap, született 1863-ban Zala-Apátiban. — Középiakolait Budapesten és Esztergomban, theologiai tanulmányait Bécsben, a Pázmány-intézetben végezte. Pappá szenteltetett 1885-ben. Tizenegyedik éve fővárosi katekéta. Jelenleg a IX. kerületi Knežits-utcai felső kereskedelmi és a VIII. kerületi német-utcai polgári fiúiskolánál működik. 1884—1886-ban a Petőfi-társaság lapjának, a „Kosorú”-nak munkatársa s 1884—87-ig gróf Károlyi Mihály és Erzsébet grófné asszony oktatója egy hittanbél, mint számos egyéb gimnáziumi és felsőbb leányiskolai tanítványból. Mint ilyen két ízben utazta be Svájcot, Németországot, Belga- és Franciaországot, 1887 nyarán Itáliában töltötte, ahol azóta is két ízben tett hosszabb tanulmányutakat. Három éven keresztül 1889—1891-ig a „Katholikus Egyházi-Közöny” Tudomány,

Irodalom és Művészet című rovatának vezetője. 1890. óta a „Magyar Szemle” című katolikus szépirodalmi, művészeti és kritikai hetilap szerkesztője. 1894. óta a Szent István-Társulat ifjúsági iratait bírálja és rendezzi sajtó alá. 1895-ben a Szent István-Társulat igazgató-választmányának és tudományos és irodalmi osztályának tagjává választották. A herceggímás, aki régóta kísérte figyelemmel Kaposi működését, egyenesen kívánta igazgatóvá való megválasztását.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezés. A földmívelésügyi miniszter dr. Herzfelder Armand Dezső ideiglenes minőségű díjtalan gyakorlókat, a budapesti országos chemiai intézet és vegykísérleti állomásnál segélydíjas gyakorlókat nevezte ki.

Magyar név. Dr. Weisz Márkus patilakos és kiskoru Weisz Majer pozsonyi lakos. Varga-ra: Risdorfer János nagybányai ágostai hitvallású evangélikus lelkész, valamint kiskoru fiai Zoltán és Tibor. Révész-re: Steiner Simon kecskeméti lakos. Szántó-ra változtatták vezetéknévüket a belügyminiszter engedelmével.

Pályázatok. A margittai (Nagyvárad) járásbíró-ságnál irnoki állásra, a vágújhelyi (Nyitra) járásbíró-ságnál másodjárásbírói állásra, Szarajevóban az országos kormánytól több fogalmazó gyakorlóki állásra, a rozsnyói kath. főgimnáziumnál iskolaszolgái állásra, Budapesten a II. III. és VIII-ik, Kassán a IV-ik. S. A. Ujhelyen az V-ik, Debreczenben a VI-ik, Kolozsvárt a VII-ik, Aradon a IX-ik, Brassón a X-ik, Szombathelyen a XI-ik, Temesvárt a XII-ik és Nagy-Enyeden a XIII-ik kerületi kulturmérnöki hivataloknál irodasegéd-tisztii állásokra van pályázat hirdetve.

Árverések a fővárosban. Klein Nemes Mór Marczel ingóságai VII. akácfa-utca 56. április 1. Kövesi Nándor ingóságai VII. Erzsébet-körút 27. április 1. Mautner J. ingóságai V. Ferencz József-tér 6. április 1. Rajcs Zoltán ingatlan alkotmány-utca 22. földszint 1. április 28.

A vidéken. Pitz Péterné ingatlanai Nagy-Kovácsi (Budapest) községében április 18. Atkár Adólf ingóságai Temesvárott április 4. Marosi Péter ingóságai Tabajdon (Vad) április 12. Forgács Péter ingóságai Kassán április 5. Spernek Jánosné ingatlan Pécsett június 25. Bojás János ingatlan Dunaföldvárton április 7. Folye Szima ingatlanai Ó-Béba (T. Kanizsa) községében május 20. Pejov Mátyás ingatlanai Módoson június 27. Világos Pálné ingatlanai Orkény (Budapest) községében április 18. Gróf Szapáry Iván ingóságai Bárdibükön (Kaposvár) április 13. Wolf Ferencz ingóságai Bajmokon (Szabadka) április 6. Kovács János ingóságai Alsó-Lendván április 14. Pain Miklós ingatlanai Monostor (Vinga) községében április 27. Gróf Festeich Andor ingatlanai Kaposvárott április 20.

NYILTTÉR.

Téli és nyári kerékpárak.

Columbia

a legelső amerikai kerékpár

1898 újdonsága a lánc nélküli.

Fodor Károly és társa.

Erzsébet-tér 17. sz.

Telefon 14-18

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon nagyszámú rokonok, barátok és ismerősök, kik felejtethetn jó férjem, néhai **Bartos Gábor** elhunyt alkalmából részvénytávirányításukkal felkeresni és ez által pótolhatatlan veszteségem feletti mérhettlen fájdalommat enyhíteni törekedtek, fogadják ez uton is legmélyebb hálás köszönetemet.

Nagyvárad, 1898. márczius 30-án.

özv. Bartos Gáborné.

A „VASÁRNAPI UJSÁG” a legrégebb

magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes lap, **újabbban hetenként egy félívvvel bővítve, A Vasárnapi Ujság regénytára** című **ál-lándó szépirodalmi melléklettel jelenik meg, mely, mint afölal, szintén művészi képekkel van díszítve.** — A „Vasárnapi Ujság” a **női munkára és divatra** vonatkozó képeket és cikkeket is ad s félívenként művészi becsű **nagy képmellékletet, összesen több mint ezer képet** évenként.

A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára **évnegyedre 2 forint.**

Az előfizetések a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalába, Budapest, Egyetem-utca 4. sz. küldendők.

KÖZGAZDASÁG.

A budapesti kamara működése 1897-ben.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara dícséretes gyorsasággal már elkészítette jelentését a kamara 1897-iki működéséről. A jelentésből, amely az elnökség a legközelebbi teljes ülés elé fog terjeszteni, közöljük a következő közérdekű részeket:

Az 1897. év elég bő alkalmat nyújtott a kamarának, hogy a hazai ipar és kereskedelem számos ágazataiban hasznos és többször eredményes tevékenységet fejtessen ki, hol önálló javaslattevő, hol véleményező és felvilágosító irányban.

Az Ausztriával megújítandó vám és kereskedelmi szerződés tárgyában [azon felmerült hírek, hogy az Ausztriával folytatott kiegyezési tárgyalások alkalmával a magyar közhatalosági szállításoknál az osztrák iparnak egyenjóság biztosították és így az eddig követett helyes és jogosult hazai iparpártolási politikának hátrányos megváltoztatása, mintegy feladása szándékoltatnék, az országban, az ipar széles köreiből aggodalmat, sőt bizonyos nyugtalanságot keltvén, a kamara más társ kamarákkal karöltve, újból is különös figyelmébe fogja ajánlani a kereskedelmi miniszter urnak ezen első fontosságú ügyet, hogy tudniillik a belföldi közhatalosági szállítások továbbra is első sorban a magyar ipar számára biztosítandók.

A magyar üvegiparnak válságos helyzete arra készítette a kamarát, hogy különösen a beszercebányai és miskolci kamarák közreműködésével 1897-ik évi június havában országos üveggyári értekezlet tartását kezdeményezte, amelynek eredménye külön emlékiratban, megfelelő javaslatok kíséretében, a kereskedelmi miniszter urhoz fölterjesztett. Miután utóbbi időben az őrlési forgalom teljes megszüntetéséről szóló hírek konkrét alakban jelentkeztek, a kamara fölterjesztést intézett a kereskedelmi miniszter urhoz az őrlési forgalom további fentartása iránt, kimutatván az eltörles iránt indított mozgalomnak irányzatos és alaptalan voltát és a magyar ipari érdekek védelmének e téren is szükségességét.

Állást foglalt a kamara a vámszövetségi tárgyalások alkalmával osztrák részről felmerült az ellen a terv ellen, hogy a nyers petroleum behozatali váma — galicziai nyers petroleum javára, mely ekként tényleg egyedáruságot élvezve — 2 arany forintról 3¹/₂ forintra, vagyis métermázsánként papírértékben 1 forint 80 krajczárral emeltessék fel, mi mellett a finomított petroleum váma változatlanul fenn volna tartandó.

A kamarának az osztrák vámszövetségre és azzal összefüggő kérdésekre nézve kifejtett nézetei s javaslatai legszélesebb körökben találtak méltánylást és helyeslést, sőt élénk figyelmet keltettek még oly körökben is, amelyek egyébként az önálló vámterületnek, vagyis a vámközösség megszüntetésének feltétlen hívei.

Az iparnak tág mezején több kiváló érdekű ügy foglalkoztatta a kamarát az 1897. évben. Ezek közül első helyen említendő a kartellügy s nevezetesen a kartellek megrendszabályozásának kérdése. Az erre irányuló áramlat tudvalevőleg Ausztriában lépett fel erősebben és onnan terjedt át hozzánk is. A kamara az egész kérdésnek beható tanulmányozása és az érdekelt üzleti körök meghallgatása alapján szerkesztett véleményes jelentésében részletesen kimutatta azt, hogy a nálunk létező kartellek nem mutatnak a nagy fogyasztó közönség kizsákmányolására irányuló tendenciákat, sem pedig az ország közgazdasági fejlődése s haladása szempontjából hátrányos hatásokat, hanem inkább — kivált a külföldi verseny nyomása folytán — a jogosult önvédelemre szorítkoznak, sőt a magyar ipar megismosodására és föllendülésére eddig is rendkívül üdvös hatást gyakoroltak; és így a kamara abban foglalta össze véleményét, hogy a kartellügynek törvény általi rendszabályozása ez idő szerint sem nem szükséges, sem nem cél-szerű.

Nem csekélyebb fontosságú tárgy volt az a már évek óta felmerülő kérdés: miképen akadályoztassanak meg azok a visszaélések, melyeket különösen idegen országbeli kereskedelmi utazók vagy utazó ügynökök az üzleti megrendeléseknek közvetlenül a magánfogyasztóknál való gyűjtése körül szoktak elkövetni.

A kamara a maga részéről is hangsúlyozta ily irányú törvény alkotásának szükségét, nevezetesen pedig oly módokat életbe léptetését, melyek a visszaélések megakadályozása mellett ne gátolják a feltétlenül szükséges szabad üzleti mozgást.

Tüzetesen tárgyalta a kamara az aukció-kérdést. A kamara meghallgatta az összes érdekelt szakmáknak képviselőit, ugy a termelőket, mint a kereskedőket és fogyasztókat, nemkülönben beszerezte a külföldi aukció-intézményekre vonatkozó adatokat is. Ezekből arról győződve meg, hogy az aukciók magukban véve nem teremthetik, vagy nem központosíthatják a forgalmat egy bizonyos helyen, hanem ellenkezőleg már meg kell lenni a nagyobb arányú forgalomnak; mindezeknél fogva tehát azt a véleményét fejezte ki, hogy ez a terv nálunk, mint ez idő szerint czéltalan és fölösleges, mellőztessék. — Foglalkozott a kamara a Budapesten felállítandó árverési csarnok kérdésével is és véleményes jelentésben kifejtette, hogy ily csarnokot kizárólagossági joggal engedélyezni nem lehet.

Az adófizető iparosok érdekeit kívánta megvédeni a kamara, midőn felmerült panasz következtében újabb felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszter urhoz a fegyenczipar némely tulajkapásai és növekedő túlterjeszkedése ellen. Hasonlóképpen a vidéki városok és helységek iparosainak jogos érdekében oda nyilatkozott, hogy heti vásárokon csak helybeliek árúsihassák cikkeit. Miután másfelől a közforgalmi szükséglet nélkül engedélyezett országos vásárok főleg a kézműiparosoknak okoznak tetemes kárt, a kamara nem csak azok czéltalan szaporítását mellőzendőnek vélte, hanem a már engedélyezett országos vásároknak forgalmi szempontból való jogosultságát is megfontolás tárgyává tette. Befolyt a kamara a kisipari hitel- és közkereseti szövetkezetek országos szervezése iránt megindult mozgalomba is, amennyiben a szervezés alapelvei tekintetében véleményt adott.

A kereskedelem terén egyebek között sokat foglalkozott a kamara a több irányban elhárapódzott visszaélések s a tisztességtelen verseny tüzelmeinek lehetőleg eredményes elhárításával és ebbeli működése nem maradt minden eredmény nélkül. Így ismételve tárgyalta a végeladások körüli visszaéléseket, azon visszaélések megakadályozása vagy legalább megnehezítése végett, melyek „partie-árú”, „occasio”, „alkalmi árú” stb. jelszavak alatt külön czélra nyitott üzletekben a vevő közönség megtévesztésére irányulnak s czélszerű intézkedést javasolt a kamara a kereskedelmi miniszter urnál. Végre az ugynevezett „kiegyezési ügynökök” visszaélései megvizsgálása végett bizottságot küldött ki a kamara és ennek javaslataihoz képest megfelelő intézkedés tételére kérte fel a kereskedelemügyi minisztert.

A fővárosi javadalmi díjgyezék, illetőleg a fővárosi kövezetvám (legújabbban ugynevezett városi vám) eltörlesztésének kérdése, mely a kamara részéről folytonos szorgalmazás tárgyát képezte, ez évben is újból napirendre került. A kamara újból kérte a kormányt, hogy a fővárosi kövezetvám, vagy városi vám teljes megszüntetése mellett, a jövedelemhiány valamely más, igazságosabb alapon nyugvó megadóztatás útján pótolassék.

A Kőbányára irányuló belföldi sertésszállítást gátló nehézségek megszüntetése és e piac forgalmának biztosítása érdekében a kamara felterjesztést intézett a földmívelési miniszterhez.

A fővárosi rakpart-kérdéssel is újból foglalkozott a kamara.

Széles körű tevékenységet fejtett ki a ka-

...ara iparjogi kérdésekben, főleg véleményezőleg, de önálló javaslatok útján is. Egyik legfontosabb javaslat a hazai ásványvizekkel kiváltképpen a főexportcikket képező keserűvizekkel üzött visszaélések meggátolására, s e célból az 1890. évi 2. törvényezikben kontemplált árumegjelölési és áruvédjegy-lajstromozási kényszernek, illetőleg a lajstromozott áruvédjegy kötelező használatának életbe léptetésére irányult.

Foglalkozott a kamara a fővárosi magánzálogházüzletek által szedhető díjaknak 15%-ról 12%-ra, illetőleg 24%-ról 15%-ra tervezett leszállításával és véleményében jelezte azt, hogy idővel e díjak is még leszállíthatók lesznek. Foglalkozott a kamara a postatakarékpénztári cheque-intézmény forgalmának nagyobb kiterjesztésével, illetőleg ennek akadályáival.

A szociálpolitika terén különösen a munkáslakások ügye és a vasárnapi munkaszünet kiterjesztése s másfelől némi megszorítása körül felmerült kérdések foglalkoztatták a kamarát.

A kereskedelmi jogszolgáltatás körében ismét kénytelenült foglalkozni a kamara a 20 forinton aluli kereskedelmi követeléseknek bírói illetékessége körül felmerült panaszokkal.

A kamara a lefolyt évben ismételve tett előterjesztést a kormányhoz ezen kérdésnek gyors és kielégítő megoldása iránt, de az igazságügyminiszter ur ismételtelen kijelentette, hogy ezt csak a polgári perrendtartásnak küszöbön levő teljes reformja keretében teheti.

Az elősoroltak távolról sem merítik ki a kamara tevékenységét, melynek sokoldalúságáról, nemkülönben a kamarai iroda munkásságáról a jelentés végén felsorolt számadatok is nyújtanak tájékoztatást.

Közgazdasági táviratok.

New-York, márczius 31. (C. T. B.)

	márczius 31.	márczius 30.
	cents	cents
Buza márcziusra	—	—
" májusra	98 ³ / ₄	98 ¹ / ₂
" júliusra	85 ¹ / ₈	85 ¹ / ₄
Tengeri májusra	33 ³ / ₄	33 ¹ / ₂

Chicago, márczius 31. (C. T. B.)

	márczius 31.	márczius 30.
	cents	cents
Buza májusra	103 ³ / ₄	103 ¹ / ₄
Tengeri májusra	29	28 ⁷ / ₈

Ipar és kereskedelem.

Téglagyárak. A tavalyi élenkebb építkezési tevékenység a fővárosi téglagyárak üzleti viszonyaiiban is javulást idézett elő, annál is inkább, mivel sikerült a téglárakat meglehetősen állandó színvonalon fentartani. A viszonyok eme javulása kifejezésre jut a téglagyárak osztalékában is, amelyek az idén jobbra magasabbak a tavalyiaknál. A Drasche-féle gyár tiszta nyeresége 52741 forinttal magasabb az 1896-kínál és az osztalék is 35 forint lesz az előző évi 30 forint helyett. Az István-téglagyár szintén kedvező mérleget produkál és 1897-re 5 forintot osztalékot lesz képes fizetni az előző évi 3 forint helyett. A Kőbányai gőztéglagyár osztalékát 1897-re 50 forintra becsülik.

Hajózási kiállítás. A magyar kereskedelmi muzeum oly célból, hogy a hajózási vállalatok a hajózás szükségleteit magyar iparosoktól szerezzék be, elhatározta, hogy a folyó évben az iparcsmokban hajózási kiállítást rendez. A magyar hajózási egyesület azonban azon óhajának adott kifejezést, hogy ezen kiállítás nagyobb mérvben csak a jövő évben nyitassék meg, egyrészt, hogy hazai iparosainknak több idejük maradjon az előkészültre és másrészt, hogy a német-osztrák-magyar hajózási kötelék a jövő évben Budapesten tartván kongresszusát, a kiállítást azok is megtekinthessék és így a hazai iparosok esetleg a külföldi hajósok közül is nyerjenek megrendelőket. A kereskedelmi muzeum ezen kívánalomnak eleget tett és így Budapesten jövő év május havában állami támogatás mellett egy nagyobbberű hajózási kiállítást fognak rendezni.

Luxuskóvásár. A tavaszi luxuskóvásár, amely három napig tartott, ma este ért véget és nagyjében sikerültnek mondható. A mai harmadik napon

azonban már jelentkezett az a körülmény, hogy a vevők olcsóbb árakon igyekeztek vásárolni, annál is inkább, mert a katalogusba jegyzett árakat általában drágálták. Tegnap délután, az előhajtatáskor ott voltak: Darányi és Perczel miniszterek is. Szép számmal voltak képviselve a sportarisztokratákörök. A vevők között szerepelnek: Szlamszky Gyula (Berlin), Hohenlohe herceg, Tauber Adolf (München), Oszwald József (Strás), gróf Pappenheim, Weiss Louis (Bécs), Leblatt József (Bécs), Schwarz Gyula, Laky Károly ezredes, gróf Eszterházy Moricz, Dertina Ferencz (Bécs), Nagy György, Hauzer Lipót, Kohn Ede (Prága), Ferid pasa (Konstantinápoly), Tomka Elek százados, Wrede Ignác herceg, (Salzburg), Rozenfeld József (Lipcsé), gróf Csekonics Endre, gróf Szapáry Pál, gróf Keglevich Gyula, Rohonczy Gida stb. Az árak általában kielégítőek voltak. A legolcsóbb 400 forinton kelt el, a legdrágább 1000 forinton felül.

Kőbányai sertéspiacz. márcz. 31. Magyar elsőrendű: Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 58—59 krajczárig. Közép (páronkint 251—320 klgig terjedő súlyban) 58—59 kr. Könnyű (páronk. 250 klgig terjedő súlyban) 57—58 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klg. felüli súlyban) 58—58¹/₂ krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm súlyban) 58—58¹/₂ krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 57—58 krajczárig. Sertéslelészám: 1898. márczius 29. napján volt készlet 26.369 drb, márczius 30-án felhajtatott 802 drb, márczius 30-án elszállított 254 darab, márczius 31-ére maradt készletben 26.917 darab. A hizott sertés üzletirányzata csendes.

Budapesti konzum-sertésvásár, márczius 31. A ferenczvárosi petroléumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. márczius 30-án érkezett 408 drb. Készlet 429 darab, összes felhajtás 837 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 502 drb; elszállítottan maradt 335 drb. Napi árak: 120—180 kilós 56—59 kr., 220—280 kilós 56—59 kr., 320—380 kilós 56—59 kr., öreg nehéz 56—58 kr., malacz 36—42 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Budapesti gazdasági és tenyészmérhavasár, márczius 31. (A budapesti közbádoghid és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtatott: 309 drb, ugymint: jármos ökör, közép minőségű 100 drb. Fejős tehén: tarka 123 drb, bonyhádi 41 drb. Jármos bivaly 12, tinó 30, tenyész-bika 3, fejős teheneket jobban keresték s 10—15 forintra drágábban fizették, ellenben jármos ökrök egészen el voltak hanyagolva. Következő árak jegyzet-tek: tarka, kevert származású tehén 70—120 frt, bonyhádi tehén 130—170 frt.

Budapesti vágómarhavasár, márczius 31. (A budapesti közbádoghid- és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtatott: 2449 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1546 drb magyar és tarka ökör, 495 drb magyar és tarka tehén, 243 darab szerbiai ökör, 6 drb szerbiai tehén, 140 darab bika és 19 darab bivaly. Minőség szerint 706 darab elsőrendű hizott, 1587 drb középminőségű és 156 drb alárendelt minőségű. Változatlan felhajtás mellett, melyen több jó minőségű marha volt, mint a múlt héten, az árak általánosságban változatlanok maradtak s a látszólag magasabb jegyzéseket a felhajtott állatok jobb minősége indokolja. Csak állványb minőségű, csontos ökrök, melyekből a konserv-gyárak már csak néhány darabot vásároltak, voltak nehezebben eladhatók. Különbösen a vásár lefolyása meglehetősen élénk volt. Következő árak jegyzet-tek: Hizott magyar és tarka ökör, jobb minőségű 28¹/₂—32 forintig, kivételesen 32¹/₂ ftig, hizott magyar és tarka ökör, középminőségű 25—28 frtig, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 21—24 frtig, jobb minőségű magyar és tarka tehén 21—30 forint, magyar tehén, középminőségű 21—30 frtig, szerbiai ökör, jobb minőségű 25—29 frtig, szerbiai középminőségű 22—24 frtig, szerbiai bika 22—29 frtig, szerbiai bivaly 18—22 frtig, métermázsánkint elsősúlyban.

Budapesti szurómarhavasár, márczius 31. Felhajtatott 754 drb belföldi, növendék élő borjú, 88 drb élő bárány, 12 drb belföldi leölt borjú, 2791 drb leölt bárány, 2 kecske. Az erős felhajtás az árak mérsékelt csökkenését idézte elő. Jegyzett árak: Élő borjúk: belföldi 25—37 forintig, kivételesen 41 forintig, élő bárány 3—6 forintig, öltött bárány párja 2.50—7 forintig.

Bécsi szarvasmarhavasár, márcz. 31. A mai vásárra felhozta: 3880 drb borjút, 1431 drb élő sertést, 1604 drb leölt sertést, 273 drb leölt juhot és 3669 drb bárányt. A borjvásáron az üzlet élénk volt és az árak 2 krral kilónkint javultak. Leölt sertések ára mérsékeltlen olcsóbbodott. Jegyzések: Leölt borjú 36—46 kr., prima 48—64 kr., egész finom minőség 52—60 kr., fiatal sertés 34—44 kr., leölt nehéz sertés 50—64 kr., prima süldő 42—52 kr., leölt juh 26—40 kr. kilónkint. Bárány 4—12 kr. párja.

Sorsolás.

Magyar királyi osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai húzásának nagyobb nyeresményei a következők: 10.000 koronát nyert: 89118. 6000 koronát nyertek: 5681 és 48348. 2000 koronát nyertek: 2852 83525 49826 40703 1534 71679 39158 35104 86251 72206 9777 50664 13152 69746 44506 47253 17760. 1000 koronát nyertek: 5655 46367 3669 38644 39842 5410 23703 25801 71334 52916 10217 30713 82385 26166 79989. 500 koronát nyertek: 69928 83806 51795 77062 96453 6544 2668 69557 14681 73784 43400 73555 64400 2831 80732 19107 19022 88092 84573 71606 29337 11347 54411 40888 96179 51413 38410 4086 87395 24992 72439 92386 72323 48063 47749 13199 11763 71546 38438 82098 63988 19339.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, márczius 31.

Eltelet tehát a tavaszi szállítással kötött terményvitelek teljesítési idejének első fele.

E hónap elsején 12 forint 05 krajczár volt a papirosbuza kurzusa és 12 forint 80 krajczár a 75 kilogrammos készárú az effektív vásáron és ekkor a józanul és elfogulatlanul ítélők joggal azt mondhatták, hogy ez bizony képtelen állapot, mert végre akár ma átveendő az az áru, akár néhány héttel később, annak logice csak egy ára lehet, főleg amikor kétséget nem szenved, hogy minél előbbre fog haladni az idő annál jobban fog fogyni a készlet. A gabonacsarnok befentesei azonban ezt szürke theorianak mondták, s náluk az áru maga mellékes: a fő dolog, a pozíció. A kínálat és kereslet aránya a tőzsérek és organumaik szerint nem egyéb közgazdasági fantáziánál. Hiába kerestük ki a lomtárból a tőzsde elfakult árjegyzékclapjait, kimutatva ezek alapján, miképp az utolsó három lustumban nem volt eset rá, hogy a teljesítési idő hónapjában csak tíz krajczárt felülmuló disparitás is fennállott volna. A tőzsde beavatottjai tudni vélték, hogy a liszt kelendőségi viszonyai kedvezőtlenül alakulnak és hogy az Alduna hajózási viszonyai élénkülnek. Ezeknek a viszonyoknak a különféle alakulásai folytán intim viszonyba léptek a contremine-nal, amelynek hajtásain bizony nem lelnek most örömet. Hiába, kétszer kettő az négy — még a börzén is. Ime, ma ugyane hónap utolsó napján 12.64 forint a kötés és 13 forint az ennek megfelelő buza ára. Közeledünk tehát a teljes kiegyenlítés felé és ez most már annál hamarabb fog bekövetkezni, mivel a kötés árfolyama aránytalanul rohamosabban emelkedik a készáru áránál, de azért ennek is kijut a maga része és ma ismét öt-tíz krajczárral javult a buza jegyzése. Ugyan ki kérdezi most, hogy a malmok gyüleseznek-e és hogy e konferenciákon határoznak-e valamit, vagy sem; ki törődik azzal, vajjon a fehér vagy a sötét liszt kedveltségben tölti-e napjait. Hisz a malmok sem nézik a buza színét, lehet az piros, sárga vagy fakó, csak buza legyen, minél több, hogy annál jobban készülhessenek elő a parciális vagy teljes üzembeszüntetésre, amely tudvalevőleg holnap veszi kezdetét. Csakhogy holnap április elseje van ám!

Csak a szokásnak hódolunk, amidőn a külföldi piacok áralakulásáról is beszámolunk, mert ma bizony senki sem figyel meg az internacionális vásárt. New-Yorkban a kivitel fokozódott tevékenységet fejt ki és tegnap a kikötőkben 26 hajórakomány buza kelt el. Az árak ³/₈ centssel emelkedtek, kivéve az augusztusi és szeptemberi határidőket, amelyek valamivel lanyhultak. Így alakultak az árak Chicagóban is. Az amerikaiak nem hagyják figyelmen kívül, hogy a nemzetközi áruhiány megszűnik az új termés behordásával, innen datálódik a prompt és szeptemberi buza közötti 21 centes deport. Főleg, amikor a terméskilátások bő hozammal kecsegtetnek, ezt nem lehet ignorálni. Tegnap a kansasi mezőgazdasági hivatal adta ki jelentését, amely szerint a téli buza állása kitűnő és megfelel egy középtermés 105 százaléknak.

Megemlítjük még, hogy ma 500 métermázsas rozsot mondtak fel.

Buza.

Elkelt 15.000 métermázsas hét és fél krajczár magasabb áron.

Előfordult eladások búzában.

Table with columns: Mennyiség mmkésében, ó vagy uj, származás, minőség megj., átadási hely, ár netto 100 kg-ért, kész vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések búzában.

Table with columns: Faj, Mennyiség, 100 kilogr. kessp. ára, 100 kilogr. kessp. ára.

Határidőzlet búzában: Tavasi buza irányzata persze szilárd, az árak rohamosan emelkedtek, míg őszi buza alig változott.

Előfordult határidőkötések búzában.

Table with columns: Határidő, Dél- és déli tőzsde, Déltani tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata, Leszámloló árfolyamok.

Rozs.

Készárúzet rozsbán: Elkelt néhány kocsi-rakomány tartott áron.

Előfordult eladások rozsbán.

Table with columns: mennyiség mmkésében, ó vagy uj, származás, minőség megj., átadási hely, ár netto 100 kg-ért, kész vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Table with columns: ó vagy uj, faj, hektoliterenkinti súly kilogrammban, 100 kilogramm kessp. ára.

Raktárállomány: A közraktárban 15.300 métermázsza; a nyugati pályaudvaron 1286 métermázsza.

Határidőzlet: Tavasi rozsbán csekély üzlet volt, az árak javultak, az őszi rozs kurzusai is emelkedtek valamivel.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Dél- és déli tőzsde, Déltani tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata, Leszámloló árfolyamok.

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben. Zab változatlan, a kínálat is kereslet egyaránt gyér. Árpa üzletlen, csak takarmányruban van némi forgalom. Tengeri tartósan lanya.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: Mennyiség mmkésében, ó vagy uj, faj, minőség megj., átadási hely, ár netto 100 kg-ért, kész vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, ó vagy uj, faj, hektoliterenkinti súly kg-ban, 100 kg. kessp. frttól, frtig.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárban 9.500 métermázsza árpa, 9200 métermázsza zab, 18.200 métermázsza tengeri. A nyugati pályaudvarban 2535 métermázsza árpa, 319 métermázsza zab, 654 métermázsza tengeri. A Silosban 8800 métermázsza tengeri.

Határidőzlet. Tengeriben az irányzat valamivel kellemesebb. Zab is emelkedő.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, Határidő, Dél- és déli tőzsde, Déltani tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, határidő, déli tőzsde zárlata, Leszámloló árfolyamok.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi március hó 29. este 6 óráig március 30. este 6 óráig Budapestre vasuton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővárműhelyeknél előjegyzett gabona- és lisztmozgásokról a következő kimutatást teszi köze:

Table with columns: Az ár megnevezése, Erkezett, Elszállított.

a fővárműhelyeknél előjegyzett:

Table with columns: Az ár megnevezése, Visszkivétel, Az ár megnevezése, A visszkivétel.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, március 31.

A reggeli lapok békésebb híreket hoztak Amerikából is, Spanyolországból is és ezeknek alapján szilárdan indult a tőzsdén az üzlet már megnyitáskor, a nemzetközi értékeknek, különösen államvasutaknak ára tetemesen megjavult, de még helyi érdekeink némelyike is keresettebb volt, ugymint a rimamurányiak, melyeknek ára rövid idő alatt 4 forintra emelkedett. Délben azonban a forgalom csökkent, megállítván a lanyhább hangulat által, melyet Berlinből jeleztek és ekkor a salgótarjániakban mutatkozott nagyobb kínálat, minélfogva árak csökkent is 3 forintra. Délután az árak általán megcsappantak egy-egy fél forintra, mert az üzlet fölötté csekély volt és azok a kevesek is, kik valamely papiron tudni akartak, alig találtak vevőt a teremben.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 383.75 Jelzálogbank 255.75, Leszámloló bank 252.50, Osztrák hitelrészvény 365.70—366.15, Osztrák-magyar államvasut 342.25—342.75, Villamos vasut 276.—277.—, Rimamurányi 251.75—255.

Dél- és déli tőzsdén 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 366.—, Magyar hitelrészv. 383.75, Aranyjárdék 121.30, Koronajárdék 99.30, Leszámloló bank 252.50, Jelzálogbank 255.75, Rimamurányi 254.75, Osztr.-magy. államvasut 342.50, Ipar- és keresk. bank 103.—, Déli vasut 76.75, Villamos vasut 276.50, Közúti vasut 405.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Kereskedelmi bank 1417, Salgótarjáni 618.—615.—, Közúti vasut 404.75—405.—, Villamos vasut 276.25—276.50, Magy. hitelrészvény 383.75—383.50, Magyar leszámloló bank 252.—251.75, Rimamurányi 254.25—253.75, Osztrák hitelrészvény 365.40—365.30, Déli vasut 77.25, Osztrák-magyar

államvasut 342.40—341.90. Országos központi takarékpénztár 790.—, Erzsébetmalom 290.—, Felső-magyarországi bánya 105.50, Drasche 848.—850.—, Schlick 208.—.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2.—2.50 frt; 8 napra 5.—6.— frt, április utóljára 10—11 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: március 31., március 30., Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámloló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közúti vaspálya, Villamos vasut.

Az utótőzsdén: osztrák hitelrészvény 365.40 364.90, magy. hitelrészvény 383.25—382.75, osztrák-magyar államvasut 341.75—341.25, közúti 404.25 forinton köttetett.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: március 31., március 30., Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámloló bank, Jelzálogbank, Rimamurányi vasmű, Közúti vaspálya, Villamos vasut, Ipar és keresk. bank, Déli vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, március 31. Terményekben változatlan irányzat mellett üzletlenség uralkodott.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogrammonként, Pénz, Ár.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, márc. 31. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, árak: szilárdak. — Baromfi élénk, árak szilárdak. — Halban élénk, árak csökkentek. — Tej- és tejtermékek élénk. — Tojásnál élénk, árak csökkentek. — Zöldségnél élénk. — Gyümölcsnél élénk. — Fűszereknél csendes. — Időjárás: derült, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahús hátulja I. 48—56 frt, II. 42—48 frt. Birkahús hátulja I. 36—40 frt, II. 28—36 frt. Borjúhús hátulja I. 50—56 frt, II. 45—50 frt. Sertéshús elsőrendű 56—60 frt, vidéki 50—54 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 70—80 kr (kilonként). Sertésszír hordóval 57.0—60.0 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.20—1.80 frt. Csirke 1 pár 0.70—2.00 frt. Lud hizott kilonként 55—60 kr. — Különfélék. Tojás 1 láda (1440 drb) 30.0—30.5 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.00—1.50 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.40—4.00 frt. Lenese m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 8—12 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 15—30 frt. Vaj közöns. kilonként 95—1.00 frt. Vaj-téa kilonként 1.20—1.40 frt. Burgonya-rózsza 100 kiló 2.60—3.20 frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.65—3.40 frt. — Halak. Harsca (élő) 0.80—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.60—1.20 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.45—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, március 31. Irányzat változatlan. Kontingens nyersszesz jegyzése 18.75—19.— forint. Finomított szesz nagyban 56.75—57.—, Finomított szesz kicsinyben 57.25—57.50, Élesztő-

szesz nagyban 56.75—57.25, Élesztőszesz kicsinyben 57.50—57.75, Nyersszesz adózva nagyban 56.75—56.—, Nyersszesz adózva kicsinyben 56.25—56.50, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 15.75—16.—, Denaturált szesz nagyban 21.—21.25, Denaturált szesz kicsinyben 21.50—21.75. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, márcz. 31. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.60—19.80 forinton kelt el. Zárlatjegyzés 19.50—19.70 frt.

Prága, márcz. 31. Adózott tripló szesz nagyban 55.1/2 frton jegyeztek. Adózatlan szesz nagyban 19.— forint azonnali szállításra.

Trieszt, márcz. 31. Kivitelezési szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenként nagyban osztrák-magyar áru 11.75—12.50, román áru 11.75—14 frt.

Berlin, márcz. 31. Szesz helyben 48.30 márka = 28.36 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenként a 10.000 literszázalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Stettin, márcz. 31. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 47.10 márka = 27.59 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Boroszló, márcz. 31. Szesz (50-es) pr. áprilisra 65.70 márka = 38.56 frt; szesz (70-es) pr. áprilisra 46.— márka = 27.— frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Hamburg, márcz. 31. Szesz márcz.—ápril 24.—márka = 14.09 frt; ápril—májusra 23.90 márka = 14.03 frt; május—júniusra 23.90 márka = 14.03 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 forint.

Páris, márcz. 31. Szesz folyó óra 46.50 frk = 24.51 frt; áprilisra 46.— frk = 24.24 frt; májustól 4 óra 45.25 frk = 23.86 frt; négy utolsó óra 42.— frk = 22.13 frt. Az árak 10.000 liter százalékonként 1/4% leszámítással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Cukor.

Prága, márcz. 31. Nyers cukor 88% cukortartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 12.37 frt, okt.—decz. szállításra 12.35 forint.

Hamburg, márcz. 31. Nyers cukor f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.05 márka, áprilisi szállításra 9.07 márka, májusi szállításra 9.13 márka, augusztusi szállításra 9.40 márka. Irányzat tartva.

Páris, márcz. 31. Nyers cukor (88 fok) kész áru 28.50—29.— frk, fehér cukor márcziusra 31.3/4 frk, áprilisra 31.50 frank, májustól 4 óra 32.— frk, négy utolsó óra 30.3/4 frank. Finomított készáru 101—101.50 frank.

London, márcz. 31. Jávacsukor 11.1/2 shilling. Ártartó.

Olajok.

Páris, márcz. 31. Repceolaj folyó óra 53.25 frk (= 25.07 frt); áprilisra 53.25 frk (= 25.07 frt); májustól 4 óra 54.25 frk (= 25.54 frt); 4 utolsó óra 55.25 frk (= 26.05 frt). Arak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, márcz. 31. Repceolajhelyben 50.50 márka (= 29.65 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Petroleum.

Hamburg, márcz. 31. Petroleum helyben 5.—márka = 2.93 frt.

Antwerpen, márcz. 31. Petroleum fin. helyben 15.3/4 frank = 7.28 frt.

Bréma, márcz. 31. Petroleum fin. helyben 5.10 márka = 2.99 frt.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, márczius 31. A mai tőzsdén tavaszi buza újra emelkedett, miután folytonosan fedezeti szükséglet mutatkozik. Az effektív piaczn teljes árakat fizettek. Kötetett buza tavaszra 12.45—12.44—12.47, buza máj.-jun. 12.10—11.05—12.11, rozs tavaszra 8.86, zab tavaszra 6.93—7.—, tengeri május-júniusra 5.53—5.52—5.51 forinton.

Hivatalosan jegyeztek: Buza tavaszra 12.46—12.47, május-júniusra 12.10—12.12, rozs tavaszra 8.86—8.87, tengeri május-júniusra 5.54—5.55, zab tavaszra 6.99—7.01 frton.

Boroszló, márcz. 31. Buza helyben 19.10 márka (= 11.21 frt) sárga. Buza helyben 19.— márka (= 11.15 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.75 frt). Zab helyben 15.40 márka (= 9.04 frt). Tengeri helyben 12.— márka (= 7.04 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Hamburg, márcz. 31. Buza holsteini 187—200 márka (= 10.98—11.74 frt). Rozs meklenburgi 140—148 márka (= 8.22—8.69 frt). Rozs orosz 111—112 márka (= 6.51—6.57 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Páris, márcz. 31. (Megnyitás.) Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza apr.-ra 28.80 frank (= 13.72 frt). Buza máj.-jun.-ra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza májustól 4 óra 27.80 frank (= 13.24 frt). Rozs folyó óra 18.— frank (= 8.56

frt). Rozs apr.-ra 18.— frank (= 8.56 frt). Rozs máj.-jun.-ra 18.— frank (= 8.56 frt). Rozs májustól 4 óra 17.30 frank (= 8.24 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, márcz. 31. (Zárlat.) Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza apr.-ra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza május-júniusra 28.60 frank (= 13.63 frt). Buza 4 óra májustól 27.80 frank (= 13.24 frt).

London, márczius 31. Gabona nyugodt, változatlan. Buza bágyadtabb, árpa szilárd. Hozatalok: buza 4.860, árpa 14.950 és zab 8.320 qu.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, márczius 31. A mai tőzsdén kedvezőbb irányzat jutott érvényre, miután a spanyol-amerikai vizsály tekintetében megnyugtató hírek érkeztek. Hitel és államvasuti részvényeket az arbitrage vásárolt, míg rimamurányi vasműrészvényeket Budapestről vásároltak. Fegyvergyár az üzlet folyamán emelkedett, ellenben nemzetközi papírok gyengébb berlini jegyzésekre olesóbbodtak.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 365.65—366.35, Anglo-bank 161.25, Union-bank 302.75—Magyar hitelrészvény 383.50—384.50 Osztrák-magyar államvasut 342.25—342.85, Déli vasut 76.75—77.15, Fegyvergyár 305.50, Alpési bánya 154.—152.90, Rimamurányi 252.—254.75, Tramway 508—504, Magyar aranyjárdék 121.30, Magyar koronajárdék 99.30, Török sorsjegy 58.—58.20, Német márka 58.76.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 366.—, Magyar hitelrészvény 383.50, Tramway 504.—, Länderbank 221.25, Osztrák-magyar államvasut 342.37, Déli vasut 76.75, Alpési bánya 153.—, Rimamurányi 253.50, Májusi járadék 102.10, Töröksorsjegy 58.—.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 365.37, Magyar hitelrészvény 383.25, Länderbank 220.75, Union-bank 302.50, Anglo-bank 161.50, Bankverein 271.—, Osztr.-magy. államv. 341.75, Déli vasut 76.75, Elbenvölgyi vasut 260.75, Északnyugati vasut 246.—, Alpési bánya 152.60, Rimamurányi 253.25, Májusi járadék 102.20, Magyar koronajárdék 99.40, Török sorsjegy 58.10, Német márka 58.77, Török dohányrészvény 132.50.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: Magyar aranyjárdék 121.30. Magyar koronajárdék 99.40. Tiszai kölcsönsorsjegy —. Magyar földtehermentesítési kötv. 97.25. Magyar hitelrészvény 382.70. Magyar nyereségykölcsön sorsjegy 160.—. Kassa-oderbergi vasut 191.—. Magyar kereskedelmi bank 1418.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.20. Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.10. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 250.50. Rimamurányi vasrészvénytársaság 252.25. 4.2% papírjárdék 102.25. 4.2% ezüstjárdék 102.05. Osztrák aranyjárdék 122.35. Osztrák koronajárdék 102.15. 1860. sorsjegyek 143.50. 1864. sorsjegyek 196.—. Osztrák hitelsorsjegyek 304.25. Osztrák hitelrészvény 365.13. Angol-osztrák bank 161.—. Union-bank 302.—. Bécsi Bankverein 271.—. Osztrák Länderbank 221.—. Osztrák-magyar bank 922.—. Osztrák-magyar államvasut 341.58. Déli vasut 76.75. Elbenvölgyi vasut 260.50. Dunagőzmozgási részvény 442.—. Alpési bányarészvény 152.50. Dohányrészvény 132.—, 20 frankos 9.53. Cászári királyi vert arany 5.69. Londoni váltóár 120.50. Német bankváltó 58.72.

Bécs, márczius 31. (Utőtőzsdé.) A déli tőzsdé zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 364.87, Magyar hitelrészvény 383.—, Anglo-bank 161.50, Bankver. 271.—, Union-bank 202.50, Länderb. 221.—, Osztrák-magyar államvasut 341.37, Déli vasut 77.—, Elbenvölgyi vasut 261.—, Északnyugati vasut 246.—, Török dohányrészvény 132.50, Rimamurányi vasmű 253.50, Alpési bánya 152.50, Májusi járadék 102.25, Magyar koronajárdék 99.30, Török-sorsjegy 58.—, Német márka azonnali szállításra 58.77.

Berlin, márczius 31. Májusi járadék 102.—, Ezüstjárdék 101.80, Osztrák aranyjárdék 103.50, Magyar aranyjárdék 103.10, Magyar koronajárdék 100.10, Osztrák hitelrészvény 229.90, Osztrák-magyar államvasut 145.50, Déli vasut 33.70, Északnyugati vasut —, Elbenvölgyi vasut 131.25, Bustiehrádi vasut 288.50, Osztr. bankjegy 170.10, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 170.05, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.95, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.48 1/2, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 93.40, Laura-kohó 182.30, Harpeni 177.—, Olasz központi vasut 134.80, Török sorsjegy 115.50.

Az utőtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 229.75, Osztrák-magyar államvasut 145.40, Déli vasut 33.60, Magyar aranyjárdék 103.10, Disconto-társaság 290.—.

Frankfurt, márczius 31. (Zárlat.) 4.2% papírjárdék 86.50, 4.2% ezüstjárdék 86.60, 4% osztrák aranyjárdék 103.55, 4% magyar aranyjárdék 102.95, magyar koronajárdék 100.—,

osztr. hitelrészvény 309.37, osztr.-magyar bank 786.—, osztr.-magy. államvasut 294.50, déli vasut 68.13, bécsi váltóár 170.02, londoni váltóár 20.48, párisi váltóár 80.98, bécsi bankverein 220.63, villamos részvény 130.70, alpési bányarészvény 129.20, 3% magyar aranykölcsön 91.10. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, márczius 31. (Esti tőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 309.—, Osztrák-magyar államvasut 294.37. Az irányzat csendes.

Frankfurt, márcz. 31. (Utőtőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 308.75, osztrák-magyar államvasut 294.50, déli vasut 68.25.

Hamburg, márczius 31. (Zárlat.) 4.2% ezüstjárdék 86.55, osztrák hitelrészvény 309.—, osztrák-magyar államvasut 734.—, déli vasut 161.—, olasz járadék 93.40, 4% osztr. aranyj. 103.50, 4%-os magyar aranyjárdék 102.80. Az irányzat gyengült.

Páris, márczius 31. Uj 3% francia járadék 102.60, 3%-os francia járadék 103.32, Osztrák fölhitelintézet 1263, Länder-bank 488.—, Osztrák aranyjárdék 105.20, Déli vasuti elsőbbség 392.50, Alpési bánya 333.—, Török dohányrészvény 285.—, Török sorsjegy 107.50, Olasz járadék 93.55, Spanyol kölcsön 51.81, Meridional 676.—, Otomanbank 545.50, Rio Tinto 72.—, Debeers 680.—, Eastrand 100.—, Chartered 69.50, Randfontein 40.—, Lanlya.

London, márczius 31. (Zárlat.) Angol consolek 111.3/4, déli vasut 7.50, spanyol járadék 53.50 olasz járadék 92.50, 4% magy. aranyjárdék 102.—, 4% rupia 62.—, Canada pacificvasut 85.1/8, leszámítási kamatláb 3.1/8, ezüst 25.11/10, Az irányzat szilárd.

New-York, márczius 31. Ezüst 55.5/s.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távlati jelentése 1898. márczius 31-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm., Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm. Lists various cities and their weather data.

Az egyik depresszió a német tengerpartra vonult, a másik érinti a francia partot. A légnyomás különben ugy északról mint keletről emelkedett és a keleti maximum is erősödött. Az európai időjárás általában változóan és esőre hajló. Legkevésbé jutott a csapadékból Oroszországnak. Hazánkban tegnap sok helyen volt gyenge zápor, jobbra szivatos jelleggel. Jég is esett Nagylakon, Szegeden, Egerben és Selmecshányán. Az esőmennyiség egyébként többnyire néhány millimétert tett. A hőmérséklet kissé magasabb a normálisnál. Változóan felhős, enyhe idő várható, szélviharosan, kevés esővel.

VIZÁLLÁS.

— Márczius 31-én. —

Table with columns: Folyó, Vizmértés, Vizállás reggel, Áradás n. apakban, Folyó, Vizmértés, Vizállás reggel, Áradás n. apakban. Lists river levels and tides for various locations.

Felölts szerkesztő: Lipesey Ádám.

MINDENFÉLE

Az Egyesült-Államok hadserege. Az Egyesült-Államok hadseregéről vajmi keveset tudnak Európában. Most, amikor valószínűvé vált, hogy kitör a háború Spanyolország és az Unió között, a figyelem az Egyesült-Államok érdekes hadserege felé fordul. Az Uniónak két hadserege van: a 35.000 emberből álló rendes, szövetséges csapatok és a nemzeti gárda vagy állami csapatok, amelyeknek létszáma 150.000 ember. Ezek a csapatok néhány óra alatt teljesen fel vannak szerelve és rögtön indulhatnak az ellenség ellen. Hogy ezeken kívül mennyi önkéntes áll rendelkezésre, elképzelhető abból a körülményből, hogy ott minden fegyverfogható ember, még a nők is készek a háborúba menni. A rendes hadsereg gyalogságból, lovasságból és hispániai tüzérségből áll és ez az egyetlen állandó serege az Egyesült-Államoknak. Ezek inkább közbiztonsági szolgálatot teljesítenek s az indiánok ellen harcolnak. Ebben a seregben zsoldosok vannak a világ összes államaiból. Minden husz éves, egészséges és 150 fontnál kisebb súlyú embert felvesznek. A közembernek ismernie kell az angol nyelvet, öt évi szolgálatra és feltétlen szolgálati engedelmességre kell magát írásbelileg kötelezzie. Az első évben 13 dollár, a második évben 15 dollár és végül 18 dollár a zsoldja. A szolgálati idő alatt egyenruhát, fegyvert és teljes ellátást kapnak és vannak aztán kisebb-nagyobb jövedelmeik is. A kaszárnyai szolgálat nem nehéz. A gyalogság például naponta egy órai gyakorlatot tart. A szolgálaton kívül a katona fegyvert nem viselhet. A szigorú fegyelmet csak a szolgálatban követelik.

A szökevényeket — tíz közül egyet fognak el — szigorúan büntetik. Ennek a szövetséges hadseregnek tehát a Spanyolország elleni háborúban nem sok hasznát vehetik, már csekély számánál fogva sem, habár tisztjeik kitűnően vannak kiképezve. Nagyobb szerepet játszik majd a háborúban a nemzeti hadsereg. Ez is sajátágosan van szervezve. Mellesleg meg kell említenünk, hogy az Egyesült-Államoknak minden fegyverfogható tagja katona a 18—45 év között. A hátkében a nemzeti hadsereg tulajdonképpen állandó közbiztonsági őrség. A háborúban az egész hadsereg törzsét teszi ki és az elnök parancsnoksága alatt áll. A nemzeti hadsereg jóval magasabb fokú áll, mint a zsoldosokból álló szövetséges hadsereg. A szövetséges katonát a nép megveti, a nemzeti hadseregben szolgálni ellenben nagy tisztesség és egyáltalán nagy megtiszteltetés az illetőre, ha ebbe a seregbe felveszik. A nemzeti hadsereg az amerikai ifjúság díszé, virága.

Csak azokat sorozzák be ide, akik a társaknak is kellemesek. Gyakran szavazattöbbséggel határoznak afelett, hogy az illetőt felvegyék-e vagy nem. Ha mégis tévednek, akkor a kellemetlen embert egyszerűen kiutasítják. A tisztet a csapatok szabadon választják és a közkatona is elérheti a legmagasabb állásokat. Így az egész nemzeti hadseregnek jelenlegi parancsnoka egykor közkatona volt. Ezek a katonák legalább három évi szolgálatra kötelezik magukat, de tíz évig, sőt tovább is szolgálhat, ha kedve tartja. Szabad idejében polgári foglalkozása után láthat, csupán, ha a parancsnok hívja, kell gyorsan az állomásán lennie. Az engedelmességet a legszigorúbban követelik s annak megszegését pénzbírsággal és súlyos fogsággal büntetik. A szolgálaton kívül nincs fegyelem és a tiszték és közlegények egész kedélyesen érintkezhetnek egymással, együtt játszhatnak és ihatnak. Ha tekintetbe vesszük, hogy a legtöbb gárdista messze lakik a kaszárnyától, egyszerűen csodálkozunk kell ama gyorsaság felett, amelylyel a csapatok összegyűlnek és indulásra készen állanak. A nagy brooklyni felkeléskor 1895-ben például éjjelkor adták ki az első dandárnak a rendeletet a gyülekezésre és már négy órakor 5000 ember indulásra készen állott és a felszerelésből még csak egy patron sem hiányzott. Pennsylvániában sikerült az egész nemzeti hadsereget egy éjjel Homestear felé indítani a Carnegie-féle vasbánya fellázadt munkásainak a megfélemezésére. Ha a sereget komoly esetben hívják össze, akkor a hadiparancs felfolvasása

után a legszigorúbb fegyelem áll be és a legcsekélyebb kihágást, vagy fegyelemszegést is a legszigorúbban büntetik — sokszor halállal is.

Az ötéremben. V e n d é g : Nincs semmi más, csak tojás és rántotta? Mit tanácsol, mit rendeljek?

P i n c z é r : Én tojást nem rendelnék, azok rendszeren bűdösek. Rendeljen rántottát, abban nincs tojás!

Egy nevezetes palota. A Párisban most épülő orléans-i pályaudvar és a hozzávezető utak építése miatt a Szajna partjának egyik oldalán sok régi palotát bontottak le. Ezek közt nem egy olyan van, amely nevezetes szerepet játszott Páris történetében és irodalmi vagy művészi életében. Ezek közt a legérdekesebb a Pailleronnak, a híres vigjátékirónak a háza, mely a Quai d'Orsay és a Rue du Bac sarkán állott. Ezt a palotát Robert de Cotte, a király első építészé építtette és a forradalmak ágyú szíjén megkímélték. Tíz esztendeig lakott benne Pailleron. Akkor egy másik régi családi palotába, a Chimay-palotába költözött. A Pailleron házában annakidején maga Cotte, az építő lakott, halála után pedig A r g e n t a l grófnak, Lecouivreur Adrienne barátjának tulajdonába került. A gróf egy ideig a művésznek kezére aspirált, de ez nem akart belemenni a dologba és igyekezett a gróftól csöndes uton eltávolítani, megmagyarázván neki, hogy a köztük levő nagy korkülönbség miatt (a gróf sokkal fiatalabb volt a művésznőnél), szó sem lehet házasságról. A gróftól nagyon lesújtotta a kategorikus elutasítás és palotájába vonulva, egész életét a művész emlékének szentelte. Későbbi lakói közt nevezetes egyéniség volt Chastellux marquis, ama katonák egyike, akik a hétéves háborúban kitűntették magukat bátorságukkal s a kit később az Akadémia is tagjai sorába választott. Utána Talleyrand-Périgord Sándor lakott benne, a híres diplomata nagybátyja, aki előbb Rheims, azután Páris érseke volt. A második császárság korában az akkor nyitott Café d'Orsay révén vált híressé, mert ez volt a lovasisták, írók és művészek törzskavéháza. Ide jártak C o p p é e, D a u d e t, J o h n L e m o i n e, T h e o p h i l e G a u t i e r, G a l i t z i n herceg. M a e - M a h o n marsall, G a l l i f f e t tábornok és még sok más nevezetes személyiség. Most már nyoma sincs ennek a nagymultu háznak s mikor a pályaudvarból vagy pályaudvarba hajtató kocsisok elvágtatnak ott, ahol ez a ház volt, senkinek sem jut eszébe, hogy az a hely milyen nagy időket és milyen nagy embereket látott...

Kérdés. Mit csinálsz itt, Károly?

— Lakást keresek?

— Most éjfélikor?

— Természetesen. Saját lakásomat nem találom.

A nap legendája. Mikor az Isten a világot megteremtette és az első emberpárt elhelyezte benne, a nap még akkor nem volt az égen, csupán a hold és a csillagok. Nagyon érezte a hiányát az Isten és gondolkodott, hogyan teremse elő. Nem kellett sokáig gondolkoznia, mert az Ádám és Éva áldozati tüzeből egy szikra fölszállott az égbe és a helyett, hogy elaludt volna, egyre fényesebb és nagyobb lett. Nagyon megtetszett ez az Uristennek és legszebbik szobájában helyezte el a szép csillagot, szép fonású véka alatt. A szikra nőttön nőtt, végre is nem lehetett már a szobában tartani. Erre azt mondta a Mindenható:

— Nem azért van a világosság, hogy véka alá rejtegessenem. Ugyis van szükségem valami fényességre az emberek részére, kitűzöm hát a mennyeboltra.

Ugy is történt. A szikrából, mely eddig csak nagybodott és fényesebb lett, egyre izzóbb jóság lett. Olyannyira tüzes volt, hogy az emberek imádkoztak az Istenhez, tenné meg, hogy a napnak csak egy részén tüzelne le rájuk a nap; mikor a hold világít, akkor nem kell nekik. Az Isten meghallgatta kérésüket s azóta is mindennap lenyugszik és mindennap fölkel a nap.

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ.

(Politikai és társadalmi tréfás rajz)

Írta: MIKSZÁTH KÁLMÁN. (39)

X. A parlament.

Napok multak el a megrázó esemény után, mely a „nádor-utcai csata” néven lesz ismeretes örök időkre a fővárosi pénzüzetek történetében. Zrinyi és emberei a vizsgálati fogságban ültek (az együtt maradt közlegénységet is sikerült tulnyomó katonai erővel lefegyverezni és fogolylá ejteni ama véres napot követő éjjelen), a föllázadt emberi érzéseknek immár elég volt téve. A megtorló hatalom megtette a magáét. Nem mondhatja senki, hogy nincsen egyenlőség és hogy nincsenek törvények Magyarországon. Azt lehetett volna hinni, hogy most már elpihen a közvélemény és egész csendesesen hagyja a vizsgálóbíró perczegő tolla alatt szaporodni a vallomási jegyzőkönyveket, míg végre megérkezik az izgalom tetőpontja: a század legérdekesebb végtárgyalása.

De nem így történt. A közvélemény olyan, mint a fodros vizeket járó hajó, ha valami hullámtól nagyot dől jobbra, okvetlenül mindjárt utána épen olyan nagyot dől balra — míg végre eligazodik. Jönnie kellett mingyárt az ellenáramlatnak is. Különösen a vidéken sajnálni kezdték Zrinyiéket. Oh a vidéken mégis puhábbak a szívek. És azt is mondták a vidéken: Bizony nagy szemtelenség úgy banni egy Zrinyivel, történelmünk nagy alakjával, mint egy közönséges gonosztevővel, és hát nem is valami nagy kár azokért az összevagdalt zsidókért... Talán mégse puhábbak a szívek a vidéken.

A magyar ember szereti keresni az igazságot. De nem szereti megtalálni. És ha mégis megtalálja, mingyárt beleun: Ejnye, de kellemetlen pofája van! És — hogy rövidek legyünk — mesés gyorsasággal kezdett nőni a vidéken a rokonszenv Zrinyiek mellett s egy nap, mintha kilépett volna Somogy megye cziperpajzsából a koronából kezdődő kéz s elajtven szőlőfürteit, tollat ragadott volna sürgős feliratot írni a képviselőházhoz, beavatkozásra kérve a parlamentet Zrinyi gróf és társainak kivételes természetű ügyében.

Az országgyűléshez küldött feliratok, kérvények sorsa, közönségesen siralmas. Ha vár is rájuk valami jövedő, az csak olyan, hogy a halottból legfeljebb prédikációs halott lesz — életet itt bele nem lehelnek. De a somogyi kérvény kivétel. Az csemege. Több: — divatcikk. Leszorítja a legkomolyabb javaslatokat. Trikót huznak fel a pártvezérek és ostrom alá kerül a háznagyi iroda karzatjegyekért.

De mielőtt még a somogyi kérvény tárgyalásra került volna, jelesül előtte való napon hire ment a városban és a politikai körökben, hogy a Zrinyi-ügyben interpelláció lesz. Pulszky Ágoston fog interpellálni. Közvetlen a kérvények előtt.

— Tehát megrendelt interpelláció.

— Lehetséges. Mert az interpelláció kényelmesebb a kormányának, mint a kérvény. Az interpelláció csak párbaj. A kérvény csata. A párbaj csak egy játék, kivált ha az ellenfelet maga a válaszoló választja.

Másnap reggel már tíz órakor megtelt a folyosó és lüktetett, pezsgett, forrt az élet; Nyegre, akit Szilágyi kiküldött az elnöki lakosztályból, mint Noé a galambot, hogy nézze meg, van-e már valaki odakünn, azzal csörtetett vissza:

— Itt vannak, kegyelmes uram, a betegek is, a mezei hadak is.

Az elnök nagy kékes szemei még nagyobbra tágláltak, kérdőleg szegződve a jegyzőre:

— Megbolondultak?

— A Zrinyi-ügy, kegyelmes uram.

— Tudom. Az a számszám. Ez az egész Zrinyi mindig föl volt fújva.

Élénk csoportok képződtek szerte a vascsoráló kis klikkek szerint; a Hungaria-szoba, a gentry-szoba, az István-szoba és mindenféle szoba. Összebujtak és a nap legfrissebb eseményeit, benyomásait beszéltek meg.

— Mi lesz Zrinyiékkal?

— Mit akar Gusztó?

— Amit Bánffy.

— De hát mit akar Bánffy?

— Hol van Pap Géza?

Mindenütt. Ahol említik, megjelenik a kis kobold; frissen siklik el az egyes csoportok közt, mint egy gyík: hófehér apró fogai messziről villognak, mint valami rizkásaszemek.

— Magunkhoz kell ragadni a kezdeményezést ebben a Zrinyi-ügyben. Nehogy megint az ellenzék csináljon belőle tőkét. Molnár apát már kézbe vette.

Molnár apát ravasz, mézes arca kibukkan a miniszter-szoba melletti sikátorból, ahol Eötvös Károly tartja szóval, rezegtetve magát a csipőin, mint egy kényes násznagy a lakodalomban. Kedélyesen évelődik az apáttal:

— No ugyan jó, hogy ezt a kis reakciót kieresztettétek. Mert ha ezt leverjük, az egész világ kálvinistává lesz, majd meglátod, és ti aztán elmondhatjátok amit a jezsuiták: „Regnavimus sicuti lupi — Expellerunt nos, sicuti canes.”

— Csakhogy tovább van a vers — vág vissza Molnár apát — Redibimus sicuti aquilae.

Ebben a perczen könnyed léptekkel suhan el mellettük Gromon Dezső:

— Azt hallom, hogy Boborné is itt van a karzaton.

(Folytatás következik.)

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszból fordította SZABÓ ENDRE (87)

— Később, később — int a kezével Sztepanics Péter, bozankodva, hogy megzavarják Istenhez való fohászzkodásában — majd később, Grusa — teszi hozzá szelidebb hangon.

De a félbeszakított hangulat már nem tért vissza a Sztepanics Péter megint jár-kei a szobájában: Tizenkét lépés ide és oda... Mért nem jön Taraszov? Azt hiszem, ideje volna... Vajjon adott-e be orvosságot a feleségem? Ni, a szomszéd haza jött a hivatalból... Neki is vannak gyerekei... Sőt ugy rémlik, sok is... ha jól tudom, négy... valamennyi egészséges... különben meglehet, hogy nincs is a láb felpuffadva, talán csalódtam...

Megjön Taraszov. Most is olyan komoly, szigorú a tekintete.

— Nos, hogy van a betegünk? — kérdezi a Sztepanics Péterre nézve, megjegyzi — ah, bátyuska, milyen szinben van! Ez nem való! Nem kell kétségbe esni. Szégyelje magát!

Taraszov bemegy a gyerekszobába s megteszi mindazt, amit eddig minden alkalommal végig csinált: halgatódzik, számolja az árverést stb.

— Én úgy látom, hogy megdagadt a lábcskája — mondja Sztepanics Péter.

— Hol?

Taraszov gyorsan felemeli a paplant, megnézi az egyik lábat, a másikat megtapogatja az ujjával s megnyugtató hangon szól:

— Szó sincs róla. — Csak úgy látszott az önnek.

— Hál' Istennek, hogy csak úgy látszott — mondja busan Sztepanics Péter.

— Hogy lesóványodott szegényke! — jegyzi meg Taraszov a gyerekekre nézve.

— Most már nincs is minék rajta tovább soványodni — szól Sztepanics Péter.

— A gyerekeknek rendkívüli erejük van arra, hogy ellenálljanak — jegyzi meg elgonz dolkozva s mintegy magában Taraszov s megázva fejét, bozzateszi: türelem, Sztepanics Péter, türelem!

És elmegy. Elmegy, mikor alig van hátra két-három óra a halállal való utolsó küzdelem beálltáig. Oh, ezek az orvosok!

Sztepanics Péter bemegy a szobájába, leül az ablakhoz s kinéz az utcára. Képtelen egy ép gondolatot összehozni. Csak nézi az utcát, a járókeleket, a saját fogataikon koscsikázó nyaralókat, a dajkák felügyelete alatt sétáló gyerekeket, a leszálló naptól megáryozott tetejű fákat. Fejében ólomnehézséget érez, szívet fájdalom szorongatja, gyöttri.

Az esti szürkület egyre sűrűbb lesz. Itt-ott világot gyújtanak a nyaralókban, az utca egyre csendesebb lesz. Valahol harmonika szólal meg s kutyaugatás hallatszik.

A Sztepanics Péter keze és lába, de egész teste is megnehezedik, szempillái lezárnak s ime: megy a vasuton, véletlenül kinéz ablakon s látja, hogy köröskörül mindent hó takar. Hó van a mezőkön, a fatetőkön, házak tetején. Valóságos tél...

— Hogy lehet az — gondolja Sztepanics Péter — mi esoda tél lehetne most? Hiszen én tavasszal utaztam el, nyárban térek vissza s itt egyszerre minden csupa hó! Ez valami érthetetlen. Ez lehetetlen!

— Sztepanics Péter, Sztepanics Péter! — hallja világosan a felesége hangos kiáltását, azután alig hallható suttogását: — Péterke meghalt.

— Mit? — ugrik fel vad kiáltással Sztepanics Péter.

Valóban a felesége áll előtte.

— Lassan! Istenem, milyet kiáltottál! — mond a felesége.

— Mi történt Petikével?

— Ugy veszem észre, mintha egy kicsit jobban volna.

— Istenem!

Sztepanics Péter keresztet vet magára s a feleségére néz. Annak meg mintha derültebb volna az arca, a szája szögleténél volt ránczok eltűntek, sőt még mintha a termete is magasabb lett volna.

— No, jerünk, jerünk, — szól sietve Sztepanics Péter, kimenve a szobájából.

— Nyugodtan elaludt, könnyebben lélegzik... nem kér inni, — mondta utközbén az őt követő Szergejevna Nagyecsda.

— Ez jó, ez jó, suttog Sztepanics Péter, erősen megszorítva a felesége kezét.

Lassacskán kinyitja a gyerekszoba ajtaját, lábujjhegyen oda megy az ágyhoz és hosszan, ellágyultan nézi a kis fiát. Igen, a gyerek jobban van. A rosszat jelentő piros folt eltűnt az arczáról, lélegzése szabad, sőt arczkifejezése is egészen más.

Sztepanics Péter óvatosan benyul a paplan alá, megtapogatva a gyerek sovány lábait s érzi, hogy bőr izzadt.

— Hál' Istennek, hál' Istennek! — suttog, — most csak álomra van szüksége, semmi egyébbre... Hagyjuk itt, hadd aludjék... és csak azon legyünk, az Istenért, hogy csend legyen. Jerünk, Nágya, kedves galambocskám, jerünk.

Távrolról keresztet vet előbb a fiára, aztán magára s kimegy a nappalszobába.

Szergejevna Nagyecsda követi őt és leül szemközt vele.

Istenem, mennyire megváltozott a fiatal asszony ez idő alatt. Tíz évvel lett öregebb. Halántékain fehér hajszálak mutatkoztak.

— Szegénykém! — szólalt meg Sztepanics Péter megfogva és csókolgatva a felesége kezét — egészen el vagy gyötörve, rád sem lehet ismerni. No, de elmúlt a baj. Petike magához jön s minden a régiben lesz megint.

Igen! elmúlt a baj, elmúlt minden. Az üvegárában álló virágcsokor, amely most is ott van az asztalon, elszáradt és kellemetlen savanyu szagot terjeszt, a k ö r pedig még friss, illatos volt.

— S mindennek én, csak én vagyok az oka — kiált fel önmagát kizó extáziással Szergejevna Nagyecsda s eltakarja arcát a kezével.

— Te? (Sztepanics Péter szeliden leháritja a kezét és növekedő csodálkozással néz rá). Miért lennél te az oka?

— Nem vigyáztam a gyerekekre... rossz anya voltam.

— Oh, kedves galambocskám — szól Sztepanics Péter mosolygással — ez mindig úgy szokott látszani, de ez bolondság... A betegségről nem tudni, mitől támad s épügy nem tudni, hogy mitől mulik el. Ne vádold magad igaztalanul. Nyugodj meg, ne sirj! No, ne sirj, ne...

— Nem... én... én...

Szergejevna Nagyecsda hiszterikusan zokogott. Mindaz, ami szívében rejlett fiának tizenégy napi betegsége alatt, most egyszerre szertelen sírásban tört ki belőle.

És csak két dolgot nem vallott be Szergejevna Nagyecsda a férjének: azt, hogy Nalhanov őt megcsókolgatta s ő megígérte annak, hogy elmegy a találkára, — meg azt, hogy abban az esetben, ha a fia meghal, elhatározta, hogy megöli magát...

XII.

Bahirevo falu a kis Vir folyócska két oldalán volt elszórva. A láthatárt apró halmok zárták el, elválasztva egyuttal a falut a vasutól is, amely mindössze egy órányira feküdt. A vonatok fűttenései behallatszottak a falucska s ez volt az egyetlen, ami a p-i kormányzásának az elrejtett helyén a civilizációra emlékeztetett. Annak dacára, hogy hivatalos kimutatás szerint a falunak több mint nyolcvan háza volt 400 lakossal, a lakosság iskola nélkül tengődött. A kormányzói képviselőt mégis úgy intézkedett, hogy ezen a helyen kell felállítani a körorvosi állomást, amelyet az orvos havonként kétszer látogat meg. Az állomást egy sebész látta el, aki — elhagyatva és elmaradva a civilizációtól, ivásnak adta magát, nem törődött a betegekkel s végre annyira elvadult, eliszakosodott, hogy őt magát kellett egy kórházba beszállítani.

Igy aztán a körorvosi állomás egy ideig csak a hivatalos jelentésekben szerepelt, míg végre egy tavaszi napon a falu tájékán megjelent egy parasztszekér, melyen a falu bírja mellett egy fiatal, szegényesen öltözött leány ült. A bíró a tizedesekkel hamar összehivatott nehány gazdát, aztán hivatalos komolysággal tudtára adta a mirnek, hogy „ime, hoztam nektek egy doktorkát, tiszteljétek és szeresétek”.

A „doktorka” nem volt más, mint Zabolina Szergejevna Vjéra.

A parasztek bízalmatlanul fogadták a doktort; mert hogy adhatott nekik a felsőbb-ség egy leányt doktorul! hadd üljön itt magának, de gyógyítás végett bizony ehhez nem jövünk. Hiszen olyan fiatalka, hogy nem érhet ez semmitsem. Hiszen ezt a mi bábaasszonyunk, Elljanika is lefőzi.

S a Vjérától kibérelt három szobából álló lakás nem is telt meg betegekkel s a kerületi képviselősegtől küldött orvosságok tartására való szekrénynek nem vették hasznát.

De Vjéra nem veszítette el reményességét. Vagy egy hétig egyedül ült otthon, olvasgatva a magával hozott könyveket, vagy beszélgetve a gazdasszonyával, mikor egyszerre csak megfájult a gazdasszonya gyomra. Vjéra cseppeket adott neki s a cseppek gyorsan használtak.

De a lakók azért még mindig bízalmatlanok voltak hozzá, míg meg nem jelent a kerületi orvos. Ez a nap diadalnapja volt Vjérának. Lakását ellepték a betegek. Az orvos már éltebb ember volt, azok közül való, a kikben a nép vakon bizik, egymásután szólította maga elé a betegeket, abban a sorrendben, amelyben azokat Vjéra bevezette az ő orvosi jegyzéknaplójába.

— Prohorov Máté — szólalt az orvos s mikor a tömeg közül kikecsmelődött szikár öreg oda állt elibe, azt kérdezte Vjérától:

(Folytatás következik.)

* Mir = voltaképen világ; itt = közösség, község.

Színházi műsorok.

	Kemzsi Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Nep Színház	Magyar Színház
Szombat	Egy estély A kápolna	—	She	Couliisset ur	A baba	Arany- lakodalom
Vasárnap d. u.	A koronáért	—	—	Szöke Katalin	A kukta kisasszony	Arany- lakodalom
Este	Egy estély A kápolna	—	Ninen Nap és föld	Kaland Niobe	1848. Hadak utja	Arany- lakodalom

A tavaszi és nyári időszakra való tekintettel

Áruházam oly annyira van felhalmozva cipőárukkal, hogy képes vagyok e tekintetben minden kívánalomnak eleget tenni. Áram oly olcsók, hogy valóban bámulatos.

Férfiaknak.

- Czugas cipő, egy darab pitting bőrből . . . . . 3.—
- Borjubőr belétes cipő 3.24
- Divatlos barna színű, bergsteiger cipő 3.80
- Divatlos barna színű czugas cipő . . . . . 4.—
- Divatlos barna színű, elől kapcsos cipő 4.20
- Divatlos zöld színű elől kapcsos cipő 4.50
- Divatlos színtű barna fűzős 8.50
- Szatulalak cipő, világosbőr vagy kegyelűbőr szárral 4.20

Hölgyeknek.

- Női laszlin czugas cipő, 16 cm. magas selyemű czug 2.80
- Zergebőr czugas cipő . . . . . 3.—
- Divatlos színtű barna fűzős angol cipő 3.20
- Divatlos színtű barna gombos angol cipő 3.40
- Divatlos zöld színű elől fűzős cipő 3.40
- Női zergebőr gombos cipő 10—12 gombmagas 4. . . . . 4.20
- Divatlos színtű barna fűzős 2.40
- Zergebőr regatta-cipő, kőni való 2.40
- Laszlin regatta-cipő, kőni való 2.20
- Orzási választék mindennemű divatlos barna és zöldszíntű, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és fűzős-czipőkben. — Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek több száz divatos, ábrákkal ellátott árjegyzéken ingyen és bérmentve. Tisztelettel 628

AGULAR EDE Budapest, Erzsébet-körút 6.
A New-York palotával szemben.

A szabadalmazott 774
„FAIRBANKS“-mérlegek

számadós rendszerűek, tolosutvas fémmerőkarokkal bírnak és a **híd minden pontján egyenlően mérlegelnek.**

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket.

Különösen gazdaságok, gazdaságok, közcségek és üzemek részére a legjobb megfigyeléssel ajánljuk. Gazdasági egyesületek lapok kedvezményben részesülnek.

„FAIRBANKS“ mérleg- és gépgyártó részvénytársaság.

Budapest, Andrassy-ut 14. Gyár: Váci-ut 156.
Megrendelések közvetlen közp. irodánkhoz Andrassy-ut 14 sz. intézendők.

Alkalmi vételek.

Remek szép (672)
selyem-, plüsch- és posztó- függönyök

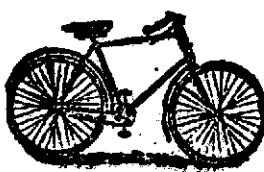
modern műhímzéssel, ugyanint gobelin-bordűrőkkel, továbbá

MENYEZETES ÁGY

selyemből, dupla ágyterítőkkel együtt, bámulatos olcsó árban május 1-ig eladatik

Markovics

kárpitos és díszítő.
VI., Teréz-körút 34.

Kincsem

szab. készülek a kerékpározás tanulására.

KAYSER

kerékpárok

valamint elsőrendű angol és amerikai kerékpárok jutányos árban és előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók közvetlen a főraktárban

Deményi és Angyalnál

Budapest, Andrassy-ut 59.

csakis itt kapható a m. kir. szabadalmazott „Kincsem” tanuló-készülék és Budapestben csakis ami iskoláinkban használtatik.

Nagy javítóműhely, gyors és pontos kiszolgálással. Mindennemű alkatrészek és kellékek nagy választéka.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Antisepticus és hygienicus

HÖLGY-ÓVSZER.

Teljes biztos hatással, használhatlan kíméletlen és nem kellene több semminemű gyöngödtelen és ártalmas gumi vagy spongya-cikkelt. 1 doboz (12 drb) ára 1 ft 50 kr. pontos használati utasítással. 1 ft 75 kr. előleges beküldése után bérmentve. Kapható a feltalálónál:

László József gyógyszerésznél,
Márcs-Ujvár (Erdély). (189)
Budapesti főraktár: Kerpel, Fehér sas Gyógyszertára, V., Lipót-körút 28.
Telefon: 2317. Gyors és dískrét szétküldés.

Győr-Sopron-Ebenfurti vasut.

Pályázati hirdetmény.

A győr-sopron-ebenfurti vasutnál 564 ft. évi fizetés. 120 ft lakkbér és szolgálati ruha járandóság mellett egy alhivatalnok állás betöltésére pályázat hirdettetik.

Pályazhatnak oly magyar honpolgárok, kik a 30 évet még tul nem lépték magyarul és németül beszélnek, valamely magyar vasut vállalatánál tényleges szolgálatban állanak, az előirt szakvizsgákat letették és a forgalmi szolgálat önálló végrehajtására fel vannak jogsítva.

Ajánlatok a szükséges a bizonyítványokkal felszerelve 1898. évi április hó 30-ig a győr-sopron-ebenfurti vasut üzemigazgatóságához Sopronba czimzendők.

Az üzletigazgatóság.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

48860/1898. C—II. szám.

Hirdetmény.

Közvetlen áru forgalom Németország között egyrészt Szerbia Bulgária és Törökország között másrészt Ausztria Magyar országon át.

(Uj üzletszabályzat és az 1898. évi november hó 1-től érvényes árudíjzabályhoz tartozó IV. pótlék életbeléptetése.)

A fenti forgalomban 1898. évi május hó 1-én új üzletszabályzat lép életbe, mely többek között az eddigi üzletszabályzatban foglaltaktól eltérő szavatolási határozmányokat és feltételeket tartalmaz.

Ugyancsak f. é. május hó 1-én az ezen forgalomban 1898. évi november hó 1-től érvényes árudíjzabály IV. pótléka lép hatályba, mely a díjpótlékok számítására vonatkozó határozmányokat megváltoztatását, helyesbítéseket és új állomások felvételét tartalmazza.

Az üzletszabályzat példányonként 2 koronáért, a fenti pótlék pedig 20 filléért a részves vasutaknál kapható.

Budapest, 1898. márczius 25-én.

A magy. kir. államvasutak,

egyszersmind a részves vasutak nevében is.
(Utányomat nem díjaztatik.)

A babonától ment és gondolkozó osztálysorsjegy-vásárlókhöz!

A mennyiben az I-ső osztálysorsjátéknál az általam eladott 189 darab sorsjegy közül eddig összesen csupán 23 darab — és az is csak a legkisebb nyereseménnyel — lett kisorsolva, a még hátralévő 4 huzásnál pedig a nyeresemény-esély már igen csekély, a matematikai valószínűség tehát arra nézve elvitázhatatlanul nagy, hogy a II-ik sorsjátéknál a nálam vásárolt sorsjegyek nagyobb számmal fognak kihuzatni és azokra nagyobb nyeresemények is fognak esni, ennél fogva ajánlom a n. é. közönségnek, hogy sorsjegyeit nálam szerezzék be. Az első huzásra érvényes sorsjegyek ösmerekes (1/4, 1/2, 3, 6 forint) árának posta-utalványon való beküldésénél a sorsjegyekhez 1 drb. m. kir. posta-takarékpénztári befizetési lapot is mellékelek, a további esetleges befizetések kényelmes és díjtalan eszközlése céljából.

A II-ik sorsjáték első osztályának huzása május hó 11-én és 12-én megy végbe. A hivatalos huzási listákat, a huzás után díjmentesen küldöm azon ügyfeleimnek, akiknek sorsjegyei kihuzattak.

A nálam vásárolt sorsjegyekre eső nyeresemények 1000 forint erejéig, a határozmányok 11. §-a értelmében, általam fizettetnek ki, míg a nagyobb nyereseményeket azonnal a főelárusító (előkelő bank) fizeti ki Budapestben.

A nyerőket a legnagyobb titoktartásról biztosítani — részemről főlölegesnek tartom.

Quirsfeld János Kassán
disztribútor- és osztálysorsjegy-elárusító.

Szabó B. és Társa
osztálysorsjegy-életrajzok
Budapest, IV., Károly-körút 10.
Feltérlek a közönséget, hogy megrendeléseiket a II. sorsjáték I. osztályához
1/2 sorsjegy 1 ft 30 " 1/4 sorsjegy 1 ft 15 " 1/8 sorsjegy 1 ft 75 "

a megvás. pontok eszközölése végett nálam állás